

Вісник Національного банку України

3/2008

Щомісячний науково-практичний журнал
Національного банку України

Видається з березня 1995 року № 3 (145) ♦ Березень 2008

Здано до друку 29.02.2008 р.

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

КІРЄВ О.І. (голова),	КРЮЧКОВА І.В.,	САВЛУК М.І.,
БУРЯК С.В.,	ЛАНДІНА Т.В.,	САВЧЕНКО А.С.,
БАЖАЛ Ю.М.,	МАТВИЄНКО В.П.,	СЕНИЦЬ П.М.,
ГАЙДАР Є.Т.,	МЕЛЬНИЧУК М.О.,	СМОВЖЕНКО Т.С.,
ГАЛЬ В.М.,	МІЩЕНКО В.І.,	ФЕДОСОВ В.М.,
ГАЛЬЧИНСЬКИЙ А.С.,	МОРОЗ А.М.,	ХОФМАНН Лутц,
ГЕЄЦЬ В.М.,	ОСАДЕЦЬ С.С.,	ШАРОВ О.М.,
ГРЕБЕНІК Н.І.,	ПАЛАМАРЧУК А.Б.,	ШЕВЦОВА О.Й.,
ГРУШКО В.І.,	ПАСІЧНИК В.В.,	ШЛАПАК О.В.,
ДОМБРОВСЬКИЙ Марек,	ПАТРИКАЦ Л.М.,	ШУМИЛО І.А.,
ІПАРІОНОВ А.М.,	ПЕТРИК О.І.,	ЮЩЕНКО В.А.,
КРАВЕЦЬ В.М.,	ПОДОЛІВ І.В.,	ЯРЕМЕНКО С.О.,
КРОТЮК В.Л.,	РАЄВСЬКИЙ К.Є.,	ЯЦЕНЮК А.П.
	РИЧАКІВСЬКА В.І.,	

РЕДАКЦІЯ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ НБУ

Головний редактор	ПАТРИКАЦ Л.М.
Заступник головного редактора	КРОХМАЛЮК Д.І.
Начальник відділу з випуску журналу "Вісник НБУ"	ПАПУША А.В.
Заступник начальника відділу — редактор з питань діяльності банків України, правового, інформаційно-програмного забезпечення та розрахунків	ЗАЄЦЬ О.С.
Відповідальний секретар	ЛІПІНСЬКА С.М.
Головний художник	КОЗИЦЬКА С.Г.
Літературний редактор	КУХАРЧУК М.В.
Дизайнери:	ПЛАТОНОВА Н.Г.,
	ХАРУК О.В.
Коректор	СІЛЬВЕРСТОВА А.І.
Оператор	ЛИТВИНОВА Н.В.
Реклама і розповсюдження:	ГРЕБІШКОВ В.І.,
	ГРИЦЕНКО М.Р.
Фото	НЕГРЕБЕЦЬКИЙ В.С.
Черговий редактор	ПАПУША А.В.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ

просп. Науки, 7, Київ-28, 03028, Україна
тел./факс: (044) 524-96-25
тел.: (044) 527-39-44, 527-38-06, 525-38-25
E-mail: litvinova@bank.gov.ua
http: //www.bank.gov.ua

Журнал зареєстровано Держкомвидавом України 09.06.1994 р., свідоцтво KB № 691

Засновник і видавець: Національний банк України.

Адреса: вул. Інститутська, 9, Київ-8, 01008, Україна

Журнал рекомендовано до друку Вченою радою Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Публікації в журналі Вищою атестаційною комісією України визнано фаховими
Видається у комплекті з додатком "Законодавчі і нормативні акти з банківської діяльності"

Передплатний індекс 74132

Дизайн: Редакція періодичних видань НБУ

Надруковано з готового оригінал-макета відділом видавничого обслуговування
Господарсько-експлуатаційного управління НБУ

Адреса друкарні:

просп. Науки, 9, Київ-28, 03028, Україна

Формат 60 × 90 / 8. Друк. офсетний. Фіз. друк. арк. 8.0

Умовн. друк. арк. 9.0. Обл.-вид. арк. 8.5

Тираж 2000 прим.

При передруку матеріалів, опублікованих у журналі, посилання на "Вісник Національного банку України" обов'язкове. Редакція може публікувати матеріали в порядку обговорення, не поділяючи думку автора. Відповідальність за точність викладених фактів несе автор, а за зміст рекламних матеріалів — рекламодавець.

© Вісник Національного банку України, 2008

ЗМІСТ

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

В.Міщенко, С.Подік Особливості визначення та управління регулятивним капіталом	2
І.Краснова, М.Жукова Роль і значення внутрішнього аудиту в центральному банку	20
О.Кот Прогнозування фінансового стану банків з метою попередження їх банкрутства	34

МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

С.Круглик, О.Єременко Міжнародний валютний фонд перед новими викликами	8
--	---

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ

Ю.Іваненко, А.Мамишев Агентство з питань управління державним боргом: досвід Португалії та Великобританії	14
---	----

НУМІЗМАТИКА І БОНІСТИКА

Про введення в обіг ювілейної монети "Василь Стус"	19
Про введення в обіг ювілейної монети "Лев Ландау"	19
Про введення в обіг пам'ятної монети "Скіфське золото"	19

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів (за станом на 31.12.2007 р.)	24
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України один раз на місяць (за січень 2008 року)	43
Офіційний курс гривні щодо іноземних валют, який встановлюється Національним банком України щоденно (за січень 2008 року)	44

БАНКИ УКРАЇНИ

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у січні 2008 р.	24
О.Яковенко, Д.Баюл Моделювання вартості банківського бренду на основі аналізу впливу процентної політики	28
Структура активів банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)	46
Структура зобов'язань банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)	52
Структура власного капіталу банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)	56
Фінансові результати діяльності банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)	62
Основні показники діяльності банків України на 1 лютого 2008 року	68

НОВІ КНИГИ

А.Мороз Нове слово в банківській науці	25
І.Лютій Фундаментальний підручник з грошей та кредиту	26

МАКРОЕКОНОМІКА

Основні макроекономічні показники розвитку України у січні 2002–2008 років	33
--	----

БАНКИ, ПРАВО, КОНСУЛЬТАЦІЇ

М.Лапішко, О.Пономарів Проценти чи відсотки?	39
--	----

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК

Державні нагороди України	41
---------------------------	----

ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у січні 2008 року	69
--	----

ФОНДОВИЙ РИНОК

Ринок державних цінних паперів України у січні 2008 року	70
--	----

АНОТАЦІЇ	71
----------	----

Методологія/

Особливості визначення та управління регулятивним капіталом

Володимир Міщенко

Директор Центру наукових досліджень Національного банку України. Доктор економічних наук, професор

Сергій Подік

Заступник начальника Операційного управління Національного банку України. Кандидат економічних наук

У статті проаналізовано сучасну методологію визначення показника регулятивного капіталу банку, охарактеризовано головні його функції, висвітлено основні напрями подальшого вдосконалення розрахунків відповідних показників та методів управління регулятивним капіталом банку.

Управління банківською діяльністю — багатогранний і доволі складний процес, що ґрунтується не лише на загальних принципах менеджменту й корпоративного управління, а й передусім на нормативних та регулятивних документах, розроблених як міжнародними, так і національними наглядовими та регуляторними органами, на визначених у них показниках та нормативах. Серед найважливіших нормативів банківської діяльності — показники обсягу регулятивного капіталу банку та рівня його адекватності.

Проблеми формування та управління банківським капіталом у вітчизняній науковій літературі в цілому висвітлено широко. Варто назвати праці М.Д.Алексєєнка, О.І.Барановського, З.М.Васильченко, О.В.Васюренка, О.Д.Вовчак, В.М.Гейця, О.В.Дзюбюка, Н.В.Іваненко, О.І.Кіреєва, К.О.Кіреєвої, В.В.Корнєєва, А.Я.Кузнєцової, Л.В.Кузнєцової, О.І.Лаврушина, Б.Л.Луцтва, І.О.Лютого, А.М.Мороза, С.В.Науменкової, Г.С.Панової, Л.О.Примостки, М.І.Савлука, П.М.Сенища, Т.С.Смуженко, В.С.Стельмаха, О.А.Сугоняка, А.В.Шаповалова. Однак у зв'язку з невинним розвитком банківництва та подальшим ускладненням регулятивних вимог до банків залишається ще не дослідженою ціла низка питань, пов'язаних із запровадженням у вітчизняній банківській практиці вимог Базеля II щодо капіталу та нагляду за ним.

У практичній діяльності банківських установ *капітал банку (bank capital)* розглядають як суму власних коштів банку, яка є фінансовою основою його діяльності та джерелом ресурсів. Капітал банку покликаний забезпечувати прибуткову стабільну діяльність банку, підтримку довіри до нього з боку клієнтів та впевненості кредиторів у фінансовій стійкості банківської установи.

Оскільки банки — це фінансово-кредитні інститути, що працюють із позичковими коштами, обсяг їх капіталу повинен забезпечувати і впевненість позичальників у тому, що банк здатний задовольнити їх потреби в кредитах та різноманітних фінансових послугах.

Особливе значення капіталу банку визначається його функціями. Серед основних із них: захисна, регулююча й

оперативна. Головна функція — **захисна** — реалізується шляхом поглинання можливих збитків банківської діяльності та забезпечує захист інтересів вкладників. У результаті реалізації **оперативної** функції капіталу створюється відповідна база для зростання активів банку, тобто для розширення сфери його діяльності. Тому в банків, які провадять свою діяльність за так званою консервативною концепцією, капітал може бути дещо меншим, ніж у банків, діяльність яких характеризується підвищеним ризиком. **Регулююча** функція капіталу пов'язана виключно з особливою зацікавленістю суспільства в успішному функціонуванні банків і в забезпеченні їх стійкого та стабільного розвитку в інтересах держави [6].

Усе це зумовлює посилену увагу до розміру та структури капіталу банку з боку державних наглядових органів, які мають визначати достатність власного капіталу банківських установ для виконання покладених на них функцій, а в разі відсутності такої впевненості вживати відповідних заходів з метою запобігання потенційно можливій загрозі неплатоспроможності чи іншим кризовим ситуаціям у банку.

Для вирішення питання достатності власних коштів банку для його нормального функціонування органи нагляду за банківською системою встановлюють нормативні вимоги до капіталу, зокрема — показник достатності капіталу, який віднесено до найважливіших нормативів оцінки надійності банківської діяльності.

Нормативні вимоги органів нагляду до обсягів і структури капіталу банку ґрунтуються на таких принципах:

1. Визначення складу основного капіталу (капіталу першого рівня) і додаткового (капіталу другого рівня);
2. Класифікація балансових активів за ступенем ризику;
3. Класифікація позабалансових активів за ступенем ризику;
4. Встановлення коефіцієнтів для визначення достатності капіталу.

До 1981 року у світовій практиці не було єдиного підходу щодо встановлення та дотримання певних показників достатності капіталу. Так, у США в грудні 1981 року кожен із регулюючих банківських органів

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

уряду, причетних до банківської системи, встановив своє значення мінімального рівня коефіцієнта первинного капіталу. Ці коефіцієнти не погоджувалися різними регулюючими органами, щоправда кількісні значення одержаних показників виявилися близькими.

У 1983 році Федеральна резервна система (ФРС) та Управління Контролера грошового обігу (УКГО) США застосували зональний підхід, встановивши мінімальні рівні коефіцієнтів для міжнародних, регіональних і місцевих банків. Коефіцієнти за кожною з категорій розраховувалися по-різному. Оскільки конгрес США висловив занепокоєння з приводу незадовільного стану забезпечення достатності капіталу, регулюючі органи об'єднали свої зусилля для вирішення цієї проблеми. Після того, як УКГО не вдалося на законодавчому рівні добитися прийняття рішення щодо додаткового капіталу, конгрес США 1983 року вніс до закону про нагляд за міжнародними кредитами спеціальні положення, згідно з якими регулюючим органам було надано повноваження встановлювати нормативні вимоги до достатності капіталу, які застосовуються у світовій банківській практиці й донині. Це було пов'язано з тим, що положення зазначеного закону мали передбачати можливість врегулювання проблем, пов'язаних із виникненням світових фінансових криз заборгованості, які, на думку конгресу, виникають унаслідок "...нездатності регулюючих органів здійснювати ефективний контроль і не допускати застосування банками США неправильних методів ведення фінансової діяльності та кредитування" [3].

Отже, після невдалої спроби юридично узаконити нормативи з капіталу конгрес США вирішив, що буде правильним надати регулюючим органам повноваження самостійно встановлювати їх. Співробітники трьох головних регулюючих відомств США приступили до створення єдиних нормативів і в 1986 році опублікували розроблений ними підхід до розв'язання проблеми ризикового капіталу. Проте банкіри були занепокоєні тим, що реалізація цього підходу поставить їх у невідгідне конкурентне становище порівняно з іноземними банками, щодо яких ці нормативи не застосовувалися.

Тоді регулюючі органи об'єднали свої зусилля і створили спеціальний міжнародний комітет (відомий нині як Базельський), до складу якого ввійшли представники органів нагляду з двадцяти країн світу: Бельгії, Канади, Франції, Німеччини, Італії, Японії, Нідерландів, Швеції, Швейцарії, Великобританії, США та Люксембургу [2].

У 1987 році Базельський комітет опублікував перший проект регулятивного документу, який, по суті, був міжнародним. Пропозиція комітету була прийнята в березні 1988 року, а остаточну редакцію Базельського документа про капітал затверджено в липні 1988-го. Спираючись на цей документ, органи регулювання банківської діяльності США розробили свої власні положення щодо нормативів достатності капіталу з урахуванням ризику, а в міжнародну практику було запроваджено показник адекватності капіталу, відомий під назвою "коефіцієнт Кука".

Відповідно до Угоди про міжнародну уніфікацію розрахунку капіталу та його стандарти (Базель I) було розроблено однакові вимоги щодо визначення обсягів і структури капіталу (1-го та 2-го рівнів, а також співвідношення між ними), шкали зважування балансових активів за ризиком, системи перерахунку та обліку позабалансових статей і стандарт мінімального відношення капіталу 1-го та 2-го рівнів до активів, зважених на ризик.

Прийнятий 1988 року в Базелі документ допускав відмінності в національних методах бухгалтерського обліку та контролю, а також передбачав певну гнучкість у підходах до його реалізації, маючи на меті зміцнення міжнародної банківської системи шляхом запровадження мінімальних стандартів капіталу. Проте регулюючі органи прагнули не виходити за ці рамки і надавали перевагу стандартним підходам.

Базельська угода значною мірою ґрунтується на припущенні, що в практичній діяльності не можна покладатися на стихійну дію ринкових сил і чекати, коли вони самопливом забезпечать значення коефіцієнта достатності капіталу банку на оптимальному рівні, а тому обов'язково потрібне регулювання процесу формування банківського капіталу з боку державних органів. Регулятивний капітал повинен достатньою мірою покривати всі основні збитки банку, на які він наражається у зв'язку зі своєю діяльністю, а також забезпечувати достатній рівень довіри до банківської системи з боку позичальників та громадськості.

Визначення необхідного обсягу регулятивного капіталу, наведене в угоді 1988 року і роз'яснене в прес-релізі від 27 жовтня 1997 року "Про інструменти, прийняті для включення в капітал 1-го рівня", залишається таким же, крім змін, передбачених параграфами 37–39 і 43. Згідно зі стандартизованим підходом до розрахунку кредитних ризиків загальні резерви, як зазначено в параграфах 381–383, можуть бути включені до капіталу 2-го рівня, але в обсязі, що не перевищує 1.25% від

зважених за ризиком активів.

У 1997 році Базельський комітет з банківського нагляду прийняв нову Угоду про достатність капіталу, відому як Базель II. Передбачається, що в переважній більшості країн він замінить собою попередню Угоду про достатність капіталу, опубліковану в 1988 році (з доповненнями 1996 року, що стосуються оцінки ринкових ризиків).

ОСНОВНІ ОПОРИ БАЗЕЛЯ II

Нова Угода про достатність капіталу включає три компоненти (опори): *мінімальні вимоги до капіталу; наглядовий процес; розкриття інформації для підтримки ринкової дисципліни* [6].

Як і в Базелі I, найважливішим елементом угоди залишаються мінімальні вимоги до капіталу. Проте в новому документі Базельський комітет наголошує на значущості і важливій ролі наглядового процесу. Його формалізація набуває особливого значення, оскільки Базель II замість стандартних методів і єдиної класифікації ризиків дає можливість найбільш "просунутим" банкам використовувати системи внутрішніх рейтингів як базу для розрахунку мінімальних вимог до обсягу капіталу та його адекватності.

Мінімальний розмір капіталу, який повинен підтримувати кожен банк, пов'язаний із величиною ризиків, що приймаються ним, а тому обсяг цього капіталу має бути своєрідним резервом для покриття можливих збитків за рахунок власних коштів (капіталу та резервів). При цьому слід зазначити, що очікувані збитки банки повинні покривати за рахунок коштів спеціально створених резервних фондів. Дотримання мінімальних вимог щодо достатності капіталу банків традиційно є найважливішою складовою пруденційного нагляду, а тому ця роль регулятивного капіталу залишилася незмінною і в Базелі II.

Важливо наголосити, що Базель II не замінює попередні редакції Угоди про капітал, а лише доповнює їх. З формальної точки зору Базель II можна розглядати як чергову поправку до угоди, а не новий самостійний документ. Тому в Базелі II не міститься ні порядку розрахунку регулятивного капіталу, ні вказівок щодо мінімально необхідного значення адекватності капіталу — ці вимоги залишаються незмінними, як і в попередніх варіантах документа. Водночас, як зауважують науковці, у Базелі II окреслився новий концептуальний підхід до нагляду взагалі та до поняття адекватності капіталу зокрема [1].

Капітал, що визнається державними

органами нагляду як джерело покриття неочікуваних збитків (регулятивний капітал), складається з акціонерного капіталу та нерозподіленого прибутку (капітал 1-го рівня, або основний капітал), і додаткового капіталу (капітал 2-го рівня, або “підпорядкований” капітал).

Банки можуть залучати і так званий капітал 3-го рівня, заснований на використанні короткострокових субординованих запозичень, які за певних умов можуть використовуватися для підтримання мінімальних вимог до рівня достатності капіталу.

У загальних рисах структуру банківського капіталу, визначену Базельським комітетом з метою дотримання банками мінімальних вимог до рівня достатності капіталу, відображено на схемі.

Уперше визначення капіталу банку та його структури було наведено в документі “Міжнародна конвергенція оцінки капіталу та стандартів капіталу” (International Convergence Capital Measurement and Capital Standards, Базель I) у 1988 році. Можливість використання показника капіталу 3-го рівня була представлена в “Доповненні до Угоди про достатність капіталу в цілях обліку ринкових ризиків” (Amendment to Capital Accord to Incorporate Market Risk) в 1996 році. Відповідно до європейського законодавства капітал банку визначається в тісному взаємозв’язку з рівнем його достатності в рамках Директиви Ради 86/635/ЄЕС від 8 грудня 1986 року щодо річних звітів і консолідованих рахунків банків та інших фінансових установ, Директиви 89/299/ЄЕС від 17 квітня 1989 року “Про власні кошти кредитних установ”, Директиви 2006/49 ЄС Європейського Парламенту та Ради від 14 червня 2006 року стосовно достатності капіталу інвестиційних ком-

паній та кредитних установ, яка регламентує порядок надання дозволів інвестиційним компаніям та здійснення ними своєї діяльності, а також Директиви 2006/48 ЄС Європейського Парламенту та Ради від 14 червня 2006 року стосовно заснування та подальшої діяльності кредитних установ. Остання директива регламентує порядок заснування та подальше здійснення діяльності кредитних установ з урахуванням нових вимог Базельського комітету з банківського нагляду – Базеля II.

Мінімальне значення коефіцієнта достатності розміру капіталу банку може бути визначене на основі такого співвідношення:

$$M_{\text{кдк}} = \frac{P_{\text{к}}}{A_{\text{бр}}} \geq 8\%,$$

де $M_{\text{кдк}}$ — мінімальний коефіцієнт достатності капіталу;

$P_{\text{к}}$ — регулятивний капітал;

$A_{\text{бр}}$ — активи банку, зважені на ризик.

Правила розрахунку мінімальних вимог достатності капіталу банку складаються з двох базових компонентів: регулятивний капітал (чисельник) і активи, зважені на ризик (знаменник). За цією формулою можна визначити фактичне значення показника відношення регулятивного капіталу до активів банку, зважених на ризик, нормативне значення якого відповідно до Базельських угод повинно бути не менше 8%. Для українських банків із березня 2003 року цей норматив встановлено на рівні 10%. При розрахунку активів, зважених на ризик, банк повинен враховувати не лише балансові, а й позабалансові інструменти, зважені на відповідний ступінь ризику.

Відповідно до Базельських угод національні органи нагляду мають право самостійно визначати коефіцієнти ризи-

ку для різних видів активів і деякі інші параметри, а тому показники достатності капіталу, що використовуються в різних країнах, можуть бути непорівнянними. Мало того, суттєво можуть відрізнятися й національні правила оцінки активів або порядок визначення втрат за позиками та створення резервів під ці втрати, що також істотно впливає на величину показника достатності капіталу.

Важливою новацією Базеля II є введення трьох різних варіантів розрахунку кредитного та операційного ризиків. Базельський комітет не вважає доцільним збереження стандарту, що передбачає застосування єдиного підходу до оцінки ризиків усіма банками. Натомість на вибір банкам запропоновано три підходи до оцінки кредитного та операційного ризиків. Принципова відмінність між цими підходами полягає у виборі вихідних даних та простоті розрахунків і, відповідно, в ступені точності одержаних результатів оцінки ризиків. Зазначена відмінність дає змогу банкам і державним наглядовим органам обирати найприйнятніший підхід, що відповідає рівню розвитку, розміру, обсягу ринку та становищу кожної окремої фінансово-кредитної установи на ринку [6].

Застосування досконаліших моделей оцінки ризиків, на нашу думку, сприятиме зниженню вимог до мінімального розміру капіталу. Проте використання таких підходів потребує від банків і досконалішого процесу управління ризиками, який, у свою чергу, є об’єктом контролю з боку наглядових органів.

По суті, Базель II за оцінкою рівня достатності капіталу відповідає ризик-орієнтованому підходу в банківському нагляді. Стандартизований підхід багато в чому схожий з підходом, викладеним у Базелі I. Він встановлює фіксовані коефіцієнти ризику для кожної категорії активів, проте передбачає можливість використання зовнішніх кредитних рейтингів, що дає змогу підвищувати точність відповідних оцінок. Оскільки наглядові органи не припускають, що всі без винятку банки використовуватимуть “просунуті” підходи до оцінки ризиків, головна мета запровадження стандартизованого підходу полягає в знаходженні балансу між простотою і точністю розрахунків. Передбачається, що більшість банків використовуватиме стандартизований підхід як перший крок у напрямі до “просунутих” підходів або у зв’язку з тим, що цей підхід найбільше відповідає їх діяльності та характеру ризиків, які вони приймають на себе.

Новизною Базеля II є також запровадження підходів, що ґрунтуються на

Структура капіталу банку, визначена Базельським комітетом

Капітал 1-го рівня	Капітал 2-го рівня	Капітал 3-го рівня
- Акціонерний капітал - Нерозподілений прибуток	- Резерви, не розкриті у звітності, що публікується* - Резерви (фонди), сформовані за рахунок переоцінки активів - Загальні резерви; загальні резерви на покриття збитків за позиками - Гібридні фінансові інструменти - Довгостроковий субординований борг	- Короткостроковий субординований борг - Чистий прибуток торгового портфеля (враховується згідно із законодавством ЄС)

*Резерви, не розкриті у звітності, що публікується, і які є частиною капіталу 2-го рівня, ймовірно, зникнуть з фінансової звітності банків після того, як будуть упроваджені Міжнародні стандарти фінансової звітності (International Financial Reporting Standards, IFRS, МСФЗ), розроблені Радою з міжнародних стандартів фінансової звітності (International Accounting Standards Board, IASB), оскільки нерозкриті резерви в принципі не повинні відображатися у фінансовій звітності, підготовленій відповідно до МСФЗ.

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

використанні внутрішніх рейтингів (internal ratings-based approaches, IRB), застосування яких передбачає можливість паралельного використання для розрахунку рівня достатності капіталу й моделей кредитного ризику, але, на відміну від останніх, розрахунки на основі рейтингових підходів не враховують наявності певного рівня кореляції між різними кредитами та, відповідно, ризиками за ними.

IRB-підходами передбачається створення банками власних систем рейтингування фінансового стану своїх позичальників на основі ймовірності їх дефолту (probability default, PD) протягом певного проміжку часу (зазвичай, один рік). Для банків, що використовують базовий IRB-підхід, наглядові органи встановлюють значення таких показників:

- втрати в разі дефолту (loss given default, LGD);
- загальна абсолютна величина експозиції під ризиком (exposure at default, EAD);
- коригування, пов'язані з визначенням періоду, протягом якого банк перебуває під ризиком за кредитом або іншим фінансовим продуктом;
- очікувані збитки;
- неочікувані збитки.

Банківські установи, що використовують для розрахунку ризиків “просунений” IRB-підхід, повинні самостійно визначати вказані показники. Зауважимо, що використання IRB-підходів припускає дещо нижчі вимоги до рівня достатності капіталу за вимогами до позичальників, яким властивий низький кредитний ризик і, таким чином, стимулює банки до вдосконалення внутрішніх систем управління та оцінки кредитного ризику.

Другий компонент Базеля II відображає ключові питання банківського нагляду. Мета запровадження та використання цього компонента полягає у підтвердженні відповідності капіталу банку характеру та обсягам ризиків, які він на себе бере. Наглядовий процес припускає своєчасне втручання наглядового органу в діяльність банку у випадку, якщо його капітал не може в повному обсязі покривати потенційні ризики [7].

З метою вдосконалення наглядового процесу Базель II встановлює чотири його найважливіші принципи, які є доповненням до Основоволожених принципів ефективного банківського нагляду Базельського комітету. Суть їх така:

◆ наглядові органи виходять з того, що банки при здійсненні своєї діяльності підтримують достатність капіталу на рівні, що перевищує мінімально встановлений. Для цих цілей наглядові органи

повинні мати повноваження та можливості вимагати від банків підтримки додаткового (понад мінімально встановленого) рівня капіталу;

◆ банк повинен мати в своєму розпорядженні методику оцінки достатності сукупного капіталу, котра повною мірою відображає характер і обсяги ризиків, які він на себе бере, а також стратегію підтримки різних рівнів капіталу;

◆ наглядові органи мають перевіряти й аналізувати адекватність внутрібанківських оцінок достатності капіталу та стратегії його підтримки, а також дотримання банками регулятивних вимог щодо рівня достатності капіталу;

◆ при виникненні загрози зниження рівня достатності капіталу нижче мінімально встановленого регулятором наглядові органи повинні негайно вживати відповідних заходів.

Практика діяльності провідних банківських установ свідчить, що в багатьох випадках банкам доцільно підтримувати вищі значення показників достатності капіталу, ніж це визначено вимогами регулятивних органів. Серед основних факторів, які зумовлюють цю потребу, такі:

1. **Конкурентоспроможність.** Наявність додаткового (понад мінімально встановлений рівень) капіталу позитивно впливає на рейтинг банку, який присвоюють йому відомі міжнародні рейтингові агенції. У зв'язку з цим більшість банків, що активно працюють на міжнародних фінансових ринках, намагаються підтримувати достатність свого капіталу на рівні, вищому від мінімальних вимог, визначених відповідно до першого компонента Базеля II;

2. **Гнучкість.** Зміни макроекономічної ситуації або виду та масштабу діяльності можуть призвести до коливань розміру капіталу. Циклічний розвиток ринку та економічної ситуації також може вплинути на рівень достатності капіталу. Щоб зберегти гнучкість і протистояти таким змінам, банк повинен підтримувати капітал на рівні, вищому від мінімально встановленого значення;

3. **Ефективність.** Залучення додаткового капіталу може виявитися дуже витратним для банку, що особливо актуально у випадках, коли таке залучення потрібно здійснити в стислі терміни або за несприятливих ринкових умов;

4. **Обачність.** Зниження показника достатності капіталу нижче мінімально встановленого рівня практично означає порушення закону і є надзвичайно серйозною проблемою, що може мати негативні короткострокові та довгострокові фінансові наслідки, яких слід уникати, а тому державні наглядові органи повинні негайно вживати відповідних коригуючих заходів;

5. **Упевненість.** Існують певні неочікувані ризики, як специфічні, притаманні окремому банку, так і загального характеру, пов'язані з поточним рівнем економічного розвитку країни або політичною ситуацією, які не були своєчасно виявлені чи ідентифіковані. Підтримуючи капітал на рівні, вищому від мінімально встановленого значення, банк може захистити себе від впливу негативних чинників, не врахованих першим компонентом Базеля II або внутрібанківською стратегією управління достатністю капіталу.

Третій компонент Базеля II встановлює мінімальні вимоги до обсягу та складу інформації, яка підлягає публічному розкриттю, що дає змогу іншим учасникам ринку оцінити діяльність конкретного банку та рівень достатності його капіталу, а також дотримання ним ринкової дисципліни. Оскільки банківські установи працюють на фінансових ринках як фінансові посередники, всі їх контрагенти (клієнти) зацікавлені в надійній та ефективній оцінці ризиків, які можуть виникнути в разі здійснення ними спільних операцій чи реалізації комерційних угод.

Державні наглядові органи практично всіх країн зазвичай утримуються від широкого оголошення своїх висновків стосовно діяльності окремих банківських установ, і Базель II не віднімає цю практику. Нові мінімальні вимоги Базеля II доповнюють інші вимоги з розкриття інформації, передбачені стандартами бухгалтерського обліку, фінансової звітності та принципами корпоративного управління. Встановлюючи обов'язковість розкриття певної інформації та забезпечуючи її порівнянність із показниками різних банківських установ, третій компонент Базеля II покликаний зміцнити ринкову дисципліну, яка є винятково важливим інструментом, що сприяє вирішенню завдань наглядових органів щодо підтримки надійності і стійкості функціонування банківської системи.

ОСОБЛИВОСТІ ВІТЧИЗНЯНОЇ ПРАКТИКИ

Порядок розрахунку регулятивного капіталу для українських банків визначено Інструкцією “Про порядок регулювання діяльності банків в Україні” (розділ II “Регулятивний капітал банку”), затвердженою постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 р., № 368.

Відповідно до цієї інструкції регулятивний капітал банку складається з основного (1-го рівня) та додаткового

(2-го рівня) капіталу. Основний вважається незмінним і таким, що не підлягає передаванню, перерозподілу, а тому повинен повністю покривати поточні збитки банківської установи. Додатковий капітал має менш постійний характер, а його розмір може змінюватися залежно від результатів діяльності та ризиків, які банк бере на себе [5].

Основний капітал (капітал 1-го рівня) складається, по-перше, з **фактично сплаченого та зареєстрованого статутного капіталу**. За підсумками року на основі фінансової звітності розмір статутного капіталу коригується на індекс девальвації чи ревальвації гривні за рахунок і в межах валових доходів або валових витрат банку відповідно до методики, визначеної Національним банком України.

По-друге, до складу основного капіталу включають **розкриті резерви**, створені (або збільшені) за рахунок нерозподіленого прибутку (резерви, оприлюднені банком у фінансовій звітності), зокрема, **дивіденди**, спрямовані на збільшення статутного капіталу; **емісійні різниці** (емісійний дохід) — суму перевищення доходів, отриманих від первинної емісії власних акцій чи інших корпоративних прав над номіналом таких акцій (інших корпоративних прав); **резервні фонди**, створені відповідно до законів України; **загальні резерви**, створені під невизначений ризик при проведенні банківських операцій.

Ці складові частини включають до капіталу 1-го рівня лише за умови, що вони відповідають таким критеріям:

- ◆ відрахування до резервів і страхових фондів здійснено з прибутку банку після оподаткування або з прибутку до оподаткування, скоригованого на всі потенційні податкові зобов'язання;
- ◆ призначення резервів та страхових фондів і рух коштів за ними розкрито окремо в оприлюднених звітах банку;
- ◆ фонди мають бути постійно в розпорядженні банку з метою негайного та необмеженого доступу до них і їх використання для покриття збитків у разі необхідності;
- ◆ будь-яке покриття збитків за рахунок створених резервів і страхових фондів здійснюється лише через рахунок прибутків та збитків.

Загальний розмір основного капіталу визначається з урахуванням розміру можливих збитків за невиконаними зобов'язаннями контрагентів і зменшується на суму недосформованих резервів під можливі збитки за: 1) кредитними операціями; 2) операціями із цінними паперами; 3) дебіторською заборгованістю; 4) простроченими понад 30 днів та сумнівними до отримання нарахованими доходами за активними операціями; 5) коштами, розміщеними на кореспондентських рахунках у

банках (резидентах і нерезидентах), які визнані банкрутами або ліквідовуються за рішенням уповноважених органів або які зареєстровані в офшорних зонах; 6) нематеріальних активів за мінусом суми зносу; 7) капітальних вкладень у нематеріальні активи; 8) збитків минулих років і збитків минулих років, що очікують затвердження; 9) збитків поточного року.

Додатковий капітал (капітал 2-го рівня) включає:

- ◆ резерви під стандартну заборгованість інших банків;
- ◆ резерви під стандартну заборгованість клієнтів за кредитними операціями банків;
- ◆ підтверджену аудитором (аудиторською фірмою) за результатами звітного фінансового року суму збільшення (за результатами переоцінки) вартості основних засобів, які є власністю банку та належать до нерухомого майна, що забезпечує технологічне здійснення банківських функцій. Повідомлення про суму збільшення вартості основних засобів, включену до регулятивного капіталу, банки зобов'язані подати Національному банку України не пізніше п'яти робочих днів з дня такого включення. При розрахунку нормативу адекватності регулятивного капіталу (Н2) до моменту підтвердження аудитором (аудиторською фірмою) результату переоцінки основних засобів сума збільшення вартості основних засобів не враховується;
- ◆ результат поточного року (прибуток), зменшений на суму доходів, не отриманих понад 30 днів з дати їх нарахування (крім доходів за державними цінними паперами та цінними паперами, емітованими Національним банком України). В такому випадку сума не отриманих нарахованих доходів, прийнятих до коригування, зменшується на суму сформованого резерву за простроченими та сумнівними до отримання нарахованими доходами. Якщо прибуток поточного року менший від загальної суми коригування, то на суму такої різниці зменшується й розмір основного капіталу банку;
- ◆ субординований борг, що зараховується до капіталу (субординований капітал);
- ◆ нерозподілений прибуток минулих років;
- ◆ прибуток звітного року, що очікує затвердження.

До субординованого капіталу включають кошти, залучені від юридичних осіб — резидентів і нерезидентів — як у національній, так і в іноземній валюті на умовах субординованого боргу. Субординований борг — це звичайні незабезпечені боргові капітальні інструменти (складові елементи капіталу), які відповідно до угоди не можуть бути вилучені з банку раніше п'яти років, а у випадку банкрутства чи

ліквідації банківської установи повертаються інвестору після погашення претензій усіх інших кредиторів. Сума таких коштів, включених до складу капіталу банку, не може перевищувати 50% від загальної суми основного капіталу зі щорічним зменшенням її на 20% від первинної вартості протягом п'яти останніх років дії угоди про субординований борг.

Кошти, залучені на умовах субординованого боргу, можуть бути включені до складу капіталу банку лише після отримання дозволу Національного банку України та в разі, якщо вони:

- ◆ є незабезпеченими, субординованими та повністю сплачені;
- ◆ не можуть бути погашені з ініціативи власника;
- ◆ можуть вільно брати участь у покритті збитків без пред'явлення банку вимоги щодо припинення торговельних операцій;
- ◆ передбачають відстрочення обслуговування зобов'язань щодо сплати відсотків, якщо рівень прибутковості не дає змоги банку здійснити такі виплати.

На капітал 2-го рівня можуть бути накладені певні обмеження. Так, наприклад, при розрахунку суми регулятивного капіталу загальний розмір додаткового капіталу не може перевищувати суму основного капіталу, а розмір субординованого капіталу не може перевищувати 50% розміру основного капіталу.

Для визначення розміру регулятивного капіталу банку загальний розмір капіталів 1-го та 2-го рівнів додатково зменшується на суму:

- а) балансової вартості акцій та інших цінних паперів із нефіксованим прибутком, випущених банками, у торговельному портфелі банку та в портфелі банку на продаж (зменшену на суму фактично сформованого резерву за пайовими цінними паперами у портфелі банку на продаж, які обліковуються за собівартістю);
- б) вкладень у капітал асоційованих та дочірніх установ, а також вкладень у капітал інших установ у розмірі 10 і більше відсотків їх статутного капіталу (зменшену на суму фактично сформованого резерву за цими вкладеннями);
- в) балансової вартості акцій (паїв) власної емісії, прийнятих у забезпечення наданих банком кредитів;
- г) перевищення загальної суми операцій, здійснених щодо одного контрагента, над установленим нормативним значенням максимального розміру кредитного ризику на одного контрагента (Н7) з урахуванням вимог, встановлених Національним банком України;
- г) перевищення загальної суми операцій, здійснених щодо одного інсайдера, над установленим нормативним

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

значенням максимального розміру кредитів, гарантій та поручительств, наданих одному інсайдеру (Н9), з урахуванням вимог, встановлених Національним банком України;

д) операцій, здійснених з інсайдерами на сприятливіших за звичайні умовах (у тому числі за угодами, що передбачають нарахування відсотків і комісійних на здійснення банківських операцій, які менші, ніж звичайні), з урахуванням вимог, встановлених Національним банком України;

е) коштів, вкладених у інші банківські установи на умовах субординованого боргу;

є) балансової вартості цінних паперів у торговельному портфелі банку, крім цінних паперів, що перебувають у власності банку: не більше одного року, справедлива вартість яких визначається за даними оприлюднених котирувань цінних паперів на фондових біржах; не більше 181 дня, справедлива вартість яких не може бути визначена банком за даними оприлюднених котирувань цінних паперів на фондових біржах.

Також банк може мати у власності нерухоме майно загальною вартістю не більш як 25% капіталу банку. Проте це обмеження не поширюється на: приміщення, що забезпечує технологічне здійснення банківських функцій; майно, яке перейшло у власність банку на підставі реалізації прав заставодержателя відповідно до умов договору застави або набуто банком з метою запобігання збиткам, за умови, що таке майно має бути відчужене банком протягом одного року з часу набуття права власності на нього.

Вимоги Національного банку Укра-

їни до нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1), якого діючі банки зобов'язані дотримуватися, наведено в таблиці.

Національний банк України залежно від економічного становища держави, стану світових фінансових і валютних ринків та відповідно до змін курсу національної валюти щодо іноземних валют може переглядати мінімальний розмір регулятивного капіталу. У разі значного підвищення значення нормативу мінімального розміру регулятивного капіталу для банків може бути встановлено перехідний період для нарощування його обсягу згідно із розробленими банками програмами капіталізації. Окрім того, зазначимо, що різке зростання курсу гривні щодо євро також потребує суттєвого збільшення гривневого еквівалента мінімального обсягу регулятивного капіталу банку.

Мінімальний розмір регулятивного капіталу в гривнях визначається щороку окремим рішенням Правління Національного банку України та встановлюється на відповідний період (рік) у розмірі, еквівалентному розміру нормативного значення, визначеного в євро. Цього показника мають дотримуватися всі банки за станом на кінець кожного періоду (року), що регулюється, залежно від виду банку і терміну його діяльності на ринку.

У разі зниження курсу євро на кінець періоду (року) нормативне значення мінімального розміру регулятивного капіталу, що встановлюється Національним банком України в гривнях, не підлягає зменшенню на наступний період. Контроль за дотриманням банками мінімального розміру регулятивного капіталу здійснюється Національним

банком України за нормативними значеннями, зафіксованими в гривнях. У цьому разі протягом усього періоду (року), що регулюється, нормативне значення мінімального розміру регулятивного капіталу банків у гривнях не може бути меншим, ніж установлене Національним банком України на початок періоду (року), що регулюється.

Аналіз фактичних даних діяльності українських банків свідчить, що за станом на 01.01.2008 р. порівняно з 01.01.2005 р. загальна сума регулятивного капіталу всіх банків зросла з 18.19 млрд. грн. до 72.26 млрд. грн., тобто майже у чотири рази, а сума регулятивного капіталу на один банк становила близько 412.94 млн. грн. Щоправда, при цьому норматив адекватності капіталу Н2 зменшився з 16.81% до 13.92%, тобто на 2.89 відсоткового пункту, але в цілому він значно перевищував нормативне значення, яке дорівнює 10% [8].

Проведене нами дослідження дає підстави зробити висновок, що процес управління капіталом банку і зокрема регулятивним капіталом, є досить складним і багатогранним, що потребує як від самих банків, так і від регуляторних органів постійної пильної уваги, використання новітніх методів розрахунку капіталу, надійного управління ризиками та забезпечення ефективного використання в інтересах власників банків і суспільства в цілому.

Література

1. Банковский надзор. Европейский опыт и российская практика: Пер. с англ. / Под ред. М. Олсена. — М.: Банк России, 2005. — 356 с.
2. A Banker's Guide to Meeting Capital Requirements. Bank Administration Institute, Chicago, IL, 1990.
3. Bhala, Raj. Perspectives Risk-Based Capital. Bank Administration Institute, Chicago, IL, 1990.
4. Bhala, Raj. Risk-Based Capital: A Guide to New Risk-Based Capital Adequacy Rules, Bank Administration Institute, Rolling Meadows, IL, 1995.
5. Інструкція "Про порядок регулювання діяльності банків в Україні", затверджена постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 р. № 368.
6. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: A Revised Framework. November 2005 //www.bis.org.
7. Міщенко С. Сутність економічного капіталу та його роль у забезпеченні фінансової стійкості банку // Вісник Національного банку України. — №1. — 2008. — С. 58—64.
8. <http://bank.gov.ua>.

Нормативи мінімального розміру регулятивного капіталу (Н1) для банків України

Вид банку	Термін діяльності банку	Євро
		Розмір регулятивного капіталу (Н1)
Місцеві кооперативні банки	До одного року діяльності	1 000 000
	До двох років діяльності	1 100 000
	До трьох років діяльності	1 200 000
	До чотирьох років діяльності	1 350 000
	Починаючи з п'ятого року діяльності	≥ 1 500 000
Банки, що здійснюють діяльність на території однієї області (регіональні), в тому числі спеціалізовані ощадні та іпотечні	До одного року діяльності	3 000 000
	До двох років діяльності	3 500 000
	До трьох років діяльності	4 000 000
	До чотирьох років діяльності	4 500 000
	Починаючи з п'ятого року діяльності	≥ 5 000 000
Банки, що здійснюють діяльність на території всієї України (міжрегіональні), в тому числі спеціалізовані інвестиційні та розрахункові (клірингові)	До одного року діяльності	5 000 000
	До двох років діяльності	5 500 000
	До трьох років діяльності	6 000 000
	До чотирьох років діяльності	7 000 000
	Починаючи з п'ятого року діяльності	≥ 8 000 000

Із досьє "Вісника НБУ"/

Міжнародний валютний фонд перед новими викликами

**Сергій
Круглик**

Директор департаменту
зовнішньоекономічних відносин
Національного банку України

**Олексій
Єременко**

Головний науковий експерт
Інституту незалежних експертів.
Кандидат економічних наук, доцент

В умовах гострої економічної конкуренції при розв'язанні важливих валютно-фінансових проблем, що мають загальносвітове значення, надзвичайно важливу роль відіграє Міжнародний валютний фонд. Ця потужна фінансова організація покликана координувати зусилля та регулювати відносини серед країн – членів МВФ. Місія ця дуже нелегка, оскільки держави, що є членами Фонду, мають різну "питому вагу", різну частку квот та голосів і відповідно різний вплив на міжнародне економічне співробітництво. Як досягнути взаємовигідних компромісів, що робиться для цього учасниками МВФ – на ці та інші питання спробували відповісти автори "Вісника НБУ".

Міжнародний валютний фонд (МВФ, Фонд) належить до числа провідних установ у сучасній інституціональній системі міжнародних валютно-кредитних відносин. Це глобальна за членським складом міжнародна організація. Створена вона на основі рішень валютно-фінансової конференції Об'єднаних Націй у 1944 році в місті Бреттон-Вудс (США). У форумі тоді взяли участь 44 держави. Наразі до складу МВФ входить 185 держав.

Головна функція МВФ – налагодження співробітництва держав у валютній сфері, координація зусиль з її регулювання. Згідно зі Статутом Фонду (Статті угоди МВФ) її доповнюють консультативна і фінансова функції, що також відіграють важливу роль у діяльності організації.

За час свого функціонування МВФ пережив чимало складних періодів. Його діяльність постійно зазнавала жорсткої критики за неспроможність адекватно реагувати на виклики сучасної глобалізації, за недемократичні методи управління (більшість держав-членів не можуть реально впливати на діяльність МВФ), за обумовленість кредитів та неефективність рекомендацій, що надаються державам-членам.

Сприяючи в цілому нормалізації міжнародних валютно-фінансових відносин у рамках нинішньої валютної системи, МВФ, однак, не зміг відвернути глибокі фінансові кризи, що вибухнули в ряді регіонів протягом 90-х років минулого століття (хоча треба віддати належне: завдяки безпрецедентно великим кредитам Мексиці, Аргентині, Кореї, Росії та ряду інших держав – членів Фонду вдалося пом'якшити наслідки цих фінансових потрясінь). Незважаючи на регулюючі заходи Фонду, посилювалося суперництво між сучасними провідними валютами.

На початку нового століття МВФ всту-

пив, здавалося б, у період відносного благополуччя. Не було серйозних фінансових криз, зменшилася заборгованість держав-членів перед Фондом, більшість стабілізувалися курси провідних валют, у цілому зростала економіка. Проте, як виявилось, це було лише тимчасове затишшя перед бурею. Суперечливі процеси у світовій економіці та міжнародній валютній системі з посиленням глобалізації обумовили появу нових викликів, що постали перед Фондом в останні роки. В умовах загострення дисбалансів у світовій економіці ускладнилася ситуація в керівництві МВФ.

Улітку 2007 року несподівано оголосив про свою відставку директор-розпорядник Фонду Де Рато. Виступаючи перед Радою керуючих МВФ (на щорічних спільних зборах МВФ—МБРР у жовтні 2007 року у Вашингтоні), він заявив: "У минулому році (тобто в 2006-му – Авт.) наша зустріч проходила в період, названий мною часом великих можливостей, але сьогодні ми зустрічаємось у період невизначеності". Серед нових викликів, які зумовлюють цю невизначеність, Де Рато зокрема назвав: "землетрус" на ринках кредитних ресурсів; загрозу того, що нові негаразди на фінансових ринках і пов'язані з ними негативні процеси можуть призвести до глобального економічного спаду; небезпеку втрати довіри до доларових активів унаслідок різкого падіння курсу американського долара; негативні наслідки зростання курсів валют у країнах із гнучкими курсовими режимами; посилення тиску на користь протекціонізму а також посилення інфляційних процесів у ряді країн. Усе це, на думку Де Рато, негативно впливає на перспективи економічного зростання.

Новим директором-розпорядником МВФ із 1 листопада 2007 року став колишній міністр фінансів Франції Домінік

МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Стросс-Кан. Приступаючи до виконання обов'язків директора-розпорядника Фонду, він озвучив свої наміри щодо подальшого реформування цієї міжнародної установи та своє прагнення стати "директором-розпорядником процесу реформ". Особливий наголос зробив на необхідності збільшення прав голосу найбільших, "країн із ринком, що формується", та країн із низькими доходами. За словами Д.Стросс-Кана, деякі з них висловлюють сумніви щодо корисності Фонду: маючи достатні власні валютні резерви, вони вважають, що можна обходитися без послуг МВФ.

Подібні заяви з боку керівництва Фонду, а також загострення відносин між групами країн-членів віддзеркалюють складну ситуацію, в якій опинився МВФ в останні роки. Вважається, що з-поміж найгостріших питань, які треба вирішити найближчим часом, першочерговими є реформа нарахування квот та прав голосу, наглядова діяльність, запобігання кризам, фінансова стабілізація, діяльність Фонду в країнах, що розвиваються.

Позиція держав у МВФ визначається розмірами встановлених для них квот. Останні обчислюються на основі спеціально встановленої формули, що враховує економічний потенціал країн, їх місце у світогосподарських зв'язках, розміри золотовалютних резервів та деякі інші фактори. Оскільки ці критерії з часом змінюються, а потреби Фонду у фінансових ресурсах зростають, розміри квот періодично переглядаються — як правило, з інтервалом не більше п'яти років. За час існування МВФ здійснено дванадцять загальних переглядів квот, більшість яких завершувалися рекомендаціями щодо їх підвищення. Останнє збільшення загальної суми квот (на 45%) відбулось у січні 1999 року за підсумками одинадцятого загального перегляду. Наступний, дванадцятий, — завершився у січні 2003 року без пропозиції щодо їх підвищення. Нині триває тринадця-

тий загальний перегляд квот, який має завершитись у поточному році. Найголовніше його завдання — "розглянути заходи, спрямовані на досягнення такого розподілу квот, який відображатиме зміни у світовій економіці" (International Monetary Fund. Annual Report 2003, p. 70).

Розмір квот має дуже важливе значення для держав-членів. По-перше, від розміру квоти залежить кількість голосів, які отримує країна і які визначають можливість її впливу на політику Фонду (зазначимо, що при вступі до МВФ кожна країна отримує 250 базових голосів плюс один голос на кожні сто тисяч СПЗ її квоти). По-друге, від розміру квот залежить обсяг фінансового сприяння їй з боку Фонду. Цим зумовлена зацікавленість держав у вищій квоті й дотриманні об'єктивності при її нарахуванні.

Проблема квот і голосів завжди була предметом гострих суперечок у Фонді, оскільки чинна система нарахування квот і розподілу голосів фактично позбавляє більшість держав-членів можливості впливати на хід справ у МВФ. Це стосується насамперед країн, що розвиваються. Втім, суперництво точиться і між провідними, економічно розвинутими країнами.

Особливої гостроти проблема встановлення квот і розподілу голосів набула з початком другої половини поточного десятиліття. Позначились як зміни у світовій економіці, так і брак адекватного реагування на них з боку Міжнародного валютного фонду.

Як свідчать дані таблиці 1, за станом на кінець серпня 2006 року більш як 60% голосів у МВФ припадало на промислово розвинуті країни (24 держави). Решта країн (160 держав-членів) мали менше 40% голосів (у тому числі: 32 країни Азії — 10.5%; 51 країна Африки — 5.8%; 15 країн Близького Сходу — 7.6%; 32 країни Латинської Америки — 7.7%; 30 країн Східної та Південно-Східної Європи і країни СНД

— 8.3%). Водночас лише США мали 17% голосів. Тобто значно більше, ніж будь-який із перелічених регіонів.

Сполучені Штати володіють блокуючим пакетом голосів. Бо за Статутом організації важливі рішення у Фонді ухвалюються більшістю не менше 85% голосів. Що це означає на практиці, показав процес ратифікації Четвертої поправки до Статуту. Вона була ініційована ще в 1997 році з метою спеціального одноразового випуску СПЗ на доповнення до раніше розподілених між державами-членами. В ухваленні цієї поправки зацікавлена більшість держав-членів і передусім країни, що розвиваються. Але її й досі не схвалено, бо не ратифікували (й невідомо чи ратифікують) США, без яких неможливо набрати 85% голосів.

Останнім часом у світовій економіці відбулися суттєві зміни, які ще більше загострили проблему квот і голосів. Зокрема, істотно змінилися позиції низки країн у світогосподарських відносинах, з'явилися нові лідери у важливих сферах світової економіки. Її стабілізуючим фактором в останні роки став, за оцінкою експертів МВФ, динамічний розвиток окремих країн, які недостатньо представлені в цій установі. Однак структура представництва у Фонді багато в чому й нині відображає той баланс сил, який склався у світі ще в перші повоєнні роки.

За оцінкою експертів МВФ, три найбільші країни з ринком, що формується, — Китай, Індія та Росія — дають сьогодні більше половини загальносвітового приросту економіки. Це об'єктивний доказ необхідності змін з метою посилення впливу цих та деяких інших країн у Фонді.

Як випливає з даних таблиці 2, серйозні зміни останнім часом відбулись у розстановці сил на світовому ринку. Одним із лідерів у міжнародній торгівлі став Китай. Якщо врахувати експорт Гонконгу і Макао, то Китай сьогодні посідає перше місце у світовому експорті.

Важливі зміни відбулися також у міжнародній валютній сфері. Міжнародні резервні активи сконцентрувались у великій групі країн. Як випливає з даних таблиці 3, за короткий період часу Китай у багато разів збільшив свої валютні резерви і став незаперечним лідером у цій галузі, значно обійшовши Японію, США та країни єврозони. Росія за цим показником вийшла на третє місце. Сьогодні шість держав (див. таблицю 3) зосередили в себе більше 57% світових валютних резервів, що мало б позначитись на їхній позиції у Фонді.

Зважаючи на нові умови, що склалися у світі, на річних зборах МВФ — МБРР восени 2006 року в Сінгапурі було схвалено

Таблиця 1. Розподіл квот і голосів у МВФ

За станом на 31.08.2006 р.

Групи країн та регіони	Квоти, млн. СПЗ	Голоси	
		Кількість	Відсоток від загальної кількості
Усього	213 478.4	2 180 784	100.0
Індустріальні країни (24 держави — члени МВФ)	130 566.6	1 311 666	60.1
Решта держав — членів МВФ (160 держав)	82 911.8	86 911.8	39.9
У тому числі:			
Азія (32 держави)	22 046.8	228 468	10.5
Африка (51 держава)	11 498.1	127 731	5.8
Близький Схід (15 держав)	16 162.9	165 379	7.6
Латинська Америка (32 держави)	15 933.9	167 339	7.7
Європа* (30 держав)	17 270.1	180 201	8.3

* Сюди МВФ відносить країни Східної та Південно-Східної Європи і країни СНД.

Джерела: IMF Annual Report 2007; International Financial Statistics. IMF. October 2006.

Таблиця 2. Країни – найбільші експортери товарів

№ п/п	2000 р.		№ п/п	2006 р.	
	Країни	Експорт, млрд. доларів США		Країни	Експорт, млрд. доларів США
1	США	781	1	Німеччина	1 126
2	Німеччина	550	2	США	1 038
3	Японія	479	3	Китай*	969
4	Франція	300	4	Японія	650
5	Великобританія	282	5	Франція	490
6	Канада	277	6	Великобританія	428
7	Китай*	249	7	Італія	416
8	Італія	240	8	Нідерланди	400
9	Нідерланди	209	9	Канада	390

* Не враховуючи експорт Гонконгу і Макао. Експорт Гонконгу в 2000 році становив 202 млрд. доларів, а в 2006 році – 317 млрд. доларів. Експорт Макао – відповідно 2.5 і 2.6 млрд. доларів США.

Джерело: International Financial Statistics. IMF (за відповідні роки).

резольцію щодо реформування нарахування державам-членам квот і відповідно – голосів. Основні елементи цієї реформи такі: підвищити квоти (до завершення їх чергового загального перегляду) чотирьом найбільш обділеним ними країнам – Китаю, Республіці Корея, Мексиці і Туреччині; до весни 2008 року розробити нову формулу розрахунку квот, яка враховувала б зміни відносної позиції держав-членів у світовій економіці; здійснити наступний раунд перегляду квот на основі нової формули; наступні загальні перегляди квот здійснювати з урахуванням змін у відносних позиціях держав-членів у світовій економіці; внести до Статуту МВФ поправку щодо збільшення щонайменше вдвічі базової кількості голосів держав-членів для поліпшення позицій країн із низькими доходами.

У контексті стратегії реформ оголошено про здійснюване збільшення квот і

відповідно кількості голосів чотирьом країнам із найдинамічнішим розвитком і недостатньо представленим у Фонді – Китаю, Республіці Корея, Мексиці і Туреччині. Із жовтня 2006 року квота Китаю була збільшена з 6 369.2 млн. СПЗ до 8 090.1 млн. СПЗ. Квота Республіки Корея зросла з 1 633.6 млн. СПЗ до 2 927.3 млн. СПЗ. У листопаді того ж року збільшено квоту Туреччини – з 964.0 млн. СПЗ до 1 191.3 млн. СПЗ. А в травні 2007 року збільшена квота і Мексики – з 2 585.8 млн. СПЗ до 3 152.8 млн. СПЗ. Квота Китаю стала шостою за величиною. Вона поступається лише квотам Японії, Франції, Німеччини, Великобританії і, звичайно ж, США (див. додаток). Зазначені заходи розглядаються як початковий раунд, після якого передбачається другий, радикальніший. Його планується завершити восени нинішнього року, хоча передбачений термін викликає

сумніви. Завершення другого етапу реформування свідчитиме про завершення тринадцятого загального перегляду квот. Його результатом, як передбачається, може бути збільшення загальної суми квот приблизно на 10%, що, втім, зовсім не сприймається як радикальний крок.

Наразі у Фонді точаться дискусії щодо змісту нової формули нарахування квот. У кожної держави-члена щодо цього власні критерії. Одні вважають головним критерієм участь держав у міжнародній торгівлі, обсяги накопичених валютних резервів, інші – розміри валового внутрішнього продукту, номінального чи за паритетом купівельної спроможності, ще інші вимагають пільгового підходу при нарахуванні квот для бідних країн. Сполучені Штати, ясна річ, прагнуть зберегти блокуючий пакет голосів. Посилюється суперництво між провідними економічно розвинутими країнами за лідерство в МВФ, не послаблюються суперечності між ними і країнами, що розвиваються. За таких обставин важко прогнозувати, яка доля чекає на рекомендації, котрі розробляє МВФ. Адже щоб їх схвалити, потрібно 85% голосів. І зрозуміло, що в разі досягнення компромісу, пропонуване реформування буде, швидше, паліативним рішенням, а не кардинальною зміною ситуації у Фонді.

* * *

За сучасних умов Міжнародний валютний фонд у тісному співробітництві з Міжнародним банком реконструкції і розвитку (та з іншими міжнародними установами) відіграє важливу роль у нинішній загальносвітовій системі регулювання найважливіших сфер економічної співпраці. Ефективна участь держав у світогосподарських зв'язках так чи інакше пов'язана зі співробітництвом із цією організацією. Зрозуміло, це має важливе значення і для України, яка ставить за мету інтегруватися у світовий економічний простір.

Певна річ, було б невинуватим ідеалізувати діяльність МВФ (як, до речі, й роботу інших міжнародних організацій). Він має вдосконалюватися, адаптуватися до нових умов, які складаються у світі. Не можна допускати, щоб хтось використовував Фонд в егоїстичних інтересах окремих країн або груп країн на шкоду іншим державам. Сучасні реалії вимагають пошуку взаємоприйнятних компромісів між державами для розв'язання актуальних валютно-фінансових проблем, що мають загальносвітове значення. МВФ у цьому плані – важливий і до певної міри унікальний інструмент сприяння міжнародному економічному співробітництву. Тому більшість держав-членів сподівається на послідовне і глибоке реформування цієї установи.

Таблиця 3. Країни з найбільшими валютними резервами

(На кінець періоду)					
№ п/п	2000 р.		№ п/п	2007 р. (жовтень)	
	Країни	Млрд. СПЗ*		Країни	Млрд. СПЗ*
1	Японія	266.5	1	Китай**	925.6
2	Китай**	127.1	2	Японія	592.0
3	Республіка Корея	73.6	3	Росія	277.1
4	Індія	28.6	4	Республіка Корея	165.2
5	Бразилія	24.9	5	Індія	163.1
6	Росія	18.6	6	Бразилія	106.6
	6 країн	539.3		6 країн	2 229.6
	Світові валютні резерви	1 485.6		Світові валютні резерви	3 904.3
	Валютні резерви 6 країн у % до світових валютних резервів	36.3%		Валютні резерви 6 країн у % до світових валютних резервів	57.1%

* Наприкінці 2000 р. одиниця СПЗ дорівнювала 1.30291 долара США, в жовтні 2007 р. – 1.57188 долара.

** Без урахування валютних резервів Гонконгу і Макао. Валютні резерви Гонконгу в 2000 році становили 82.5 млрд. СПЗ, а в 2007 р. (жовтень) – 90.5 млрд. СПЗ. У Макао – відповідно 2.5 і 7.9 млрд. СПЗ.

Джерела: International Financial Statistics. IMF. Yearbook 2004; International Financial Statistics IMF. November 2007.

МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

Додаток

Міжнародний валютний фонд: членський склад, квоти, голоси					
№ п/п	Країни — члени МВФ	Дата підписання Статей угоди МВФ	Квоти за станом на 30 листопада 2007 р., млн. СПЗ	Голоси	
				Кількість	Відсоток від загальної кількості*
1	2	3	4	5	6
	Усього		217 314.8	2 219 398	100.000
1	Австралія	05.08.1947	3 236.4	32 614	1.469
2	Австрія	27.08.1948	1 872.3	18 973	0.855
3	Азербайджан	18.09.1992	160.9	1 859	0.082
4	Албанія	15.10.1991	48.7	737	0.033
5	Алжир	26.09.1963	1 254.7	12 797	0.577
6	Ангола	19.09.1989	286.3	3 113	0.140
7	Антигуа і Барбуда	25.02.1982	13.5	385	0.017
8	Аргентина	20.02.1956	2 117.1	21 421	0.965
9	Афганістан	14.07.1955	161.9	1 869	0.084
10	Багамські Острови	21.08.1973	130.3	1 553	0.070
11	Бангладеш	17.08.1972	533.3	5 583	0.252
12	Барбадос	29.12.1970	67.5	925	0.042
13	Бахрейн	07.09.1972	135.0	1 600	0.072
14	Беліз	16.03.1982	18.8	438	0.020
15	Бельгія	27.12.1945	4 605.2	46 302	2.087
16	Бенін	10.07.1963	61.9	869	0.039
17	Білорусь	10.07.1992	386.4	4 114	0.185
18	Болгарія	25.09.1990	640.2	6 652	0.300
19	Болівія	27.12.1945	171.5	1 965	0.089
20	Боснія і Герцеговина	20.12.1995	169.1	1 941	0.087
21	Ботсвана	24.07.1968	63.0	880	0.040
22	Бразилія	27.12.1945	3 036.1	30 611	1.379
23	Бруней-Даруссалам	10.10.1995	215.2	2 402	0.108
24	Буркіна-Фасо	02.05.1963	60.2	852	0.038
25	Бурунді	28.09.1963	77.0	1 020	0.046
26	Бутан	28.09.1981	6.3	313	0.014
27	Вануату	28.09.1981	17.0	420	0.018
28	Великобританія	27.12.1945	10 738.5	107 635	4.850
29	Венесуела	30.12.1946	2 659.1	26 841	1.209
30	В'єтнам	21.09.1956	329.1	3 541	0.160
31	Вірменія	28.05.1992	92.0	1 170	0.053
32	Габон	10.09.1963	154.3	1 793	0.081
33	Гаїті	08.09.1953	81.9	1 069	0.048
34	Гайана	26.09.1966	90.9	1 159	0.052
35	Гамбія	21.09.1967	31.1	561	0.025
36	Гана	20.09.1957	369.0	3 940	0.176
37	Гватемала	27.12.1945	210.2	2 352	0.106
38	Гвінея	28.09.1963	107.1	1 321	0.060
39	Гвінея-Бісау	24.03.1977	14.2	392	0.018
40	Гондурас	27.12.1945	129.5	1 545	0.070
41	Гренада	27.08.1975	11.7	367	0.017
42	Греція	27.12.1945	823.0	8 480	0.382
43	Грузія	05.05.1992	150.3	1 753	0.079
44	Данія	30.03.1946	1 642.8	16 678	0.751
45	Джибуті	29.12.1978	15.9	409	0.018
46	Домініка	12.12.1978	8.2	332	0.015
47	Домініканська Республіка	28.12.1945	218.9	2 439	0.110
48	Еквадор	27.12.1945	302.3	3 273	0.147
49	Екваторіальна Гвінея	22.12.1969	32.6	576	0.026
50	Еритрея	06.07.1994	15.9	409	0.018
51	Естонія	26.05.1992	65.2	902	0.041
52	Ефіопія	27.12.1945	133.7	1 587	0.072
53	Єгипет	27.12.1945	943.7	9 687	0.436
54	Ємен	22.05.1970	243.5	2 685	0.121

* Сумарний показник може не збігатися з підсумком унаслідок округлення даних за країнами.

МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

1	2	3	4	5	6
55	Замбія	23.09.1965	489.1	5 141	0.232
56	Зімбабве	29.09.1980	353.4	3 784	0.170
57	Ізраїль	12.07.1954	928.2	9 532	0.429
58	Індія	27.12.1945	4 158.2	41 832	1.885
59	Індонезія	21.02.1967	2 079.3	21 043	0.948
60	Ірак	27.12.1945	1 188.4	12 134	0.547
61	Іран	28.12.1945	1 497.2	15 222	0.686
62	Ірландія	08.08.1957	838.4	8 634	0.389
63	Ісландія	27.12.1945	117.6	1 426	0.064
64	Іспанія	15.09.1958	3 048.9	30 739	1.385
65	Італія	27.03.1947	7 055.5	70 805	3.190
66	Йорданія	29.08.1952	170.5	1 955	0.088
67	Кабо-Верде	20.11.1978	9.6	346	0.016
68	Казахстан	15.07.1992	365.7	3 907	0.176
69	Камбоджа	31.12.1969	87.5	1 125	0.051
70	Камерун	10.07.1963	185.7	2 107	0.095
71	Канада	27.12.1945	6 369.2	63 942	2.881
72	Катар	08.09.1972	263.8	2 888	0.130
73	Кенія	03.02.1964	271.4	2 964	0.136
74	Киргизстан	08.05.1992	88.8	1 138	0.051
75	Китай	27.12.1945	8 090.1	81 151	3.656
76	Кіпр	21.12.1961	139.6	1 646	0.074
77	Кірибаті	03.06.1986	5.6	306	0.014
78	Колумбія	27.12.1945	774.0	7 990	0.360
79	Коморські Острови	21.09.1976	8.9	339	0.015
80	Конго (Демократична Республіка)	28.09.1963	533.0	5 580	0.251
81	Конго (Республіка)	10.07.1963	84.6	1 096	0.049
82	Корея (Республіка)	26.08.1955	2 927.3	29 523	1.330
83	Коста-Рика	27.12.1945	164.1	1 891	0.085
84	Кот-д'Івуар	11.03.1963	325.2	3 502	0.158
85	Кувейт	13.09.1962	1 381.1	14 061	0.634
86	Лаос	05.07.1961	52.9	779	0.035
87	Латвія	19.05.1992	126.8	1 518	0.068
88	Лесото	25.07.1968	34.9	599	0.027
89	Литва	29.04.1992	144.2	1 692	0.076
90	Ліберія	28.03.1962	71.3	963	0.043
91	Ліван	14.04.1947	203.0	2 280	0.103
92	Лівія	17.09.1958	1 123.7	11 487	0.518
93	Люксембург	27.12.1945	279.1	3 041	0.137
94	Маврикій	23.09.1968	101.6	1 266	0.057
95	Мавританія	10.09.1963	64.4	894	0.040
96	Мадагаскар	25.09.1963	122.2	1 472	0.066
97	Македонія	14.12.1992	68.9	939	0.042
98	Малаві	19.07.1965	69.4	944	0.043
99	Малайзія	07.03.1958	1 486.6	15 116	0.681
100	Малі	27.09.1963	93.3	1 183	0.053
101	Мальдіви	13.06.1973	8.2	332	0.015
102	Мальта	11.09.1968	102.0	1 270	0.057
103	Марокко	25.04.1958	588.2	6 132	0.276
104	Маршаллові Острови	21.05.1992	3.5	285	0.013
105	Мексика	31.12.1945	3 152.8	31 780	1.432
106	Мікронезія	24.06.1993	5.1	301	0.013
107	Мозамбік	24.09.1984	113.6	1 386	0.062
108	Молдова	12.08.1992	123.2	1 482	0.067
109	Монголія	14.02.1991	51.1	761	0.034
110	М'янма	03.01.1952	258.4	2 834	0.128
111	Намібія	25.09.1990	136.5	1 615	0.073
112	Непал	06.09.1961	71.3	963	0.043
113	Нігер	24.04.1963	65.8	908	0.041
114	Нігерія	30.03.1961	1 753.2	17 782	0.801
115	Нідерланди	27.12.1945	5 162.4	51 874	2.337
116	Нікарагуа	14.03.1946	130.0	1 550	0.070
117	Німеччина	14.08.1952	13 008.2	130 332	5.872
118	Нова Зеландія	31.08.1961	894.6	9 196	0.414
119	Норвегія	27.12.1945	1 671.7	16 967	0.764
120	Об'єднані Арабські Емірати	22.09.1972	611.7	6 367	0.287
121	Оман	23.12.1971	194.0	2 190	0.099
122	Пакистан	11.07.1950	1 033.7	10 587	0.477

МІЖДЕРЖАВНІ ЕКОНОМІЧНІ ВІДНОСИНИ

1	2	3	4	5	6
123	Палау	16.12.1997	3.1	281	0.013
124	Панама	14.03.1946	206.6	2 316	0.104
125	Папуа-Нова Гвінея	09.10.1975	131.6	1 566	0.071
126	Парагвай	27.12.1945	99.9	1 249	0.056
127	Перу	31.12.1945	638.4	6 634	0.299
128	Південно-Африканська Республіка	27.12.1945	1 868.5	18 935	0.853
129	Польща	12.06.1986	1 369.0	13 940	0.628
130	Португалія	29.03.1961	867.4	8 924	0.402
131	Росія	01.06.1992	5 945.4	59 704	2.690
132	Руанда	30.09.1963	80.1	1 051	0.047
133	Румунія	15.12.1972	1 030.2	10 552	0.475
134	Сальвадор	14.03.1946	171.3	1 963	0.088
135	Самоа	28.12.1971	11.6	366	0.016
136	Сан-Марино	23.09.1992	17.0	420	0.019
137	Сан Томе і Принсіпі	30.09.1977	7.4	324	0.015
138	Саудівська Аравія	26.08.1957	6 985.5	70 105	3.159
139	Свазіленд	22.09.1969	50.7	757	0.034
140	Сейшельські Острови	30.06.1977	8.8	338	0.015
141	Сенегал	31.08.1962	161.8	1 868	0.084
142	Сент-Вінсент і Гренадини	28.12.1979	8.3	333	0.015
143	Сент-Кітс і Невіс	15.08.1984	8.9	339	0.015
144	Сент-Люсія	15.11.1979	15.3	403	0.018
145	Сербія	15.05.2002	467.7	4 927	0.222
146	Сирія	10.04.1947	293.6	3 186	0.144
147	Сінгапур	03.08.1966	862.5	8 875	0.400
148	Словаччина	01.01.1993	357.5	3 825	0.172
149	Словенія	14.12.1992	231.7	2 567	0.116
150	Соломонові Острови	22.09.1978	10.4	354	0.016
151	Сомалі	31.08.1962	44.2	692	0.031
152	Сполучені Штати Америки	27.12.1945	37 149.3	371 743	16.750
153	Судан	05.09.1957	169.7	1 947	0.088
154	Суринам	27.04.1978	92.1	1 171	0.053
155	Сьєрра-Леоне	10.09.1962	103.7	1 287	0.058
156	Таджикистан	27.04.1993	87.0	1 120	0.050
157	Таїланд	03.05.1949	1 081.9	11 069	0.499
158	Танзанія	10.09.1962	198.9	2 239	0.101
159	Тимор-Лесте	23.07.2002	8.2	332	0.015
160	Того	01.08.1962	73.4	984	0.044
161	Тонга	13.09.1985	6.9	319	0.014
162	Тринідад і Тобаго	16.09.1963	335.6	3 606	0.162
163	Туніс	14.04.1958	286.5	3 115	0.140
164	Туреччина	11.03.1947	1 191.3	12 163	0.548
165	Туркменістан	22.09.1992	75.2	1 002	0.045
166	Уганда	27.09.1963	180.5	2 055	0.093
167	Угорщина	06.05.1982	1 038.4	10 634	0.479
168	Узбекистан	21.09.1992	275.6	3 006	0.135
169	Україна	03.09.1992	1 372.0	13 970	0.629
170	Уругвай	27.12.1945	306.5	3 315	0.149
171	Фіджі	28.05.1971	70.3	953	0.043
172	Філіппіни	27.12.1945	879.9	9 049	0.408
173	Фінляндія	14.01.1948	1263.8	12 888	0.581
174	Франція	27.12.1945	10 738.5	107 635	4.850
175	Хорватія	14.12.1992	365.1	3 901	0.176
176	Центральноафриканська Республіка	10.07.1963	55.7	807	0.036
177	Чад	10.07.1963	56.0	810	0.036
178	Чехія	01.01.1993	819.3	8 443	0.380
179	Чилі	31.12.1945	856.1	8 811	0.397
180	Чорногорія	18.01.2007	27.5	525	0.024
181	Швейцарія	29.05.1992	3 458.5	34 835	1.570
182	Швеція	31.08.1951	2 395.5	24 205	1.091
183	Шрі-Ланка	29.08.1950	413.4	4 384	0.198
184	Ямайка	21.02.1963	273.5	2 985	0.134
185	Японія	29.08.1952	13 312.8	133 378	6.010

Джерела: IMF Annual Report, 2007; International Financial Statistics. IMF. January 2008; IMF. International Financial Statistics. Supplement Series № 17. September 2007.

**Юрій
Іваненко**

Головний контролер – директор департаменту з питань державного боргу, міжнародної діяльності та фінансових установ Рахункової палати України

**Андрій
Мамишев**

Начальник відділу департаменту з питань державного боргу, міжнародної діяльності та фінансових установ Рахункової палати України. Кандидат наук з державного управління

Проблема ефективного управління державним боргом – питання економічної безпеки країни. В нашій державі ці функції покладено головним чином на департамент державного боргу в складі Міністерства фінансів України. Вивчивши в цьому плані досвід Португалії та Великобританії, автори пропонують в Україні також створити Агентство з питань управління державним боргом.

Досвід

Агентство з питань управління державним боргом: досвід Португалії та Великобританії

За відсутності в Україні базового Закону “Про державний борг” організація управління державним боргом фрагментарно регламентується у різних законодавчо-нормативних актах. Спеціального окремого державного органу з управління боргом немає. Ці функції покладено головним чином на департамент з питань державного боргу в складі Міністерства фінансів України. Основними завданнями департаменту є реалізація стратегії внутрішніх і зовнішніх запозичень держави, надання державних гарантій, погашення та обслуговування державного боргу, в тому числі забезпечення обліку і моніторингу таких операцій.

У системі управління державним боргом в Україні спостерігається розширення структури та збільшення обсягів застосовуваних боргових інструментів, зростає кількість активних операцій з державним боргом, уводяться механізми використання вільних залишків бюджетних коштів.

Проблема ефективного управління державним боргом прямо пов'язана з економічною безпекою країни. Нам не обійтися без створення Агентства з питань управління державним боргом з урахуванням досвіду і практики організації діяльності подібних інституцій в економічно розвинутих країнах.

Питання побудови надійної системи управління та контролю у цій сфері розглядалися у червні 2007 року в Лісабоні (Португалія) на черговому засіданні Комітету INTOSAI з питань державного боргу¹. Серед презентованих матеріалів особливий інтерес викли-

кала інформація про досвід Португалії та Великобританії в організації спеціальних урядових офісів для адміністрування боргових зобов'язань держави.

ПОРТУГАЛЬСЬКИЙ СУВЕРЕННИЙ БОРГ ТА РОЛЬ АГЕНТСТВА З ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ БОРГОМ

За останні десять років номінальний державний борг Португалії в доларовому еквіваленті зріс більш як удвічі – з 61 млрд. доларів США у 1997 році до 135 млрд. доларів США у 2006 році. При цьому співвідношення державного боргу щодо ВВП в останні три роки перетнуло межу в 60% і за станом на кінець 2006 року цей показник становив уже 68.5 відсотка.

Утім, порівняно з іншими країнами Євросоюзу показник співвідношення державного боргу і ВВП у Португалії знаходиться нижче середнього значення – 69%. А в деяких країнах (Італія, Греція) цей показник перевищує 100 відсотків.

Уряд Португалії щорічно виходить на внутрішній ринок запозичень. При цьому застосовуються два типи внутрішніх цінних паперів: державні (урядові) бонди з фіксованою процентною ставкою та казначейські векселі. Переважно здійснюється емісія державних (урядових) бондів (6–18 млрд. євро щорічно). За останні три роки активізувався випуск казначейських векселів (2–6 млрд. євро щорічно).

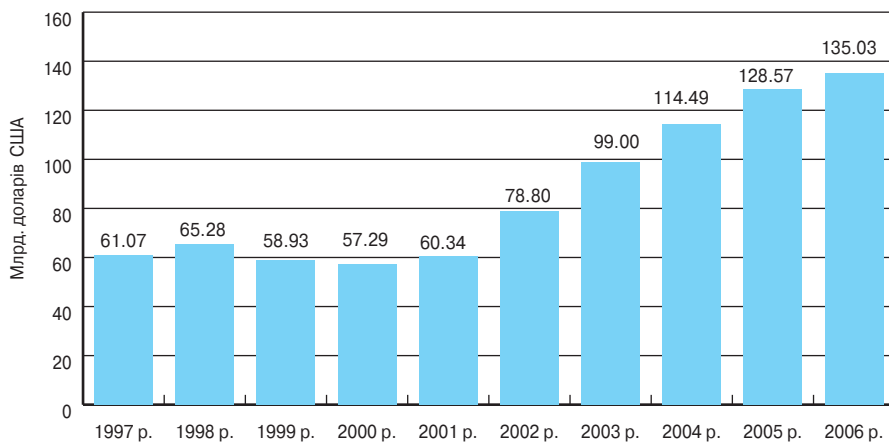
За станом на кінець 2006 року структура боргу за інструментами мала такий вигляд: стандартні та довгострокові державні (урядові) бонди – 68%, казначейські векселі – 9%, інші – 23%. При цьому за останні вісім років частка інших інструментів зменшилася на 15 відсотків. Основними гравцями на вторинному ринку обігу державних (урядових) бондів є зарубіжні, а не вітчизняні інвестори (питома вага останніх становить лише близько 18 відсотків).

Постійно позичати кошти уряд Португалії змушений у зв'язку із забезпе-

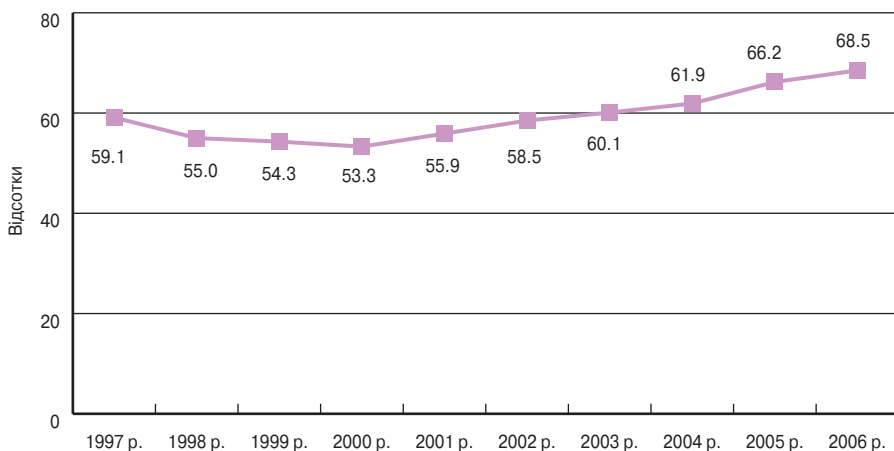
¹ Комітет INTOSAI з питань державного боргу створений у 1991 році з метою підготовки методичних рекомендацій та інших інформаційних матеріалів для сприяння вищим аудиторським установам у забезпеченні належного звітування та ефективного управління державним боргом. До складу комітету входить 21 вища аудиторська установа Аргентини, Болгарії, Бразилії, Великобританії, Габону, Єгипту, Ємену, Йорданії, Замбії, Канади, Литви, Мексики (головує), Південної Кореї, Португалії, Росії, США, України, Фіджі, Фінляндії, Чилі та Швеції.

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ

Графік 1. Державний борг Португалії за 1997–2006 роки

Графік 2. Державний борг у відсотках до ВВП Португалії за 1997–2006 роки

ченням бюджетного дефіциту та обслуговування боргу (сплата процентів та погашення самого боргу). Стратегія запозичень спрямована на ринкову економіку, на її прозорість та ефективність. Найважливішою рушійною силою є ліквідність, а основними стратегічними постулатами — передбачуваність, прозорість та підзвітність і відповідальність.

При розробці директив з управління боргом обов'язково відображаються стратегічні настанови щодо управління боргом, у тому числі через модель управління ризиками (переглядається регулярно раз на три роки), встановлення абсолютних та індикативних лімітів. Окремо визначається портфель еталонних показників, а також встановлюються вимоги до методології та звітності з питань боргу.

Щорічно готується і схвалюється відповідна програма запозичень, якою має передбачатися стратегія фінансування. Головна її мета — мінімізувати боргові витрати у довгостроковій перспективі та протистояти надмірним ризикам. Досягають цього, застосовуючи

такі компоненти: 1) стратегія емісії (випуску); 2) зниження обсягу простроченого боргу; 3) управління готівковими залишками; 4) лімітування і контроль ризиків (включаючи рефінансування, кредитні та процентні ризики).

Португальська Республіка має окремому установу з питань управління бор-

гом — IGCP. Місія цього органу полягає в інтегрованому управлінні готівковими залишками і прямим боргом країни шляхом: 1) стабільного виконання боргових зобов'язань республіки; 2) мінімізації витрат урядового боргу в довготривалій перспективі, ґрунтуючись на урядових стратегіях ризику; 3) оптимізації управління обігом готівки в державному секторі.

Щоб забезпечити державні інтереси, IGCP здійснює свою діяльність, керуючись принципами продуктивності, прозорості та підзвітності й відповідальності.

Агентство з питань управління боргом (IGCP) підпорядковане та знаходиться під наглядом міністра фінансів Португалії. Структура IGCP включає: 1) голову Ради директорів, 2) Раду директорів, 3) Консультативну раду, 4) Аудиторський комітет.

До складу Ради директорів входять її голова і два виконавчих директори. Усі вони призначаються на посади Кабінетом Міністрів терміном на три роки. Рада уповноважена виконувати всі обов'язки і дії, що покладені на Агентство з питань управління боргом у рамках закону.

Консультативна рада складається з Голови Ради директорів, члена Ради директорів Центрального банку Португалії, чотирьох експертів з економічних та фінансових питань, котрі призначаються Кабінетом Міністрів. Консультативна рада обов'язково надає центральному уряду висновки щодо щорічної програми фінансування та щорічного звіту з державних фінансів і управління державним боргом.

Склад Аудиторського комітету формується з голови і двох постійних членів, які призначаються міністром

Графік 3. Державний борг у відсотках до ВВП у 2006 році

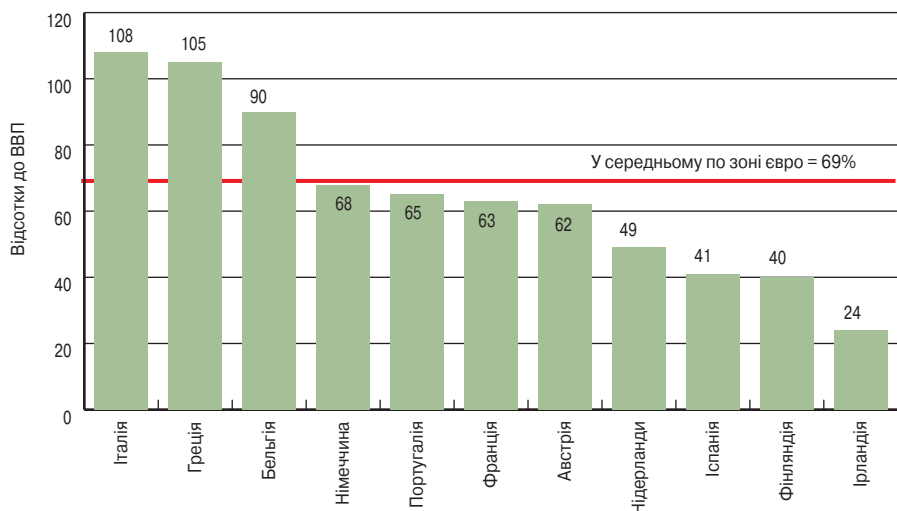
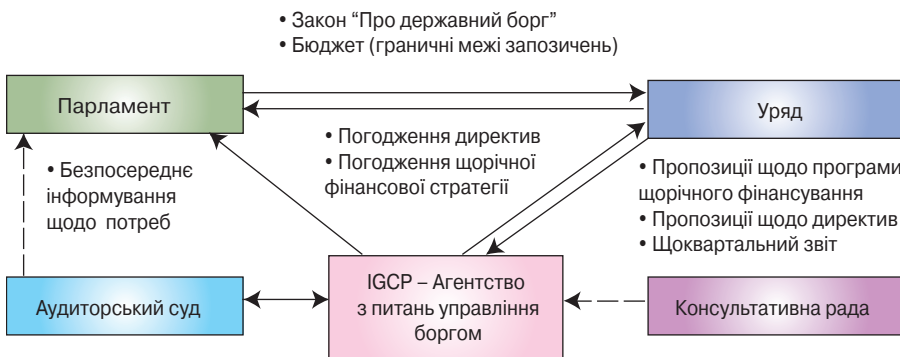

Схема 1. Інституційні межі діяльності Агентства з питань управління боргом Португалії

фінансів. Претендент на посаду голови пропонується головним фінансовим інспектором, а один із постійних членів повинен бути офіційно сертифікованим бухгалтером. Аудиторський комітет здійснює нагляд і контроль за фінансовим менеджментом агентства, Стабілізаційним фондом державного боргу, а також здійснює нагляд за відповідними процедурами обліку та звітності.

Діяльність агентства підлягає нагляду з боку вищої аудиторської установи – Аудиторського суду. Щорічний аудит, який здійснюється Португальським аудиторським судом, зосереджується на: 1) обліку та звітності з питань державного боргу; 2) процедурах управління боргом; 3) моделі управління. Також можуть здійснюватися інші аудиторські процедури у разі їх потреби та виправданості.

Агентство з питань управління боргом також звітує безпосередньо парламенту у таких випадках: 1) на запит Комітету з питань бюджету та фінансів (зазвичай один раз на рік) і 2) під час інформування депутатів з приводу простроченого боргу, ризиків, програми

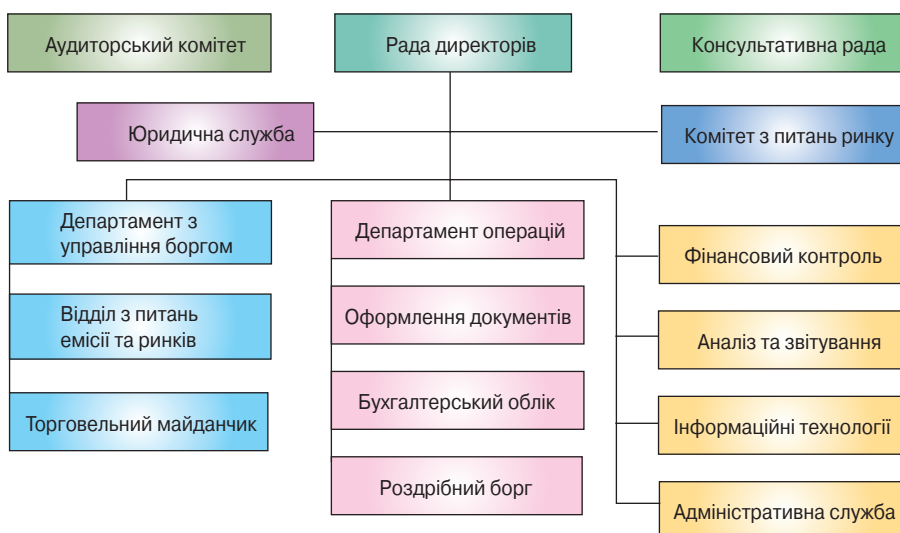
запозичень, організації та діяльності вторинного ринку цінних паперів.

Хоча агентство – складова частина системи державного управління, його працівники не є державними службовцями (трудові договори укладаються відповідно до загального трудового законодавства), а для побудови внутрішньої структури цієї організації була прийнята корпоративна модель управління.

У структурі агентства існує Комітет з питань ринку, що формується у складі директорів, керівників департаментів боргу та операцій, а також служб фінансового контролю, аналізу, торговельного майданчика, відділу ринків. Цей комітет збирається один раз на тиждень щоб проаналізувати розвиток ринку, казначейські прогнози, позиції портфеля реального боргу відносно очікуваного (еталона), а також щоб розробити директиви діяльності на наступний тиждень.

Підрозділ фінансового контролю відповідальний за всі аспекти, що стосуються оцінки ризиків та діяльності, внутрішнього контролю, визначення процедур, а також внутрішнього аудиту.

Схема 2. Організаційна структура Агентства з питань управління боргом Португалії

АГЕНТСТВО З ПИТАНЬ УПРАВЛІННЯ БОРГОМ ВЕЛИКОБРИТАНІЇ – ЗАПОЗИЧЕННЯ ВІД ІМЕНІ УРЯДУ

За останні десять років номінальний державний борг Великобританії у доларовому еквіваленті поступово зріс на 40% — із 686 млрд. дол. США у 1997 році до 974 млрд. дол. США у 2006 році. Натомість співвідношення боргу та ВВП за цей період навпаки зменшилося з майже 51 відсотка у 1997 році до 42.5% у 2006-му.

Агентство з питань управління боргом Великобританії створене 1 квітня 1998 року як виконавчий орган Казначейства Великобританії. З того часу одна з головних його ролей — здійснювати запозичення для фінансування державних (урядових) витрат. Це робиться переважно шляхом продажу цінних паперів "гілтс" та казначейських векселів.

Гілтс (gilts) — "золотообрізні цінні папери" — це довгострокові боргові зобов'язання (від 1 до 50 років) уряду Великобританії. Вони ідентифікуються за "купоном" (загальним щорічним відсотком до сплати утримувачу цінного папера) і датою погашення (наприклад, чотиривідсотковий казначейський гілтс 2016). Уряд емітує два основних типи цінних паперів гілтс: договірні та індексовані.

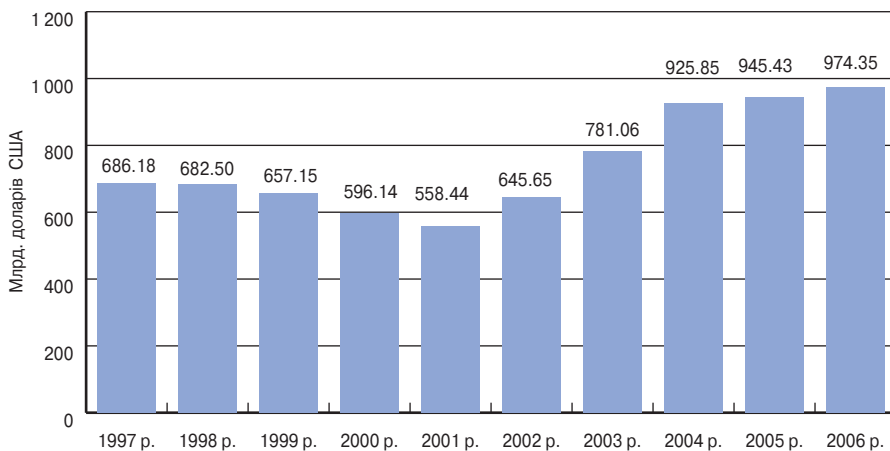
Казначейські векселі — це короткострокові боргові зобов'язання (до 12 місяців), які під час емісії мають термін погашення 1, 3 або 6 місяців. Вони випускаються із дисконтом, тобто під час купівлі покупець сплачує меншу суму, а при погашенні отримує номінальну вартість цього векселя.

Починаючи з 2002 року, гілтс є одним із основних боргових інструментів. Щорічно їх продається на суму 50–60 млрд. фунтів стерлінгів (тобто уг'ятеро більше, ніж раніше). За станом на кінець 2006 року номінальна сума непогашеного боргу за гілтс становила 433.2 млрд. фунтів стерлінгів. Щорічні витрати на сплату відсотків дорівнюють близько 27 млрд. фунтів стерлінгів, або 5% загальних державних (урядових) витрат.

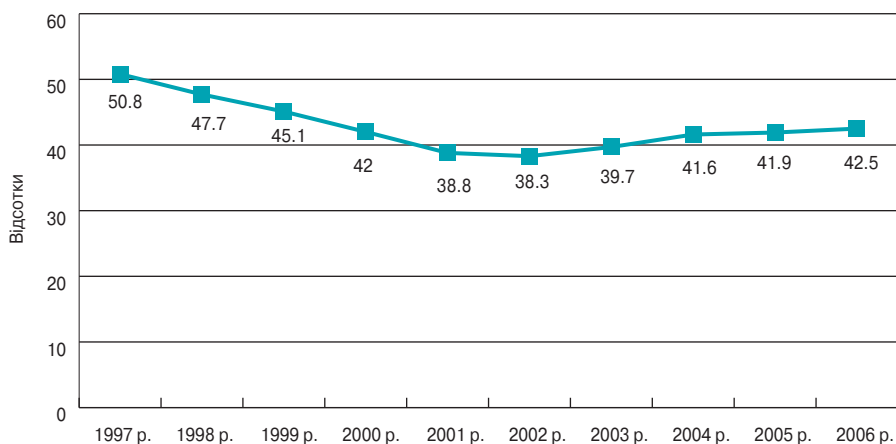
Варто зазначити, що на Агентство з питань управління боргом паралельно зі здійсненням боргових запозичень, покладається й низка інших обов'язків, а саме: управління державними грошовими залишками, обслуговування функцій Уповноважених зі зниження національного боргу та Ради кредитних державних проектів, оперативного управління депозитами, адміністрування інших дер-

ДЕРЖАВНІ ФІНАНСИ

Графік 4. Державний борг Великобританії за 1997–2006 роки

Графік 5. Державний борг у відсотках до ВВП Великобританії за 1997–2006 роки

жавних зобов'язань з питань гарантування кредитів та інвестицій, а також управління послугами з придбання та продажу цінних паперів гілтс.

Агентство функціонує як частина загальної інституційної структури управління державним боргом у Великобританії. Окреме агентство створене для того, щоб чітко розмежувати функції грошово-кредитної політики та управління боргом. Ця структура має запобігати впливу на політику управління боргом з боку короткострокових рішень грошово-кредитної політики.

Основна мета управління боргом у Великобританії — мінімізація у довгостроковій перспективі витрат, пов'язаних із забезпеченням фінансових потреб уряду, при цьому управління боргом не повинно суперечити цілям грошово-кредитної політики.

Загальна відповідальність за досягнення мети управління боргом покладена на Казначейство, яке здійснює такі функції: 1) визначає загальні обсяги боргових запозичень; 2) погоджує структуру боргових запозичень уряду; 3) призначає агентів з питань управ-

ління боргом для забезпечення консультацій та виконання програм запозичень, а також встановлює межі та параметри для кожного агента; 4) здійснює моніторинг діяльності

агентів з управління боргом.

Щоб забезпечити боргові запозичення уряду, Казначейство діє через своїх агентів: 1) Агентство з питань управління боргом (DMO), яке, окрім продажу гілтс та казначейських векселів, консультує Казначейство з питань управління боргом й управляє ринками (як первинним ринком, так і вторинним). Функції з реєстрації та адміністрування гілтс виділені та реалізуються комерційним провайдером послуг Computershare; 2) Національний ощадно-інвестиційний банк (NS&A), який розробляє і постачає портфель інвестиційних продуктів на внутрішній роздрібний ринок; 3) Банк Англії, який консультує й організовує продаж державних (урядових) бондів, деномінованих в іноземній валюті для фінансування міжнародних валютних резервів Великобританії.

У межах встановленої відповідальності Казначейство готує Програму фінансування держави (уряду), в якій зокрема визначаються: 1) запланована частка фінансування за рахунок випуску агентством цінних паперів гілтс та казначейських векселів; 2) внесок у фінансування, який очікується від роздрібних ощадних паперів Національного ощадно-інвестиційного банку; 3) інші боргові зобов'язання в іноземній валюті Банку Англії для поповнення офіційних міжнародних валютних резервів. При цьому основна частина державних (урядових) потреб забезпечується через випуск агентством цінних паперів гілтс та казначейських векселів.

Щорічний звіт з управління боргом та резервами за попередній рік містить план фінансування Агентства з питань

Схема 3. Інституційна структура управління державним боргом у Великобританії (органи управління боргом усередині пунктирної зони)

Інформаційні джерела про діяльність з управління боргом, які підлягають публікації

Джерело	Питання, які розкриваються
Регламент роботи агентства	Містить інформацію щодо статуту та завдань агентства, а також вимоги до звітування та відповідальності
Щорічний бізнес-план агентства	Включає опис завдань, цілей, обов'язків та оперативних цілей агентства, а також короткий огляд попереднього року і головні теми плану роботи на наступні три роки
Річний огляд роботи агентства	Інформує про діяльність агентства, економічні та ринкові зміни за попередній фінансовий рік. У ньому також викладені кількісні індикатори щодо деяких аспектів управління боргом
Фінансовий звіт з управління боргом та Річний звіт про роботу агентства	Подає інформацію про операції та діяльність агентства щодо досягнення мети та виконання оперативних завдань, які визначені у щорічному бізнес-плані
Опубліковані директиви та інформація	Багато інформації розміщено на веб-сайті агентства, зокрема: – інформація про ринок гілтс (прес-релізи, результати аукціонів, опис учасників ринку, хід виконання плану фінансування тощо) – публікації (щоквартальні огляди, консультаційні документи з питань ринку); – технічні та аналітичні документи; – міжнародні посібники
Звіт з управління боргом та резервами	Публікується щорічно Казначейством разом з бюджетом і включає план фінансування на наступний рік

управління боргом. Цей план ухвалюється міністрами Казначейства та встановлює ключові параметри для запозичень у наступному році. Агентство повністю підзвітне та підконтрольне канцлеру Казначейства з питань дотримання положень цього плану.

Перед схваленням плану міністр Казначейства (як правило, секретар з питань економіки) головує на щорічному засіданні разом з основними учасниками ринку цінних паперів гілтс для розгляду та врахування їх позицій щодо плану випуску гілтс. Протокол цього засідання публікується на сайті агентства. Посадові особи Казначейства тісно співпрацюють з агентством при розробці плану фінансування, який публікується разом із бюджетом.

Агентство з питань управління боргом діє як виконавча структура і, відповідно, за законом є складовою частиною Казначейства. Водночас агентство функціонує автономно від міністрів Казначейства, що дає змогу агентству впроваджувати план фінансування в межах загальних директив, встановлених міністрами у звіті з управління боргом та резервами. При цьому міністри не здійснюють щоденного втручання у прийняття оперативних рішень керівництвом агентства.

Основні способи виконання Агентством плану фінансування такі: 1) виконання ринкових операцій (переважно продаж цінних паперів гілтс та казначейських векселів); 2) моніторинг стану виконання плану фінансування та звітування про це Казначейству; 3) моніторинг розвитку ринків та своєчасне інформування Казначейства

про будь-які зміни, що можуть вплинути на необхідність перегляду плану фінансування.

Агентство задовольняє фінансові потреби держави (уряду) через успішне виконання плану фінансування. Зі свого боку, Казначейство проводить моніторинг програм продажу агентством цінних паперів гілтс та казначейських векселів щоб переконатися: план виконується. Казначейство вивчає результати кожного аукціону з продажу гілтс, аналізує щомісячні та щоквартальні звіти агентства про хід виконання плану фінансування.

На даний час не існує одного індикатора, який би демонстрував внесок агентства у досягнення головної мети управління боргом. Натомість у звіті з управління боргом та резервами за 2006–2007 роки зазначено, що головна мета досягається шляхом: 1) проведення відкритої, прозорої та прогнозованої політики випуску цінних паперів; 2) управління терміном погашення і структурою державних (урядових) запозичень; 3) продажу цінних паперів гілтс за передбаченим планом; 4) розвитку ліквідності і продуктивності ринку гілтс.

Відкритість і прозорість діяльності агентства полягає зокрема у: 1) оприлюдненні календаря аукціонів за рік наперед; 2) проведенні щоквартальних консультаційних засідань із основними учасниками ринку гілтс; 3) щоквартальній публікації календаря поточних аукціонів; 4) публікації обсягів кожного майбутнього аукціону.

Останні зміни у діяльності агентства характеризуються тим, що воно запровадило спеціальну модель Стра-

тегічного аналізу боргу (SDA), що визначає співвідношення між витратами та ризиками в умовах різних стратегій запозичень. Це робиться шляхом оцінювання вартості різних стратегій випуску цінних паперів гілтс у певній структурній моделі, яка відображає “типову” або стилізовану поведінку економіки Великобританії.

Питання вивчення стану та ефективності управління державним боргом знаходиться зокрема у компетенції вищої аудиторської установи Великобританії – Національного аудиторського управління (NAO). Ця організація здійснює аудити фінансової звітності всіх державних (урядових) органів та установ, у тому числі й Агентства з питань управління державним боргом.

ВИСНОВКИ

За результатами аналізу зарубіжного досвіду організації системи управління державним боргом можна зробити такі основні висновки:

1. В економічно розвинутих країнах система управління державним боргом базується на принципах відкритості, прозорості, прогнозованості та відповідальності;

2. Політикою управління державним боргом передбачається розробка відповідних стратегій, затвердження урядових директив, а також ухвалення щорічних програм фінансування та планів реалізації боргових запозичень;

3. Для проведення боргових операцій та забезпечення фінансування державного бюджету створюються автономні державні установи – агентства з питань управління державним боргом;

4. Агентство підзвітне міністерству фінансів (казначейству) і головним чином покликане виконувати від його імені та за його дорученням операції з випуску, обслуговування та погашення державних цінних паперів;

5. Структура агентства побудована за принципом корпоративної моделі управління, а її персонал працює на професійній основі і не входить до складу державної служби;

6. Окрема роль у питаннях контролю за борговими операціями відводиться вищому аудиторському установам, які здійснюють аудит звітності і діяльності органів управління державним боргом;

7. Досвід Португалії та Великобританії з питань адміністрування у сфері державного боргу може бути використаний у розбудові системи управління державним боргом в Україні.

Монети України /

Про введення в обіг ювілейної монети “Василь Стус”

Національний банк України 8 січня 2008 року, продовжуючи серію “Видатні особистості України”, ввів в обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні, присвячену громадському діячеві, перекладачу, літературознавцю, поету, твори якого перекладено багатьма мовами світу, — Василю Семеновичу Стусу (1938—1985). Невтомний борець за права людини Василь Стус був членом (у 1979—1980 роках — головою) Української гельсінської групи захисту прав людини.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12,8 г, діаметр — 31,0 мм, тираж — 35 000 штук. Гурт монети — рифлений.

На аверсі на дзеркальному тлі угорі півколом розміщено напис — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, під яким — малий Державний герб України,

зображено стилізовану композицію, що символізує шлях до державної незалежності, унизу написи: **2008 / 2 / ГРИВНІ** та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено портрет Василя Стуса на тлі стилізованої мозаїки Алли Горської “Жінка-птах”, праворуч від якого півколом розміщено напис — **ВАСИЛЬ СТУС**.

Художник і скульптор — Володимир Атаманчук.

Ювілейна монета номіналом 2 гривні “Василь Стус” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг ювілейної монети “Лев Ландау”

Національний банк України, продовжуючи серію “Видатні особистості України”, 18 січня 2008 року ввів в обіг ювілейну монету номіналом 2 гривні, присвячену видатному фізику-теоретику, лауреатові Нобелівської премії (1962) Льву Давидовичу Ландау (1908—1968), який зробив значний внесок майже в усі розділи теоретичної фізики. Автор класичної праці про діамagnetизм вільних електронів, теорії надплинності рідкого гелію та багатьох інших. У Харкові Лев Давидович керував теоретичним відділом Українського фізико-технічного інституту, одночасно завідував кафедрами теоретичної фізики в Харківському інженерно-механічному інституті та Харківському університеті, створивши школу радянської теоретичної фізики.

Монету виготовлено з нейзильберу. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса монети — 12,8 г, діаметр — 31,0 мм, тираж — 35 000 штук. Гурт монети — рифлений.

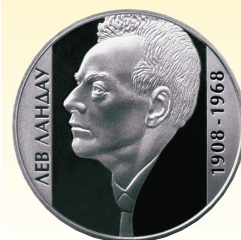
На аверсі угорі півколом розміщено напис — **НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ**, між яким — малий Державний герб України, стилізована композиція — функція розподілу електронів та іонів у неізометричній плазмі на тлі сонця, унизу написи: **2 ГРИВНІ / 2008** та логотип Монетного двору Національного банку України.

На реверсі зображено портрет Льва Ландау та вертикально розміщено написи: **ЛЕВ ЛАНДАУ** (ліворуч), **1908—1968** (праворуч).

Художники — Володимир Таран, Олександр Харук, Сергій Харук.

Скульптор — Володимир Дем’яненко.

Ювілейна монета номіналом 2 гривні “Лев Ландау” є дійсним платіжним засобом України й обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Про введення в обіг пам’ятної монети “Скіфське золото”

Національний банк України, продовжуючи серію “Найменша золота монета”, 22 лютого 2008 року ввів в обіг пам’ятну монету номіналом 2 гривні “Скіфське золото”, присвячену зразку скіфської культури — пластині-аплікації IV ст. до н.е. із зображенням богині Апі — праматері скіфів.

Монету виготовлено із золота 999,9 проби. Категорія якості карбування — спеціальний анциркулейтед, маса дорогоцінного металу в чистоті — 1,24 г, діаметр — 13,92 мм, тираж — 10 000 штук. Гурт монети — гладкий.

На аверсі в намистовому колі розміщено малий Державний герб України, над яким — рік карбування монети — **2008**; між намистовим колом і кантом монети — написи: **УКРАЇНА** (угорі), **2 ГРИВНІ** (унизу), а також зазначено метал, його пробу — **Au**

999,9 (ліворуч), масу дорогоцінного металу в чистоті — **1.24** та розміщено логотип Монетного двору Національного банку України (праворуч).

На реверсі зображено золоту пластину-аплікацію у вигляді змієної богині Апі.

Художники — Володимир Дем’яненко (аверс), Борис Груденко (реверс).

Скульптори — Володимир Дем’яненко, Святослав Іваненко.

Пам’ятна монета номіналом 2 гривні “Скіфське золото” є дійсним платіжним засобом України та обов’язкова до приймання без будь-яких обмежень за її номінальною вартістю до всіх видів платежів, а також для зарахування на розрахункові рахунки, вклади, акредитиви та для переказів.

Теорія і практика/

Роль і значення внутрішнього аудиту в центральному банку

**Ірина
Краснова**

Доцент Київського національного економічного університету.
Кандидат економічних наук

**Марина
Жукова**

Аналітик ВАТ "Райффайзен банк
Аваль"

Внутрішній аудит будь-якої організації, а особливо центрального банку, є складним і багатокроковим процесом, мета якого – підтвердити достовірність інформації у фінансовій і податковій звітності й допомогти банківській установі ефективно виконувати свої функції та завдання відповідно до її призначення. У статті проаналізовано послідовний розвиток аудиту, діяльність служб внутрішнього аудиту центральних банків країн СНД і Балтії.

ЗНАЧЕННЯ ТА ВИДИ АУДИТУ

Діяльність банків специфічна, тим більше центрального, який поєднує риси комерційної та державної банківської установи. Одним з основних напрямів роботи комерційних банків є залучення коштів, у тому числі коштів населення. Центральний банк як державна установа несе відповідальність перед громадянами за стабільність і надійність банківської системи країни, а як установа комерційна – організовує та забезпечує ефективну роботу комерційних банків. Ці обставини зумовлюють необхідність особливого контролю за роботою центрального банку країни шляхом розвитку інституту аудиторської діяльності.

Поняття аудиту, аудиторської перевірки значно ширше від таких понять, як ревізія¹ та контроль. Метою аудитора є підтвердження адекватності й ефективної роботи систем внутрішнього контролю. *Аудитори не повинні діяти як частина власне системи контролю.* Аудит забезпечує не лише перевірку достовірності фінансових показників, а й, що не менш важливо, розробку пропозицій щодо оптимізації діяльності банку з метою збільшення прибутку або мінімізації ризиків. Згідно із законом та статутом діяльності центрального банку є безприбутковою, відповідні корективи стосуються і мети його аудиту – на перші позиції виходить оптимізація діяльності і мінімізація ризиків, притаманних центральному банку. Аудит характеризується комплексністю, незалежністю, а також розробкою позитивних рекомендацій в інтересах банку.

Аудиторська діяльність здійснюється у формі зовнішнього аудиту, який вико-

нується аудиторськими фірмами або незалежними аудиторами (його основною метою є підтвердження фінансового стану банку), та у формі *внутрішнього* аудиту, який здійснює спеціалізований підрозділ тієї організації, чия діяльність піддається аудиторській перевірці (його основна мета – оцінка банківських і внутрігосподарських процесів чи операцій та ризиків, що супроводжують діяльність банку). Загальна кінцева мета обох видів аудиту багато в чому збігається – це оцінка стану внутрішнього контролю тощо. Проте є й істотні відмінності у змісті зовнішнього і внутрішнього аудиту, а також у характері діяльності спеціалістів, що здійснюють зовнішній і внутрішній аудит (див. таблицю 1). Зовнішній аудит передбачає оцінку системи звітності, перевірку й оцінку активів і пасивів організації, тестування існуючої системи внутрішнього контролю. Його завдання – на основі незалежної експертизи встановити, чи відповідають дійсності надані звіти й баланси організації, що перевіряється, оцінити її фінансовий стан і результат діяльності за певний період. Зовнішній аудит здійснюється періодично, як правило, різними незалежними фірмами або аудиторами, що запрошуються зі сторони.

Внутрішній аудит має іншу природу, сутність, призначення й організацію порівняно із зовнішнім. Служба внутрішнього аудиту – це незалежний структурний підрозділ, створений у рамках організації, який виконує систематичну, щоденну роботу з перевірки, контролю та оцінки її діяльності. Це своєрідна експертиза або система заходів фінансової безпеки.

За усталеним визначенням, *загальним завданням внутрішнього аудиту* є допомога організації в ефективному виконанні нею своїх обов'язків відповідно до її призначення. Служба внутрішнього аудиту забезпечує керівництво організації інформацією про результати виконаного аналізу, оцінки діяльності того або іншого підрозділу, різними рекомендаціями. Результати внутрішнього аудиту керівництво організації використовує для управління і поточного ведення справ з урахуванням наявних ресурсів і в рамках діючих

¹ Ревізія – це документальний контроль за фінансово-господарською діяльністю структурних підрозділів Національного банку, дотриманням законодавства з фінансових питань, достовірністю обліку і звітності; документальне виявлення нестач, розтрат, привласнень та крадіжок коштів і матеріальних цінностей, попередження можливих фінансових зловживань та інших порушень. Перевірка – це обстеження і вивчення окремих ділянок фінансово-господарської діяльності структурних підрозділів Національного банку.

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

законів. Отже, внутрішній аудит сприяє досягненню мети організації.

Завдання внутрішнього аудиту – різноманітні й залежать від його цілей, виду організації, що перевіряється, характеру її діяльності. Тому аудит державних організацій, комерційних банків, страхових компаній і пенсійних фондів має свою специфіку. Внутрішній аудит особливо важливий для великих та середніх організацій, що характеризуються ускладненою структурою і різноманітністю видів діяльності. Особливу роль він відіграє у банківській системі, в тому числі і в центральному банку (НБУ). Внутрішній аудит у банку – це незалежна, об'єктивна перевірка і консультування, спрямовані на поліпшення діяльності банку. **Основні завдання служб внутрішнього аудиту центральних банків** – перевірка діяльності підрозділів центрального банку, його установ, організацій, підприємств, оцінка достатності й ефективності системи внутрішнього контролю, а також розробка пропозицій щодо її поліпшення та мінімізації ризиків.

ЕВОЛЮЦІЯ АУДИТУ

Вважають, що фактично ще в Стародавньому Єгипті (близько 2600 р. до н. е.) існували чиновники, які суміщали функції обліку, управління і контролю. У Римській імперії (1–26 рр. н. е.) контрольні функції здійснювали спеціальні службовці (куратори, прокуратори, квестори). Після падіння Римської імперії аудит широко застосовувався в Італії. Купці Флоренції та Венеції використовували працю аудиторів для перевірки платоспроможності капітанів торговельних суден. Тоді аудит мав чітко визначений цільовий напрям – запобігання помилкам.

Батьківщина сучасного аудиту – Англія, де ще в дев'ятому столітті із загального поняття "бухгалтер" було виділено суміжне поняття "аудитор" – посадовець, на якого покладали функції контролера, що перевіряє рахунки.

У 1844 році в Англії вийшла серія законів про компанії, згідно з якими правління акціонерних товариств були зобов'язані запрошувати не рідше одного разу на рік фахівця для перевірки бухгалтерських рахунків і звіту перед акціонерами. У Франції закон про обов'язковий аудит прийнято в 1867 році, у США – після Великої депресії, у 1937 році.

Значний вплив на подальший розвиток аудиту справили безліч чинників політичного, соціального, релігійного, економічного, юридичного і професійного характеру.

Внутрішній аудит у сучасному розумінні зародився в країнах із ринковою економікою на початку ХХ століття. Потужний імпульс до розвитку він одержав після Другої світової війни у відповідь на збільшення масштабів операцій і децентралізацію компаній. У 1941 році в США створено Інститут внутрішніх аудиторів, що ставить за мету розвиток і популяризацію професії внутрішнього аудитора, а також розробку стандартів професійної діяльності.

У послідовному розвитку аудиту можна виділити три стадії: підтверджуючу, системно орієнтовану і стадію аудиту, що базується на оцінці ризику (див. схему 1).

Підтверджуючий аудит. У першій третині ХХ століття вважалося, що аудитор повинні засвідчувати фінансову звітність компаній, тобто встановлювати її достовірність. В аудиторських висновках того часу вживали термін "certity" – "засвідчуємо". Це означало, що аудитор практично мали поручитися за справи перевіреної компанії. Тогочасний аудит був орієнтований здебільшого на пошук фактів шахрайства: на підтверджуючій стадії аудиту при проведенні перевірки аудитор-бухгалтер перевіряв і підтверджував практично кожен господарську операцію, паралельно з бухгалтером створював власні облікові реєстри. Нині таку послугу називали б відновленням або веденням обліку.

Час довів, що детальний аудит зовсім не є стовідсотковим порятунком від можливих фінансово-економічних проблем і не забезпечує абсолютної надійності результатів перевірки. Крім того, завищена відповідальність, яку брали на себе аудиторі, створювала ілюзію, що вони можуть цілковито гарантувати достовірність фінансової інформації.

Системно орієнтований аудит передбачає спостереження систем, які контролюють операції. Розвиток аудиту на даній стадії привів до того, що

аудитори стали проводити експертизу на основі внутрішнього контролю. Адже ефективна робота системи внутрішнього контролю значно полегшує проведення зовнішнього аудиту. Водночас внутрішній аудит не повинен надто активно займатися механізмами контролю операцій. Це загрожувало б перекладенням відповідальності з оперативних підрозділів на службу внутрішнього аудиту.

Аудит, що базується на оцінці ризику, – це такий вид аудиту, коли перевірка може проводитися вибірково, з огляду на умови роботи організації, в критичних сферах її діяльності. У його завдання входить вивчення ризиків, на які наражається організація, перегляд заходів контролю на предмет їх достатності при захисті від даних ризиків, перевірка відповідності й ефективності роботи механізмів контролю поставленим цілям. Зосередивши аудиторську роботу у сферах із вищим ризиком, можна скоротити час, що витрачається на перевірку сфер із низьким ризиком. Це може забезпечити ефективнішу перевірку витрат.

Отже, нині метою проведення аудиторської перевірки є вже не так установлення достовірності бухгалтерської (фінансової) звітності економічних суб'єктів і відповідності здійснених ними фінансових та господарських операцій нормативно-правовим актам, як висловлювання думки про достовірність фінансових показників і ефективності окремих операцій та систем мінімізації ризиків організації, що перевіряється.

У завдання аудиту входять: виявлення ризиків, на які наражається банк, як у матеріальному плані, так і у сфері репутації, рекомендації щодо відповідних заходів контролю і забезпечення ефективної роботи системи контролю.

За умов ринкової економіки основним орієнтиром аудиту є мінімізація ризиків, у тому числі в діяльності центрального банку. Вивчення, аналіз та оцінка

Стадії послідовного розвитку аудиту

системи внутрішнього контролю — необхідний і обов'язковий елемент під час проведення аудиту, а також у процесі розробки плану аудиторської перевірки для визначення виду, часу та обсягу аудиторських процедур, які, в свою чергу, відображаються в аудиторській програмі.

Особливо це справедливо стосовно центрального банку.

Безперечно, якість організації внутрішнього контролю та внутрішнього аудиту в центральному банку, їх спроможність виявляти й оперативно ліквідовувати ризикові ситуації, що призводять до помилкових управлінських рішень або збоїв у роботі центрального банку в ході виконання ним своїх функцій та завдань, мають важливе економічне та соціальне значення з огляду на негативні наслідки таких ситуацій не лише для центрального банку як окремого економічного суб'єкта, а й для банківської системи та національної економіки в цілому.

РОЗВИТОК СЛУЖБИ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ЦЕНТРАЛЬНОГО БАНКУ

Після розпаду СРСР у самостійних центральних банках, створених на базі республіканських контор Держбанку СРСР, діяли контрольно-ревізійні служби, перетворені згодом на служби внутрішнього аудиту. Керівництво центральних банків країн СНД і Балтії приділяло велику увагу розвитку внутрішнього аудиту, розуміючи важливу роль даного підрозділу в структурі банку. Розвиток служб внутрішнього аудиту центральних банків цих держав відбувався значною мірою і завдяки співпраці з центральними банками таких країн Західної Європи, як Нідерланди, Німеччина, Франція, а також із міжнародними аудиторськими організаціями.

Служби внутрішнього аудиту в зазначених центральних банках — самостійні структурні підрозділи. У регіональних установах деяких центральних банків є підрозділи служб внутрішнього аудиту, підпорядковані керівникам цих установ. Дані про структуру та підпорядкованість служб внутрішнього аудиту деяких центральних (національних) банків наведено в таблиці 2.

З метою здійснення незалежної експертної перевірки системи Національного банку України створено службу внутрішнього аудиту, до складу якої входять департамент внутрішнього аудиту і відділи аудиту при територіальних управліннях НБУ. Департамент підпорядковано Голові Національного банку та одному з його заступників

відповідно до розподілу обов'язків (оперативно). Відділи (сектори) аудиту при територіальних управліннях є самостійними структурними підрозділами і підпорядковуються у своїй діяльності департаменту.

Головна мета внутрішнього аудиту в системі Національного банку — періодичне здійснення перевірок та оцінка рівня, достатності й ефективності діючого у структурних підрозділах НБУ внутрішнього банківського контролю, визначення шляхів щодо можливості його вдосконалення з метою забезпечення повноти й достовірності обліку та звітності, дотримання чинного законодавства і нормативно-правових актів НБУ, а також оцінка банківських та внутрігосподарських процесів чи операцій.

Внутрішній аудит Національного банку базується на таких загальних принципах: незалежність; об'єктивність і доброзичливість; професійна компетентність і відповідальність за якість проведених аудиторських перевірок; робота на загальний результат; доступ до інформації структурних підрозділів системи НБУ в обсягах, необхідних для належного виконання своїх функцій.

Головні завдання служби внутрішнього аудиту НБУ:

1. Перевірка та оцінка адекватності, ефективності й достатності застосування механізмів системи внутрішнього контролю, стану управління ризиками; повноти, своєчасності й достовірності звітності; дотримання принципів і процедур при здійсненні банківських та внутрігосподарських операцій у структурних підрозділах Національного банку;

2. Проведення аудиторських перевірок або ревізій щодо дотримання структурними підрозділами Національного банку законодавства України та нормативно-правових актів НБУ, за-

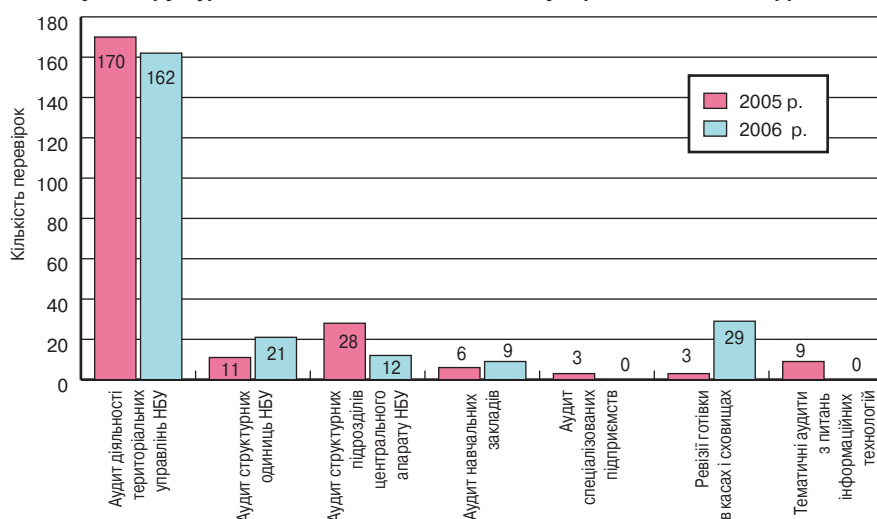
безпечення виконання ними завдань грошово-кредитної політики, належного рівня надійності операцій, що проводяться НБУ, його структурними підрозділами з метою мінімізації ризиків банківської діяльності, вдосконалення розрахункової та платіжної дисципліни, поліпшення структури грошової маси, стану виконавської дисципліни, а також економного та ефективного використання власних матеріальних і фінансових ресурсів, збереження коштів та цінностей.

За планом аудиту в 2006 році в НБУ проведено 204 перевірки (для порівняння: у 2005 році цей показник становив 221), у тому числі 162 аудити діяльності територіальних управлінь Національного банку України (у 2005 році — 170), 21 — структурних одиниць та 12 — структурних підрозділів центрального апарату (у 2005 році — відповідно 11 та 28), 9 — аудитів навчальних закладів (у 2005 році — 6), 3 — спеціалізованих підприємств (див. графік).

Предметом здійснення внутрішнього аудиту в структурних підрозділах Національного банку є:

- ♦ операції із золотовалютними резервами;
- ♦ операції за власними кореспондентськими рахунками та депозитними рахунками в закордонних банках;
- ♦ операції із цінними паперами на відкритому ринку;
- ♦ операції з емісії готівки;
- ♦ операції з надання кредитів комерційним банкам та іншим фінансово-кредитним установам;
- ♦ операції за особовими рахунками працівників банку;
- ♦ операції за рахунками юридичних осіб — резидентів України;
- ♦ операції за рахунками міжнародних організацій;
- ♦ показники виконання кошторису

Аудит структурних одиниць Національного банку України в 2005–2006 рр.

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

банку в цілому та його установ зокрема;

- ♦ організація оплати праці та соціальне забезпечення працівників;
- ♦ організація бухгалтерського обліку та достовірність бухгалтерської звітності;
- ♦ дотримання працівниками вимог службових інструкцій і законів;
- ♦ операції з готівкою та обліково-операційна робота;
- ♦ створення і використання резервів на покриття можливих втрат за сумнівними активами;
- ♦ здійснення касової та емісійної роботи;
- ♦ виконання кошторисних призначень за напрямками діяльності;
- ♦ організація служби перевезення цінностей та інкасації;
- ♦ робота з персоналом;
- ♦ інші питання, що належать до сфери діяльності структурних підрозділів Національного банку.

Нині стрімко зростає актуальність проведення аудиту в напрямі інформаційних систем і технологій. Це пов'язано зі збільшенням залежності суб'єктів господарювання, особливо банків, від інформації та інформаційних систем. Крім того, підвищилися вразливість інформаційних систем через ускладнення її елементів, появу нових технологій передачі та зберігання даних. Тому служби внутрішнього аудиту практично всіх центральних банків мають фахівців даного напрямку або створили підрозділ аудиту інформаційних систем (крім Національного банку Молдови, в якому ці функції виконує служба безпеки).

Керівництво банку визначає загальні напрями діяльності служби внутрішнього аудиту і види банківської діяльності, які слід перевіряти. При цьому служба мусить мати доступ до всіх документів департаментів та установ і можливість звертатися до будь-кого з працівників банку із запитаннями, якщо це потрібно для ефективного виконання покладених на аудиторів обов'язків. Вона не повинна брати участі у виконанні або управлінні тими видами діяльності, які перевіряє.

Важливими аспектами діяльності внутрішнього аудиту є визначення й аналіз можливих зовнішніх і внутрішніх ризиків у діяльності банку, а також розробка рекомендацій щодо зменшення рівня ризику або мінімізації втрат. Деякі центральні банки СНД (Казахстану, Киргизстану, України) розробили та затвердили правила класифікації, оцінки ризиків і вимоги щодо управління ними. Національний банк Литви використовує систему оцінки ризиків Банку Англії. В основу методики оцінки ризику, розробленої

Національним банком Білорусі, покладено систему оцінки ризиків Федерального резервного банку США.

Національний банк України за допомогою зовнішнього аудиту розподілив ризики, притаманні банку даного рівня, за основними напрямками діяльності на високий, середній та низький. Розроблену карту ризиків затверджено Правлінням НБУ і направлено структурним підрозділам для керівництва.

Оцінка ризиків проводиться щорічно в ході планування аудиту підрозділів центрального банку і регулярно — за напрямками діяльності відповідними структурними підрозділами. Роботу щодо виявлення, аналізу, оцінки та моніторингу ризиків, притаманних діяльності підрозділів банку, покладено на структурні підрозділи. Крім того, вони повинні виявляти чинники і наслідки кожного ризику, вживати заходів з управління ними, а також розробляти процедури механізмів контролю.

Департамент внутрішнього аудиту контролює стан роботи з управління ризиками в підрозділах, узагальнює отриману інформацію і дає їм рекомендації з оптимізації управління ризиками, щодо перегляду переліку ризиків, що стосуються видів діяльності банку.

Служба внутрішнього аудиту може давати рекомендації щодо стандартів систем контролю, яких потрібно дотримуватися при розробці нових систем і процедур або оцінювати наявні чи заплановані заходи, мета яких — підвищення надійності систем контролю, ефективності операційних і фінансових систем та відповідних процедур. З огляду на значущість завдань, поставлених перед службою внутрішнього аудиту, центральні банки висувають підвищені вимоги до її фахівців.

Банки прагнуть знайти працівників високої кваліфікації, з досвідом роботи та знанням іноземних мов, а також створити умови для підвищення їхнього професійного рівня. Так, служба

внутрішнього аудиту Національного банку України практикує проходження її співробітниками стажувань в інших департаментах банку. Цікавий досвід підбору кадрів у зазначену службу має Національний банк Казахстану. Інформація про наявні у банку вакантні посади публікується в офіційних друкованих виданнях. Прийом заяв і тестування кандидатів на вакантні посади здійснює Агентство у справах державної служби. У разі позитивного результату тестування їх запрошують у центральний банк для усної співбесіди, за підсумками якої приймають рішення про прийом працівника на роботу.

У своїй діяльності служба внутрішнього аудиту використовує три основні типи внутрішнього аудиту: аудит фінансової звітності, операційний аудит, аудит дотримання вимог нормативних документів.

1. Під час аудиту фінансової звітності розглядають фінансові звіти, дані обліку та пов'язані з ними операції щодо дотримання принципів бухгалтерського обліку; перевіряють операції та достовірність їх відображення в обліку, правильність класифікації активів і пасивів.

2. У ході операційного аудиту перевіряють фактичну наявність активів і пасивів, аналізують діяльність структурного підрозділу з метою оцінки його роботи, з'ясовують можливості й розробляють рекомендації щодо її подальшого вдосконалення. Слід пам'ятати, що служба внутрішнього аудиту не функціонує "на ринку". Вона проводить перевірки після здійснення операції і зазвичай робить вибірки. При цьому внутрішній аудит не повинен надто активно займатися механізмами контролю операцій (це завдання внутрішнього контролю), аби уникнути небезпеки перекладення відповідальності з оперативних підрозділів на службу внутрішнього аудиту.

3. Метою аудиту дотримання вимог нормативних документів є оцінка рівня

Таблиця 1. Порівняльна характеристика внутрішнього та зовнішнього аудиту

	Зовнішній аудит	Внутрішній аудит
Суб'єкт	Аудиторські фірми або незалежні аудитори, що запрошуються зі сторони	Незалежний структурний підрозділ, підпорядкований керівництву банку
Об'єкт	Системи звітності, перевірка та оцінка активів і пасивів організації, тестування існуючої системи внутрішнього контролю	Сукупність планів банку, методів і процедур, що застосовуються для захисту активів і пасивів, забезпечення чіткого виконання вказівок керівництва
Головне завдання	Встановити, чи відповідають дійсності надані звіти й баланси організації, що перевіряється, оцінити її фінансовий стан і результати діяльності за певний період	Допомога ефективному виконанню банком своїх обов'язків відповідно до призначення
Строки проведення	Періодично	Систематична, щоденна робота
Мета	Підтвердження результатів роботи та фінансових звітів	Допомога керівництву в оптимізації роботи щодо мінімізації втрат і ризиків

Таблиця 2. Структура та підпорядкованість служб внутрішнього аудиту деяких центральних банків

Місцезнаходження центрального (національного) банку	Найменування служби внутрішнього контролю	Підпорядкованість служби внутрішнього контролю
Вірменія	Управління внутрішнього аудиту	Голові правління
Білорусь	Управління внутрішнього аудиту	Голові правління
Грузія	Служба внутрішнього аудиту	Президентів банку
Казахстан	Департамент внутрішнього аудиту	Голові правління
Киргизстан	Відділ внутрішнього аудиту	Голові правління
Литва	Відділ внутрішнього аудиту	Голові правління
Молдова	Служба головного контролера	Адміністративній раді
Україна	Департамент внутрішнього аудиту	Голові правління
Росія	Служба головного контролера	Голові правління

виконання вимог чинного законодавства та нормативно-правових актів НБУ.

Отже, внутрішній аудит будь-якої організації — це складний, багатокроковий процес, що потребує великих затрат праці досвідченого персоналу. Істотною допомогою могли б служити розробки стандартних схем контролю для переважаючих у даній організації об'єктів аудиту.

Зважений підхід банку до налагодження системи внутрішнього контролю і внутрішнього аудиту дає змогу оперативно виявляти різні види ризиків, визначати їх розміри, встановлювати контроль за ними та своєчасно вживати заходи, спрямовані на їх зменшення. А крім того, допомагає поліпшити методи і форми збору інформації, оцінки фінансових результатів і якості керівництва, створити оптимальні умови для аналізу банківської діяльності.

Література

1. Закон України "Про Національ-

ний банк України" від 20.05.1999 р. № 679-XIV.

2. Положение об организации внутреннего аудита в Центральном банке РФ (Банке России) от 31.03.1997 г. № 02-140 (в ред. 25.12.2002 г.) // Вестник Банка России. — 2003. — № 1.

3. Скотт К. Внутренний аудит в Центральном Банке. — Лондон: Bank of Eng-

land, 1996. — 36 с.

4. Зевайкина А.Н. Проблемы правового режима аудита в системе финансово-го контроля в РФ // Юридический аналитический журнал. — 2003. — № 1 (5). — С. 50—58.

5. Гусаков Б.И., Сидорович Ю.М. Цели и задачи внутреннего аудита // Финансы и кредит. — 2001. — № 7 (79). — С. 21—27.

6. Муранова Н. Внутренний аудит: возможности выбора // Банковский вестник (Белорусь). — 2002. — № 10. — С. 48—52.

7. Нетикша О. Сучасні тенденції в організації внутрішнього аудиту // Вісник Національного банку України. — 2003. — № 5. — С. 58—60.

8. Бурцев В.В. Принципы внутреннего аудита // Бухгалтерский учет. — 1998. — № 2. — С. 80.

9. Данилевский Ю.А., Овсянников Л.Н. Система государственного финансового контроля и аудита в России // Бухгалтерский учет. — 1999. — № 3.

Офіційна інформація

Заборгованість за довгостроковими кредитами в іноземній валюті від нерезидентів¹

За станом на 31.12.2007 р., млрд. доларів США

Заборгованість за довгостроковими кредитами (А + Б)	53.7 ²
А. Заборгованість за кредитами, залученими або гарантованими державою	13.8
у тому числі за кредитами МВФ	0.4
Б. Заборгованість за приватними не гарантованими державою кредитами	39.9

¹ Довгостроковий кредит — кредит із первісним або подовженим терміном погашення понад один рік.

² У загальній сумі зовнішнього довгострокового боргу враховано прострочену заборгованість за основною сумою та відсотками.

Матеріал підготовлено департаментом валютного регулювання НБУ.

Інформація з першоджерел

Зміни і доповнення до Державного реєстру банків, внесені у січні 2008 р.*

Назва банку	Вид товариства	Зареєстрований статутний капітал, грн.	Дата реєстрації банку	Реєстраційний номер	Юридична адреса
м. Київ і Київська область					
Відкрите акціонерне товариство "Акціонерний банк "Бізнес Стандарт" (колишня назва – Акціонерний банк "ТАС-Бізнесбанк")	БАТ	85 000 000	21.10.1991 р.	45	м. Київ, вул. Куренівська, 15-а
Відкрите акціонерне товариство "Міжнародний комерційний банк"	БАТ	400 000 000	31.01.1994 р.	234	м. Київ, Контрактова площа, 4
Закрите акціонерне товариство "ОТП Банк"	ЗАТ	902 558 018	02.03.1998 р.	273	м. Київ, вул. Жилинська, 43
Івано-Франківська область					
Відкрите акціонерне товариство "Плюс Банк" (колишня назва – Відкрите акціонерне товариство "Акціонерний комерційний банк "Прикарпаття")	БАТ	147 000 000	22.10.1991 р.	46	м. Івано-Франківськ, вул. Галицька, 7
Харківська область					
Акціонерний Східно-Український Банк "Грант"	ЗАТ	50 000 000	29.10.1991 р.	62	м. Харків, вул. Данилевського, 19

* "Перелік банків України, включених до Державного реєстру банків" опубліковано у "Віснику НБУ" № 2, 2008 р. Зміни і доповнення, внесені до Державного реєстру банків, виділено червоним кольором. Назви банків подаються за орфографією статутів.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготувала головний економіст департаменту реєстрації та ліцензування банків Національного банку України Олена Сілецька.

Рецензія/

Нове слово в банківській науці

Управління банківськими ризиками: Навч. посіб. / Примостка Л.О., Чуб П.М., Карчева Г.Т. та ін.: За заг. ред. Л.О.Примостки. – К.: КНЕУ, 2007. – 600 с.

Рівень ризикованості банківської діяльності — один із важливих індикаторів надійності вітчизняної економічної системи для іноземних інвесторів та партнерів. Банки змушені працювати в мінливому та непередбачуваному ринковому середовищі, а тому постійно наражаються на різноманітні ризики: валютний, процентний, кредитний. Перед керівництвом кожного банку постає завдання мінімізувати ризики при забезпеченні достатніх прибутків для підтримки життєдіяльності банку та зростання вартості акціонерного капіталу. Тому виявляти, оцінювати, управляти і контролювати банківські ризики — це ті актуальні завдання, які постійно стоять перед українськими банками. Успішне розв'язання цих складних проблем можливе лише за умови використання сучасних стратегій, методів та систем управління банком, що, зі свого боку, значною мірою залежить від рівня кваліфікації банківських фахівців, їх знань та досвіду.

Колектив авторів під керівництвом доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри менеджменту банківської діяльності Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана Л.О.Примостки підготував навчальний посібник “Управління банківськими ризиками”, який покликаний допомогти викладати ці актуальні для вітчизняної банківської практики питання.

Важливо зазначити, що до складу авторського колективу ввійшли не лише висококваліфіковані викладачі кредитно-економічного факультету КНЕУ, а й банкіри-практики, зокрема фахівці Національного банку України та комерційних банків. Колективна праця підготовлена згідно з програмою навчальної дисципліни “Управління банківськими ризиками”, яка вивчається у вищих навчальних закладах освіти в процесі підготовки магістрів за спеціальністю “Банківська справа” на магістерських програмах “Банківський менеджмент” і “Фінансова аналітика та інжиніринг у банку”.

Це перший на теренах вітчизняної науки навчальний посібник, у якому системно викладено теоретичні та практичні питання управління ризиками в сучасному банку. Посібник дає системний, добре структурований виклад теоретичних, методичних та практичних аспектів управління банківськими ризиками. В ньому викладено такі важливі питання, як сутність і класифікація банківських ризиків, організація систем ризик-менеджменту в банку, етапи процесу управління банківськими ризиками, організація систем ризик-менеджменту, математичні методи оцінювання ризиків, методи управління окремими видами ризиків (кредитним, валютним, процентним, ризиком ліквідності), управління ціновими, неціновими та функціональними ризиками банку, контроль та моніторинг банківських ризиків. Окрему увагу приділено методам

хеджування ризиків за допомогою похідних фінансових інструментів, управлінню інвестиційним та кредитним ризиками, новим підходам до оцінювання ризику незбалансованої ліквідності.

Особливість пропонованого навчального видання полягає в поєднанні традиційних прийомів управління банківськими ризиками з такими відносно новими для вітчизняної практики методиками, як VaR-методологія, метод визначення економічного капіталу RAROC, тематичне моделювання ризику ліквідності. Такий підхід до викладення матеріалу дає змогу не лише вивчити існуючу практику управління банківськими ризиками, а й оцінити перспективні напрями розвитку системи ризик-

менеджменту в банку. Матеріал підготовлено з урахуванням міжнародного досвіду ведення банківського бізнесу та вітчизняної практики управління і нагляду за діяльністю комерційних банків з погляду ризикованості.

Заслугою авторського колективу є висвітлення проблем, які виникають у процесі формування систем ризик-менеджменту в Україні, та порівняння їх з міжнародною практикою. Безперечною перевагою видання є те, що виклад теоретичного матеріалу в ньому супроводжується значною кількістю конкретних прикладів, графіків, схем.

Особливої уваги заслуговують наведені порівняльні таблиці, перелік переваг та недоліків методів управління банківськими ризиками, цікавий матеріал наведено щодо практичних аспектів управління ризиками в банках, зокрема операційно-технологічним ризиком. Навчальний посібник містить термінологічний словник, що полегшує засвоєння основних понять. Усе це дозволяє розглядати й вивчати складні питання широкому колу читачів.

Без сумніву, знання, одержані при вивченні навчального посібника “Управління банківськими ризиками”, будуть корисними викладачам, аспірантам, студентам вищих навчальних закладів економічних спеціальностей магістерського рівня підготовки, фахівцям фінансово-кредитної системи. Сподіваюся, що нова змістовна праця з питань банківських ризиків зацікавить як науковців, котрі працюють у фінансово-банківській сфері, так і професійних банкірів.

Анатолій Мороз,

завідувач кафедри банківської справи
Київського національного економічного університету,
доктор економічних наук,
професор.

Рецензія/

Фундаментальний підручник з грошей та кредиту

Гроші, кредит і банківництво є наріжними каменями підмурку, на якому базується вся конструкція ринкової системи господарювання. З їх існуванням безпосередньо пов'язане використання більшості економічних механізмів та інструментів: цін і ціноутворення, фінансів і систем фінансування, комерційного розрахунку, грошового і фінансового ринків, платіжних систем, систем економічного стимулювання, оподаткування, страхування тощо. З урахуванням специфічної природи та закономірностей функціонування грошей і кредиту формується державна економічна політика і такі її ключові складові, як фіскальна, грошово-кредитна, валютна політика, які відіграють вирішальну роль у регулюванні ринкової економіки відповідно до загальносуспільних потреб. У зв'язку з цим вивчення економічної природи та механізмів використання грошей, кредиту, банків є важливою передумовою підготовки економістів вищої кваліфікації, а вихід четвертого видання підручника "Гроші та кредит" авторського колективу під загальним керівництвом професора М.І.Савлука є важливою передумовою для успішного вирішення цього завдання.

Гроші та кредит: Підручник. – 4-те вид., перероб. і доп. / Савлук М.І., Мороз А.М., Лазепко І.М. та ін.; За заг. ред. М.І.Савлука. – К.: КНЕУ, 2006. – 744 с.

Підручник "Гроші та кредит", підготовлений колективом науковців Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана під керівництвом професора М.І.Савлука, витримав уже чотири видання (1992, 2000, 2002, 2006 рр.) і одержав широке визнання серед студентів, викладачів, науковців та фахівців-практиків. Кожне наступне видання істотно доопрацьовувалось з урахуванням інтенсивних змін у житті суспільства, які спричинювалися ринковою трансформацією економіки. Підвищувались і вимоги до якості підготовки економістів вищої кваліфікації, перш за все з банківської справи.

Четверте видання не тільки вибрало все краще з попередніх видань, а й відзначається істотним поліпшенням змісту. Помітно вдосконалені структура підручника та його методичне оформлення. Додатково виділено нову частину, названу "Банківництво", в якій розміщено всі розділи, присвячені банкам і банківській діяльності. Кожний із розділів має нову назву, істотно наближену до теоретико-методологічного призначення цього курсу. Відповідно до нової назви у кожному з них істотно посилено теоретичну складову, що дало можливість послабити дублювання навчального матеріалу з прикладними дисциплінами, зокрема "Банківські операції" та "Центральний банк і грошово-кредитна політика".

Введено три принципово нові розділи, присвячені чи не найскладнішим питанням теоретичного і методологічного обґрунтування механізмів використання грошей і кредиту в ринковій економіці:

- "Механізм формування пропозиції грошей та монетарна політика";
- "Роль грошей у ринковій економіці";
- "Теоретичні основи процента".

Вперше у вітчизняній навчальній літературі ці розділи висвітлюють найактуальніші питання теорії і практики використання грошей і кредиту в ринковій економіці. Аналіз цих питань проведено не лише на підставі новітніх досягнень світової економічної думки, а й з урахуванням особливостей грошово-кредитних відносин у трансформаційній економіці України. Крім того, в підручнику вдало виділено в окремі підрозділи найгостріші питання світової монетарної практики та банківництва, які набули особливої ак-

туальності в сучасній Україні: фінансові інновації, міжнародне банківництво, інфляційне таргетування та інші, про які у попередніх виданнях лише згадувалося.

Значно поліпшено методичне оформлення видання. Кожен розділ закінчується переліком питань для самоконтролю студентів та лаконічними висновками, що підсумовують зміст відповідного розділу. В кінці підручника наведено список рекомендованої літератури та алфавітно-предметний покажчик, що значно полегшує користування працею колективу авторів.

Визначальною особливістю підручника є системність, логічна послідовність і повнота викладу змісту навчального курсу, чітка орієнтація при висвітленні матеріалу на призначення цього курсу як теоретико-методологічної бази професійної фінансової та банківської освіти. Автори ґрунтовно проаналізували основні питання теорії грошей і кредиту, а також висвітлили механізми їх використання в практиці управління ринковою економікою: грошову, банківську та валютну системи. Разом з цим вони не втяглися в розгляд конкретно-прикладних питань діяльності грошової та банківської систем, які є предметом інших навчальних курсів.

Високий теоретичний рівень підручника визначається й тим, що автори не уникали найскладніших питань, навіть тих, на які економічна теорія і практика ще не мають однозначної відповіді. По кожному з них вони дають роз'яснення своєї позиції, своє бачення шляхів пошуку цих відповідей. Це надало виданню широку проблемно-дискусійну спрямованість, що сприятиме активізації творчої думки у студентів і викладачів та подальшому розвитку теорії грошей і кредиту.

Водночас варто зазначити, що автори не відмовилися від тих досягнень вітчизняної економічної думки, які були напрацьовані в попередні часи і знайшли підтвердження у світовій практиці та в трансформаційній економіці України. Зокрема, мова йде про "кон'юнктурну теорію грошей" М.І.Туган-Барановського, яка дала теоретичне обґрунтування можливості демонетизації золота і послугувала базою для формування сучасної теорії грошей. ґрунтовному

НОВІ КНИГИ

аналізу цієї теорії присвячено розділ 9.4. Логічно обґрунтовано видається і позиція авторів щодо дотримання концепції про п'ять функцій грошей, щодо сутнісної відмінності грошей і кредиту як самостійних економічних категорій, щодо еволюційного характеру походження грошей і кредиту, щодо сутності й інституційної структури грошової системи та багато інших. Такий підхід посилює спадковість української економічної думки в розвитку теорії грошей.

Підручник "Гроші та кредит" вирізняється з-поміж інших видань із цього курсу також новизною та оригінальністю трактування багатьох явищ і процесів у сфері грошово-кредитних відносин. Зокрема, вперше у вітчизняній літературі обґрунтовано таку властивість грошей, як анонімність, розкрито її значення для суб'єктів грошового обороту, відмінності її прояву в готівкових і безготівкових грошах, її вплив на структуру грошової маси і зміну коефіцієнта "готівка/депозити" та на грошово-кредитний мультиплікатор (розділ 7.4).

Уперше також розкрито якісний аспект ролі грошей у ринковій економіці (розділ 8.1). У радянській літературі цьому аспекту взагалі не приділяли уваги, оскільки економіка в СРСР не була ринковою. В західній літературі цей аспект майже не згадується, оскільки ринкова економіка сформувалась давно, не піддається якісним пертурбаціям і тому дослідники позбавлені можливості порівняти поведінку економічних суб'єктів у натуральній, якою по суті була радянська економіка, і грошовій системах господарювання. Тому західні дослідники вивчали лише кількісний аспект ролі грошей і досягли в цьому напрямі великих успіхів, розкритих у розділах 8 та 9.

Новизною відзначається трактування поняття і структури грошового обороту. В західній літературі це поняття взагалі не використовується, а в радянській воно застосовувалося часто, але досить суперечливо, що не давало можливості розрізнити поняття грошового обороту і грошового обігу. Авторі підручника визначили грошовий оборот як безперервний рух грошей у всіх їх формах (готівкових і безготівкових), що обслуговує процес розширеного відтворення. Таке тлумачення дало змогу побудувати динамічну модель грошового обороту, на підставі якої вдалося виділити три його складові: грошовий обіг, фінансово-бюджетний оборот і кредитний оборот, розкрити їх відмінності і єдність у межах сукупного грошового обороту (розділ 2).

Досить оригінально викладені в підручнику питання грошового ринку. З одного боку, він розглядається як взаємодія двох ринкових сил — попиту на гроші і пропозиції грошей, а з іншого — як єдність двох самостійних ринків — ринку грошей і ринку капіталів. На цій підставі побудовано єдину інституційну модель грошового ринку і дві графічні моделі його окремих складових — ринку грошей і ринку капіталу, показано особливості формування процентної ставки як ціни грошей на кожному з них. Розкрито єдність і відмінність грошового і фінансового ринків, дано класифікацію грошового ринку за різними критеріями (розділ 3).

Уперше в навчальній літературі звернуто увагу на проблему монетизації економіки, показано значення монетизації ВВП як макроекономічного показника і як процесу насичення попиту на гроші в країні, розкрито причини демонетизації економіки України в 1993–1995 рр. і шляхи та способи її ремонетизації (розділ 2.6).

У підручнику запропоновано науково обґрунтоване вирішення ряду спірних питань із теорії кредиту, які давно дискутуються в науковій та навчальній літературі. Це, зокрема, такі питання, як сутність кредиту, відмінність між

формами і видами кредиту, функції кредиту, межі кредиту, єдність і відмінність між кредитом та іншими економічними категоріями. Є всі підстави сподіватися, що наведені авторами аргументи якщо і не підведуть ризику під цими дискусіями, то, безумовно, нададуть їм нового, конструктивнішого характеру.

Достатнім теоретичним рівнем і новизною відзначається завершальна частина підручника — "Банківництво". В ній автори вперше ввели до вітчизняної навчальної літератури поняття фінансового посередництва, розкрили його зміст, призначення і роль, показали провідне місце банків серед фінансових посередників. По-новому сформульовано функції банків і банківської системи: автори чітко відрізняють функції від операцій банків, як це прийнято в західній літературі. Логічно завершеними видаються визначення поняття банку і банківської системи, їх спільних і відмінних рис із небанківськими фінансовими посередниками.

Розглядаючи теоретичні засади діяльності комерційних банків (розділ 14), автори вперше чітко розмежували банківництво як галузь економіки і як вид бізнесу. Як галузь економіки воно створює додану вартість, бере участь у виробництві ВВП. У підручнику доведено, що цю місію банки виконують не через свої операції, а через послуги, які вони надають клієнтам. У зв'язку з цим автори дали розгорнуте, принципово нове трактування банківських послуг як джерела доданої вартості і чистого доходу банків (розділ 14.3).

Аналізуючи банківництво як вид бізнесу, автори розкрили не тільки загальні чинники його високої ризиковості, що діють у будь-якій країні, а й показали ті специфічні причини, які роблять недостатньо привабливим цей бізнес для національного капіталу в Україні і стимулюють власників українських банків до продажу їх іноземному капіталу (розділ 14.4). Цей аналіз набуває важливого практичного значення, оскільки скупка українських банків іноземцями перетворилась на гостру проблему.

Водночас підручник не позбавлений і певних недоліків. В окремих розділах допущено дублювання матеріалу з курсами економічної теорії, макроекономіки, історії економічних учень. Зміст деяких розділів (особливо 14 і 15) перевантажений суто прикладним матеріалом із діяльності банків, який може розглядатись в інших курсах. Хоча, звісно, сучасний стан монетарної сфери та банківського сектору потребує глибшого висвітлення механізму взаємодії валютного курсу, банківського процента і купівельної спроможності грошей як інструментів впливу на стабільність гривні, адекватнішого українським умовам висвітлення чинників впливу на формування попиту на гроші, більш предметного дослідження затратних чинників інфляції з урахуванням специфіки трансформаційної економіки.

Оцінюючи в цілому підручник "Гроші та кредит" за загальною редакцією професора М.І.Савлука, слід зазначити, що він написаний на високому теоретичному та методичному рівнях і не тільки відповідає сучасним вимогам до підручників такого профілю, а й впритул наближений до науково-монографічного видання, що містить обґрунтовані відповіді на багато актуальних питань монетарної теорії та практики.

Ігор Лютий,

доктор економічних наук, професор,
завідувач кафедри фінансів, грошового обігу
і кредиту Київського національного університету
імені Тараса Шевченка.

**Олександр
Яковенко**

Завідувач кафедри економічної
кібернетики Дніпропетровського
національного університету.
Доктор технічних наук

**Дмитро
Баул**

Аспірант кафедри економічної
кібернетики Дніпропетровського
національного університету,
керівник проектів управління
ризиків ВАТ "БТА-банк"

Дослідження/

Моделювання вартості банківського бренду на основі аналізу впливу процентної політики

Із розвитком банківського сектору бренд банку починає виконувати ключову роль в ефективності й інвестиційній привабливості банку. Істотною відмінністю фінансового ринку від сектору матеріального виробництва та послуг є універсальність грошей як товару. Тому в умовах конкуренції більшість банків мало відрізняється один від одного щодо умов за внесками та кредитами, а також щодо асортименту додаткових послуг. Водночас банківський бренд відчужується від властивостей і прямого призначення конкретного банківського продукту, позицінуючись при цьому на всю множину продуктів, які пропонує банк, і додаючи їм нової унікальної якості. Автори пропонують методику оцінки вартості цього ресурсу.

Банківський бренд розуміють як сукупність фактів, емоційних характеристик та обіцянок, що транслює банк своїм клієнтам, виокремлюючи себе з аналогічних банків [1]. Бренд призначений гарантувати відповідність ціни та якості, споживчих і особливо символічних властивостей продукту сподіванням потенційних клієнтів [2].

Грамотне управління брендом є предметом банківського маркетингу. Проте значний інтерес викликає й інша задача — оцінка банківського бренду, тобто виявлення існуючих позицій банків у частині сприйняття їх брендів реальними та потенційними клієнтами. Особливість оцінки банківського бренду полягає в суб'єктивності сприйняття банку клієнтами. Суб'єктивність бренду зумовлює застосування відповідних методів його оцінки, що полягають, як правило, у ранжуванні банків за перевагами клієнтів (ці переваги визначають шляхом опитування цільових аудиторій).

Одне з останніх досліджень банківських брендів [1] проведено дослідницькою групою ЦИРКОН у Росії в 2004 році. Метод дослідження — вибіркове опитування респондентів через інтерв'ю. Цільова аудиторія — менеджери вищої та середньої ланок підприємств та організацій. В основу рейтингу банківських брендів покладено два показники: "згадуваність" — спонтанна згадка бренду респондентом — і "впізнаваність" — впізнавання бренду із запропонованого респонденту списку.

Методи опитувань — найпоширені-

ші при складанні рейтингів. Проте слід зазначити істотні обмеження щодо вивчення банківського бренду через опитування клієнтів:

- ♦ метод дає змогу оцінити бренд банку порівняно з іншими банками, проте не дає інструменту для визначення економічної вигоди конкретного банку від використання бренду;

- ♦ опитування в основному допомагають з'ясувати кількісний розподіл клієнтів за банками, в яких вони обслуговуються або обслуговувалися раніше, проте не дають ні вартісної, ні якісної оцінки цього розподілу;

- ♦ опитування належить до дорогих методів збору даних і тому не може проводитися з необхідною регулярністю.

Недоліків оцінки банківського бренду через опитування клієнтів певною мірою позбавлений альтернативний підхід до оцінки бренду, що ґрунтується на категорії вартості бренду. *Вартість банківського бренду — це грошова премія, яку його банк-власник одержує від реальних і потенційних клієнтів, прихильних до бренду, обчислена для цього бренду окремо від впливу інших дохідно-формуючих чинників* [2].

Отже, на відміну від методу опитування респондентів, де бренд оцінюється за схемою "клієнт — бренд", вартісний підхід передбачає оцінку за схемою "бренд — дохід". *Перевага такого підходу полягає в тому, що бренд оцінюється не як суб'єктивна категорія, а як економічна вигода у грошовому вираженні, що робить результати оцінки репрезентативнішими та практичнішими.*

Доходоформуюча функція банківсь-

БАНКИ УКРАЇНИ

Таблиця 1. Рейтинг вартості банківського бренду для корпоративних клієнтів за підсумками I кварталу 2004 року

№ п/п	Банк	Вартість бренду (тис. руб.)
1	Сбербанк Росії*	222 053 897
2	Росбанк	53 528 144
3	Газпромбанк	48 273 687
4	Альфа-банк	39 659 414
5	Внешторгбанк	34 918 778
6	ММБ	26 545 257
7	Транскредитбанк	22 725 667
8	Промстройбанк	21 428 936
9	Банк Москви	20 771 739
10	Менатеп СПБ	19 973 037
11	МДМ-банк	14 645 897
12	Возрождение	14 135 165
13	Промсвязьбанк	13 467 965
14	МБРР	13 333 708
15	Никоил	11 591 029
16	ТРАСТ	11 577 397
17	Ситибанк	11 265 541
18	Петрокоммерц	10 872 969
19	Гута-банк	9 934 284
20	Дойче банк	9 447 637

* Тут і далі назви банків подано мовою оригіналу [1].

кого бренду передусім визначається спроможністю банку встановлювати порівняно з конкурентами вищі ставки за кредитами й нижчі ставки за де-

Таблиця 3. Рейтинг вартості банківського бренду для індивідуальних клієнтів за підсумками I кварталу 2004 року

№ п/п	Банк	Вартість бренду (тис. руб.)
1	Сбербанк Росії	985 305 160
2	Внешторгбанк	17 443 742
3	Промстройбанк	15 499 848
4	Газпромбанк	14 480 880
5	Уралсиб	13 687 822
6	Альфа-банк	13 382 093
7	Возрождение	13 124 793
8	Росбанк	10 626 431
9	Банк Москви	9 180 102
10	Импэксбанк	8 477 588
11	ММБ	7 365 571
12	Автобанк-Никоил	7 198 864
13	Сибкадембанк	6 991 394
14	Первое ОВК	5 195 867
15	АК Барс	4 989 421
16	Гута-банк	4 674 297
17	МДМ-банк	4 410 010
18	Менатеп СПБ	4 361 207
19	Петрокоммерц	4 160 730
20	Челиндбанк	4 063 155

Таблиця 2 (для порівняння). Рейтинг впізнаваності банківських брендів за даними ЦИРКОН за березень – травень 2004 року

№ п/п	Банк	Частка респондентів, %
1	Сбербанк Росії	98
2	Альфа-Банк	87
3	Внешторгбанк	86
4	Газпромбанк	77
5	Банк Москви	67
6	Менатеп СПБ	64
7	МДМ-банк	57
8	Промстройбанк	56
9	Гута-банк	55
10	Росбанк	52
11	Уралсиб	49
12	Петрокоммерц	41
13	Райффайзенбанк	40
14	Автобанк-Никоил	40
15	ММБ	37
16	Никоил	36
17	Ситибанк	34
18	Промсвязьбанк	31
19	МПБ	30
20	Транскредитбанк	30

позитами, що зумовлює збільшення його процентного прибутку. Тому як основну фактороутворюючу вартісної оцінки банківського бренду пропо-

Таблиця 4 (для порівняння). Рейтинг впізнаваності банківських брендів за даними ЦИРКОН за березень – травень 2004 року

№ п/п	Банк	Частка респондентів, %
1	Сбербанк Росії	98
2	Альфа-Банк	87
3	Внешторгбанк	86
4	Газпромбанк	77
5	Банк Москви	67
6	Менатеп СПБ	64
7	МДМ-банк	57
8	Промстройбанк	56
9	Гута-банк	55
10	Росбанк	52
11	Уралсиб	49
12	Петрокоммерц	41
13	Райффайзенбанк	40
14	Автобанк-Никоил	40
15	ММБ	37
16	Никоил	36
17	Ситибанк	34
18	Промсвязьбанк	31
19	МПБ	30
20	Транскредитбанк	30

нуємо брати процентний спред – різницю між середньозваженою ставкою, отриманою за процентними активами, та середньозваженою ставкою, виплаченою за процентними зобов'язаннями, тобто

$$C\% = DA\% - BP\%, \\ DA\% = \frac{PD}{PA}, BP\% = \frac{PB}{PP}, \quad (1)$$

де $C\%$ – процентний спред;

$DA\%$ – середня ставка за процентними активами (дохідність процентних активів);

$BP\%$ – середня ставка за процентними пасивами (вартість процентних ресурсів);

PA, PP – процентні активи/пасиви;

PD, PB – процентні доходи/витрати.

З'ясуємо залежність чистого процентного доходу банку ($ЧПД$), рівного різниці процентних доходів PD і процентних витрат PB , від розміру процентного спреда $C\%$. Відповідно до (1) маємо:

$$ЧПД = PD - PB = PA \times DA\% - PP \times BP\% = \\ = PP \times DA\% + PA \times DA\% - PP \times BP\% - PP \times DA\%, \\ \text{звідки одержимо формулу:}$$

$$ЧПД = PP \times C\% + (PA - PP) DA\%.$$

Перший доданок формули – $PP \times C\%$ визначає частину процентного прибутку банку, пов'язану з впливом процентних ставок, і відповідно – бренду; другий доданок – $(PA - PP) DA\%$ визначає частину процентного прибутку, пов'язану з впливом розриву процентних активів-пасивів, і не залежить від бренду. Перший доданок $PP \times C\%$ розглядатимемо як премію банку за бренд у складі процентного прибутку.

У ході наведених вище алгебраїчних перетворень за множник процентного спреда $C\%$ ми взяли розмір процентних пасивів PP , тоді як за стандартного підходу [3] процентний прибуток $ЧПД$ визначається, виходячи з розміру процентних активів PA . Відповідне перетворення обґрунтоване тим, що при визначенні частини доходу, пов'язаної з брендом, в обсяг операцій природно включати лише ту частину активів, яка є результатом роботи бренду щодо залучення ресурсів, тобто у розмірі процентних пасивів PP .

Розглянемо вартість банківського бренду як капіталізовану вартість фінансової ренти, що утворюється з вищезазначених доходів від бренду $PP \times C\%$. Дисконтування потоку доходів здійснюватимемо за розміром середньої у банківському секторі ставки процентного спреда $C\%_m$. Очевидно, при з'ясуванні дохідності банківського бренду через процентний спред $C\%$ середньосистемний спред $C\%_m$ визначатиме альтернативну дохідність бренду. От-

Таблиця 5. Рейтинг загальної вартості банківського бренду за підсумками I кварталу 2004 року. Порівняння з основними показниками діяльності банків на 01.04.2004 р.

№ п/п	Банк	Активи (тис. руб.)	Власний капітал* (тис. руб.)	Балансовий прибуток** (тис. руб.)	Вартість бренду (тис. руб.)	Мультиплікатор бренду
1	Сбербанк России	1 617 688 550	161 453 784	15 504 586	1 207 359 057	7.48
2	Росбанк	115 917 559	9 769 980	1 018 893	64 154 575	6.57
3	Газпромбанк	236 768 153	27 457 833	2 783 344	62 754 566	2.29
4	Альфа-банк	192 422 609	20 298 207	1 074 411	53 041 508	2.61
5	Внешторгбанк	291 793 392	59 354 219	1 354 327	52 362 520	0.88
6	Промстройбанк	74 893 865	6 715 314	1 189 458	36 928 783	5.50
7	ММБ	87 977 145	6 101 891	515 506	33 910 828	5.56
8	Банк Москвы	125 149 874	11 704 308	1 426 770	29 951 841	2.56
9	Возрождение	28 621 000	2 452 224	97 635	27 259 957	11.12
10	Менатеп СПб	32 462 881	3 309 405	125 638	24 334 244	7.35
11	Транскредитбанк	28 243 762	3 128 506	291 421	23 512 310	7.52
12	Уралсиб	70 691 918	10 385 218	284 207	20 841 994	2.01
13	МДМ-банк	111 755 604	8 435 549	641 972	19 055 907	2.26
14	Автобанк-Никоил	34 311 612	6 562 652	202 545	15 935 098	2.43
15	Промсвязьбанк	36 011 715	4 007 057	227 326	15 284 533	3.81
16	Петрокоммерц	44 835 201	7 581 089	450 839	15 033 699	1.98
17	Импэксбанк	25 276 596	3 363 711	226 760	14 931 640	4.44
18	Ситибанк	61 138 545	8 624 128	519 407	14 864 817	1.72
19	Гута-банк	33 541 598	3 866 281	131 228	14 608 581	3.78
20	МБРР	21 032 226	2 947 548	186 831	13 915 463	4.72

*Без урахування субординованого боргу.

**Прибуток за I квартал 2004 року.

Джерело: Активи, власний капітал, балансовий прибуток – [8].

же, одержимо вартість банківського бренду у вигляді суми ряду:

$$S_{Brand} = \sum_{t=1}^{\infty} \frac{ПП \times C\%}{(1 \times C\%_m)^t} \quad (2)$$

У даній формулі ми не враховуємо темп зростання процентних пасивів $ПП$, припускаючи, що в довгостроковій перспективі зростання депозитної бази банківської системи в цілому компенсуватиметься адекватним зниженням процентних ставок за кредитами і депозитами [4] та відповідно зниженням процентного спреда $C\%$.

Як відомо з теорії інвестицій [5], сума вічної ренти визначається за формулою $\sum_{t=1}^{\infty} \frac{CF}{(1+r)^t} = \frac{CF}{r}$. Отже, оцінка вартості банківського бренду згідно з (2) матиме вигляд:

$$S_{Brand} = \frac{ПП \times C\%}{C\%_m} \quad (3)$$

Одержана формула для оцінки вартості банківського бренду має наочну економічну ілюстрацію. Показник представлено як добуток двох чинників: "обсягу бренду", який визначається розміром процентних пасивів $ПП$, та "інтенсивності бренду" у вигляді відношення процентного спреда банку до

середнього за системою спреда ($C\% / C\%_m$). Якщо бренд банку не змінюється, то зміна процентної політики банку зворотним чином змінює обсяг депозитного портфеля та клієнтську базу. Геометрично це відображається переміщенням точки по кривій бренду в координатах ціна – обсяг. Якщо бренд поліпшується, банк може ухвалити рішення про доцільність розширення клієнтської бази або посилення процентної політики.

Зазначимо, що запропонована формула (3) для розрахунку вартості банківського бренду має оціночний зміст, оскільки передбачає не точний економічний розрахунок вартості бренду, а його оцінку за впливом на розмір процентних пасивів і процентний спред. Використовуючи запропоновану методику, слід враховувати припущення, покладені в її основу для формалізації суб'єктивного змісту категорії бренду:

– по-перше, методика оцінки припускає прямий взаємозв'язок банківського бренду і процентної політики банку, тоді як насправді банки не завжди сповна використовують переваги свого бренду при ціноутворенні;

– по-друге, використання розміру процентного спреда для оцінки банківського бренду передбачає включення у вартісну оцінку бренду низки чинників, які до нього не належать, але тісно корелюють із ним, маючи подібні механізми впливу на процентний прибуток (на бренд позитивно впливає якість підготовки персоналу, розгалужена філійна мережа тощо).

Таким чином, вартісний аналіз бренду потребує певного узагальнення цієї категорії, включення до неї певних корелят, які не належать до бренду, проте прямо впливають на нього. Відокремити вартісний вплив цих чинників від величини процентного спреда й, відповідно, вартості банківського бренду, розрахованої за формулою (3), практично неможливо у межах запропонованої методики. Тому пропонується розглядати поняття бренду максимально широко, включаючи до нього всі нецінові унікальні властивості банку, що впливають на бренд. Вартість банківського бренду при цьому буде максимально наближена до інвестиційної вартості банку [6], становлячи її основну частину.

Для оцінки привабливості банківського бренду з погляду інвестора можна використовувати мультиплікатор бренду (M_{Brand}), що показує відношення вартості бренду до власного капіталу банку (K):

$$M_{Brand} = \frac{ПП \times C\%}{K \times C\%_m}$$

Якщо вартість бренду менша від капіталу банку ($M_{Brand} < 1$), то економічна вигода від бренду не покриває інвестованих у банк засобів. Банки з високим мультиплікатором бренду найліквідніші при продажу.

У даній статті наводяться результати використання методики оцінки вартості банківського бренду для побудови рейтингу вартості брендів російських банків за перший квартал 2004 року. Саме цей період обрано, тому, аби порівняти результати розрахунку за даною методикою з результатами дослідження банківських брендів, яке проводилося групою ЦИРКОН у березні – травні 2004 року [1]. У вартісний рейтинг включено 100 найбільших російських банків (за розміром активів на 01.04.2004 р.), щодо яких на сайті Центрального банку Росії [7] оприлюднено фінансову звітність за перший квартал 2004 року (форма 101 – оборотна відомість за рахунками бухгалтерського обліку, форма 102 – звіт про прибутки і збитки). У розрахунок середніх показників за банківським сектором враховувалися дані фінансової звіт-

БАНКИ УКРАЇНИ

Таблиця 6. Рейтинг вартості банківського бренду для корпоративних клієнтів за підсумками I кварталу 2004 року

№ п/п	Банк	Вартість бренду (тис. руб.)
1	Сбербанк России	222 053 897
2	Росбанк	53 528 144
3	Газпромбанк	48 273 687
4	Альфа-банк	39 659 414
5	Внешторгбанк	34 918 778
6	ММБ	26 545 257
7	Транскредитбанк	22 725 667
8	Промстройбанк	21 428 936
9	Банк Москвы	20 771 739
10	Менатеп СПб	19 973 037
11	МДМ-банк	14 645 897
12	Возрождение	14 135 165
13	Промсвязьбанк	13 467 965
14	МБРР	13 333 708
15	Никоил	11 591 029
16	ТРАСТ	11 577 397
17	Ситибанк	11 265 541
18	Петрокоммерц	10 872 969
19	Гута-банк	9 934 284
20	Дойче банк	9 447 637
21	БИН-банк	8 912 058
22	ПЧРБ	8 903 810
23	Автобанк-Никоил	8 736 234
24	Зенит	8 502 748
25	МПБ	7 682 745
26	АК Барс	7 651 654
27	МИНБ	7 605 551
28	Номос-банк	7 251 786
29	Уралсиб	7 154 172
30	Союз	6 918 135
31	Россельхозбанк	6 885 999
32	Русь-банк	6 475 048
33	Импэксбанк	6 454 052
34	Судостроительный банк	6 211 088
35	ВБРР	6 037 432
36	Электроника	5 702 621
37	Россия	5 648 274
38	Югбанк	5 631 193
39	Росевробанк	5 243 416
40	МБСП	4 816 891
41	Транскапиталбанк	4 344 595
42	Газбанк	4 342 052
43	Собинбанк	4 118 910
44	СДМ-банк	4 100 351
45	Солидарность	3 951 067
46	Пробизнесбанк	3 945 951
47	МИБ	3 925 167

Закінчення на с. 32.

Таблиця 7. Рейтинг вартості банківського бренду для індивідуальних клієнтів за підсумками I кварталу 2004 року

№ п/п	Банк	Вартість бренду (тис. руб.)
1	Сбербанк России	985 305 160
2	Внешторгбанк	17 443 742
3	Промстройбанк	15 499 848
4	Газпромбанк	14 480 880
5	Уралсиб	13 687 822
6	Альфа-банк	13 382 093
7	Возрождение	13 124 793
8	Росбанк	10 626 431
9	Банк Москвы	9 180 102
10	Импэксбанк	8 477 588
11	ММБ	7 365 571
12	Автобанк-Никоил	7 198 864
13	Сибкадембанк	6 991 394
14	Первое ОВК	5 195 867
15	АК Барс	4 989 421
16	Гута-банк	4 674 297
17	МДМ-банк	4 410 010
18	Менатеп СПб	4 361 207
19	Петрокоммерц	4 160 730
20	Челиндбанк	4 063 155
21	Балтийский банк	3 990 487
22	Омскпромстройбанк	3 830 707
23	Ситибанк	3 599 276
24	Кредит Урал банк	2 939 403
25	БИН-банк	2 668 058
26	Автовазбанк	2 601 442
27	КЕДР	2 493 689
28	Уралпромстройбанк	2 323 111
29	Уралвнешторгбанк	2 299 105
30	Северная казна	2 163 458
31	Челябинвестбанк	2 095 262
32	МИНБ	1 978 857
33	Собинбанк	1 974 460
34	Никоил	1 932 386
35	Центр-Инвест	1 826 069
36	Промсвязьбанк	1 816 569
37	Югбанк	1 797 833
38	КМБ-банк	1 666 721
39	Нижегородпромстройбанк	1 664 030
40	Зенит	1 619 379
41	Далькомбанк	1 296 803
42	Номос-банк	1 294 962
43	СКБ-банк	1 236 377
44	Солидарность	1 180 710
45	Русский банк развития	1 097 347
46	МПБ	1 081 368
47	Экспобанк	976 043

Закінчення на с. 32.

ності 623 російських банків.

Щоб забезпечити порівнянність розрахунків вартості бренду для банків, які спеціалізуються на різних типах операцій, вартісний рейтинг брендів російських банків побудовано у трьох варіантах: для корпоративних клієнтів, для індивідуальних клієнтів та рейтинг загальної вартості банківського бренду, що визначався сумою вартості корпоративного та індивідуального брендів. При цьому розрахунок вартості банківського бренду проводили за балансовими та прибутковими статтями окремо за вищезазначеними групами клієнтів. У розрахунок включено всі процентні операції банків, окрім міжбанківських та процентних операцій із цінними паперами (за винятком обліку векселів).

У результаті розрахунку вартості бренду одержали рейтинг брендів 100 найбільших російських банків. У таблицях 1–5 наведено порівняння верхньої частини даного вартісного рейтингу (топ-20) із результатами рейтингу впізнаваності банківського бренду, одержаними дослідницькою групою ЦИРКОН [1]. У таблиці 5 загальну вартість бренду наведено у порівнянні з розміром активів, власного капіталу та балансового прибутку банків, а також розраховано мультиплікатор бренду. В кожному з рейтингів *курсивом* виділено банки, відсутні у порівнюваному рейтингу. Решта банків потрапила у топ-20 кожного з порівнюваних рейтингів.

Зазначимо, що кожен із трьох вартісних рейтингів порівнювали з одним і тим же рейтингом упізнаваності банківських брендів. При цьому в першу двадцятку рейтингу вартості бренду для корпоративних клієнтів увійшло чотири банки, яких немає у першій двадцятці рейтингу впізнаваності (*“Возрождение”*, *МБРР*, *ТРАСТ*, *Дойче банк*), у рейтингу вартості бренду для індивідуальних клієнтів таких банків шість (*“Возрождение”*, *Импэксбанк*, *Сибкадембанк*, *Первое ОВК*, *АК Барс*, *Челиндбанк*), а в рейтингу загальної вартості бренду – лише два (*“Возрождение”*, *Импэксбанк*). Можна стверджувати, що окремий розгляд банківського бренду для корпоративного та індивідуального клієнта дає змогу разом з основними лідерами показати у першій двадцятці рейтингу банки, спеціалізовані на відповідних операціях із клієнтами.

Щодо рейтингу впізнаваності брендів, наведеного для порівняння, то в ньому налічується лише два банки (*Райффайзенбанк*, *МПБ*), які не потра-

Закінчення. Початок таблиці 6 на с. 31.

1	2	3
48	Центрокредит	3 919 620
49	Балтийский банк	3 721 476
50	ИНГ банк (Евразия)	3 623 301
51	СВА	3 467 020
52	Новикомбанк	3 399 485
53	Фондсервисбанк	3 299 235
54	Кредит Урал банк	3 213 096
55	Русский банк развития	3 207 372
56	НРБ	2 996 612
57	Финпромбанк	2 779 164
58	Северная казна	2 633 251
59	Конверсбанк-Москва	2 542 329
60	Абсолют банк	2 384 962
61	Юникорбанк	2 335 262
62	Челиндбанк	2 332 225
63	Московский кредитный банк	2 278 909
64	Евротраст	2 263 258
65	Первое ОВК	2 248 071
66	Интерпромбанк	2 219 321
67	КЕДР	2 111 953
68	Алеф-банк	2 056 494
69	Промторгбанк	2 014 156
70	Оргрэсбанк	1 982 046
71	Нижегородпромстройбанк	1 961 261
72	Инвестсбербанк	1 893 120
73	Таврический	1 747 930
74	Челябинвестбанк	1 726 771
75	Центр-Инвест	1 722 033
76	Меткомбанк	1 721 257
77	Далькомбанк	1 678 519
78	Татфондбанк	1 559 092
79	Уралвнешторгбанк	1 519 624
80	Сибкадембанк	1 488 795
81	Авангард	1 486 858
82	БКФ	1 431 238
83	Держава	1 430 262
84	ХКФ Банк	1 417 656
85	КМБ-банк	1 402 114
86	Омскпромстройбанк	1 394 799
87	Уралпромстройбанк	1 293 890
88	УБРР	1 283 699
89	ВИП-банк	1 208 471
90	Вэб-Инвест Банк	1 181 603
91	Автовазбанк	1 122 663
92	Экспобанк	1 032 622
93	СКБ-банк	1 028 437
94	Межтопэнергобанк	1 026 342
95	Конверсбанк	1 004 770
96	Петроазробанк	717 789
97	Инкасбанк	716 112
98	Лефко-банк	487 369
99	Российский кредит	243 899
100	Олимпийский	-1 482 566

Закінчення. Початок таблиці 7 на с. 31.

1	2	3
48	Инкасбанк	960 530
49	СДМ-банк	955 229
50	ИНГ банк (Евразия)	884 900
51	Московский кредитный банк	866 061
52	Абсолют банк	831 932
53	Держава	791 127
54	Транскредитбанк	786 643
55	Россия	783 934
56	Юникорбанк	752 841
57	Росевробанк	698 449
58	Промторгбанк	690 367
59	Татфондбанк	640 857
60	МБРР	581 755
61	ХКФ Банк	578 957
62	Транскапиталбанк	570 129
63	Пробизнесбанк	562 016
64	Союз	559 688
65	ТРАСТ	507 339
66	Электроника	505 928
67	Инвестсбербанк	433 914
68	Лефко-банк	433 245
69	Центрокредит	419 259
70	Таврический	387 791
71	МБСП	337 704
72	Газбанк	310 165
73	Интерпромбанк	304 951
74	Фондсервисбанк	278 557
75	Конверсбанк-Москва	268 422
76	ВБРР	256 131
77	Авангард	252 115
78	ВИП-банк	243 556
79	Межтопэнергобанк	221 648
80	БКФ	170 237
81	Судостроительный банк	160 781
82	Конверсбанк	145 637
83	Россельхозбанк	141 650
84	Русь-банк	139 620
85	Оргрэсбанк	133 753
86	Евротраст	119 375
87	Алеф-банк	63 477
88	Олимпийский	40 293
89	МИБ	33 696
90	СВА	30 824
91	Меткомбанк	23 574
92	Вэб-Инвест Банк	22 217
93	Финпромбанк	21 445
94	Российский кредит	19 243
95	Дойче банк	0
96	Петроазробанк	-25 600
97	НРБ	-74 360
98	ПЧРБ	-81 137
99	Новикомбанк	-102 430
100	УБРР	-308 216

пили у топ-20 жодного з вартісних рейтингів. Причому *Райффайзенбанк* не брав участі у вартісному рейтингу за браком оприлюдненої фінансової звітності на сайті ЦБР [7] за перший квартал 2004 року.

Повний варіант вартісного рейтингу брендів для топ-100 російських банків наведено у таблицях 6–7.

Вартісний рейтинг російських банків загалом відповідає рейтингу брендів за результатами дослідницької групи ЦИРКОН [1], а також ранжуванню банків за основними показниками діяльності: обсягом активів, власного капіталу, балансового прибутку (див. таблицю 5). Зауважимо, що основна мета запропонованого рейтингу банківських брендів, побудованого за ретроспективними даними 2004 року, — продемонструвати адекватність запропонованої методики оцінки вартості бренду.

На завершення зазначимо, що *бренд* є одним із найцінніших ресурсів банку, оскільки бренд — індикатор оцінки банку клієнтами. Це підтверджує проведений розрахунок вартості бренду російських банків. Він засвідчив, що вартість бренду може у багато разів перевищувати капітал банку, наближаючись за розміром до ринкової вартості (капіталізації) банку. Порівняння вартості бренду банку з його капіталом (мультиплікатор бренду) дає змогу ініціювати привабливість бренду з погляду інвестора.

Література

1. Восприятие и оценка банковских брендов представителями целевых аудиторий. Аналитический отчет по результатам исследования “Российские банковские бренды: знание и отношение”. — 2004 // www.zircop.ru.

2. Банковский брендинг: Разработка и продвижение бренда. — 2004 // www.main-stream.ru.

3. Роуз Питер. Банковский менеджмент. Предоставление банковских услуг. — М.: Дело, 1998.

4. Яковенко А.Г., Баюл Д.А. Управление структурой активов-пассивов коммерческого банка в условиях долгосрочной динамики финансового рынка // *Економічна кібернетика. Міжнародний науковий журнал*. — 2006. — № 5–6.

5. Мертенс А.И. Инвестиции. — М., 1997.

6. Коупленд Т., Коллер Т., Муррин Д. Стоимость компаний: оценка и управление. — М.: Олимп-Бизнес, 2005.

7. Сайт Центрального банка России // www.cbr.ru.

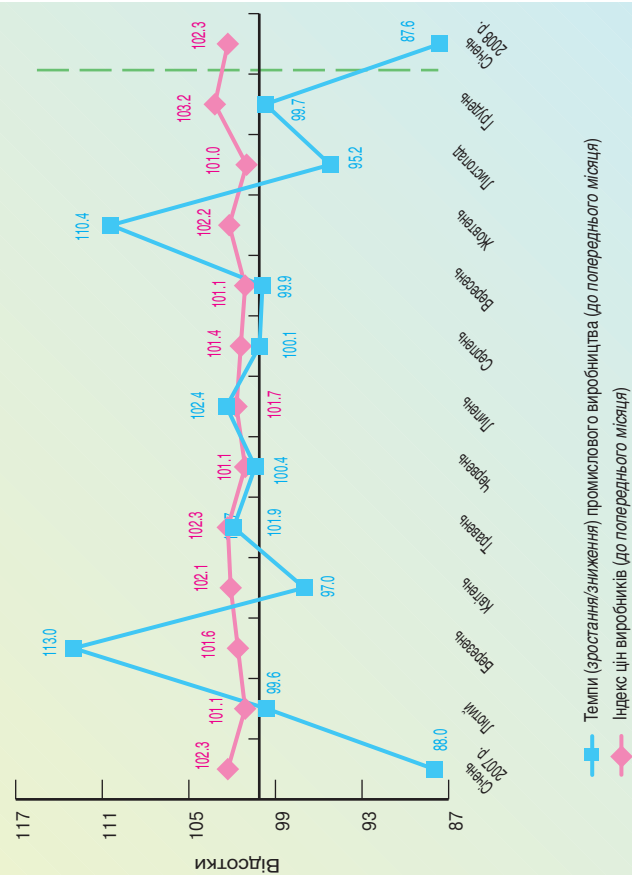
8. 200 крупнейших банков России по величине активов // *Эксперт*. — 2004. — 21 июня.

Основні макроекономічні показники розвитку України у січні 2002–2008 років

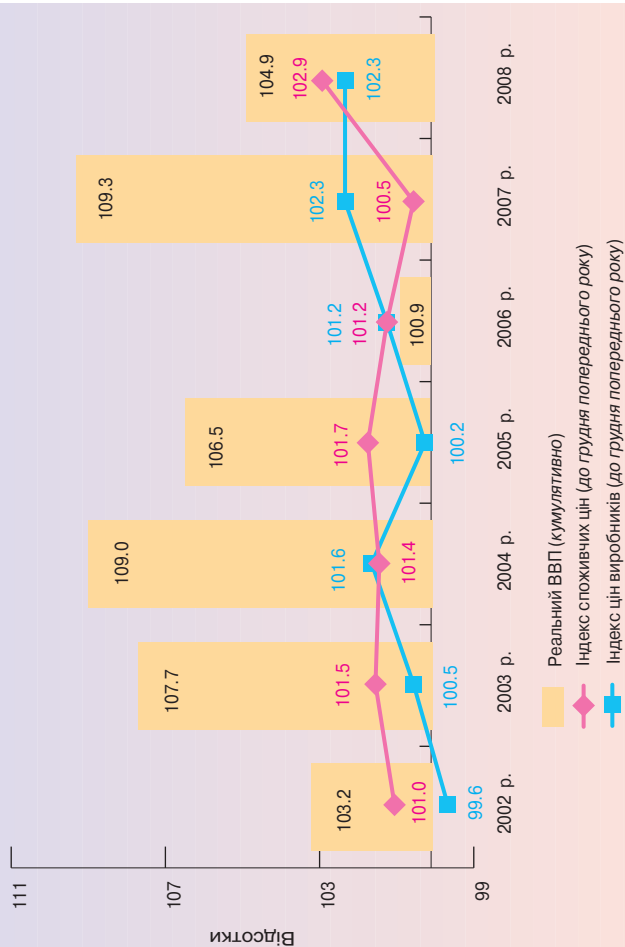
Показники	Січень 2002 р.	Січень 2003 р.	Січень 2004 р.	Січень 2005 р.	Січень 2006 р.	Січень 2007 р.	Січень 2008 р.
Реальний ВВП (до відповідного місяця попереднього року)	103.2	107.7	109.0	106.5	100.9	109.3	104.9
Реальний ВВП (кумулятивно)	103.2	107.7	109.0	106.5	100.9	109.3	104.9
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (до попереднього місяця)	91.1	89.8	88.0	92.1	85.0	88.0	87.6
Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва (кумулятивно)	105.1	112.1	117.6	109.0	97.8	116.3	105.7
Індекс споживчих цін (до попереднього місяця)	101.0	101.5	101.4	101.7	101.2	100.5	102.9
Індекс споживчих цін (до грудня попереднього року)	101.0	101.5	101.4	101.7	101.2	100.5	102.9
Індекс цін виробників (до попереднього місяця)	99.6	100.5	101.6	100.2	101.2	102.3	102.3
Індекс цін виробників (до грудня попереднього року)	99.6	100.5	101.6	100.2	101.2	102.3	102.3

Відсотки

Темпи (зростання/зниження) промислового виробництва та індекс цін виробників промислової продукції

Реальний ВВП, індекс споживчих цін та цін виробників промислової продукції у січні 2002–2008 років

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту статистики та звітності Національного банку України.

**Ольга
Кот**

Аспірантка кафедри менеджменту банківської діяльності, асистент кафедри банківської справи Київського національного економічного університету ім. Вадима Гетьмана

Оцінка фінансового стану вітчизняних банків є надзвичайно актуальною проблемою сьогодення. Розвиток суспільства та економіки засвідчує, що протягом останнього часу триває тенденція до значного припливу ресурсів у банки. Водночас із точки зору клієнтів розміщення коштів у будь-якій банківській установі є операцією ризиковою, адже ніхто не застрахований від того, що фінансовий стан банку різко погіршиться і він може стати банкрутом. Банкрутство банку завдає не лише прямих збитків його власникам та клієнтам, а й знижує рівень довіри до всієї банківської системи країни. У статті запропоновано сучасну комплексну методику аналізу та прогнозування фінансового стану банків з метою уникнення їх банкрутства. Банк розглядається у системі координат стійкості й ефективності. Також запропоновано матричний (графічний) метод аналізу ліквідності балансу банку.

Методологія/

Прогнозування фінансового стану банків з метою попередження їх банкрутства

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

На сьогодні проблема прогнозування банкрутства банків залишається надзвичайно актуальною, оскільки лише за 2006 рік в Україні збанкрутувало три банки: ТОВ “Київський універсальний банк”, ВАТ АКБ “Гарант” та АКБ “Інтерконтинентбанк”. Загалом динаміку банкрутств можна відстежити за даними, поданими на графіку 1, який побудовано на основі даних НБУ [1, 2].

АНАЛІЗ ІСНУЮЧИХ МЕТОДИК ТА ОБҐРУНТУВАННЯ МЕТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

На сьогодні існує кілька загальноприйнятих методик оцінки діяльності банків. Найвідоміша — рекомендована у 1988 році Базельським комітетом із банківського нагляду (Basel Committee on Banking Supervision), яка базується на показниках адекватності капіталу банку (Базель I). У липні 2004 року з'явилася вдосконалена методика — Базель II: “Міжнародна конвергенція виміру капіталу та стандартів капіталу: нові підходи”, яка нині перебуває в стадії впровадження [3].

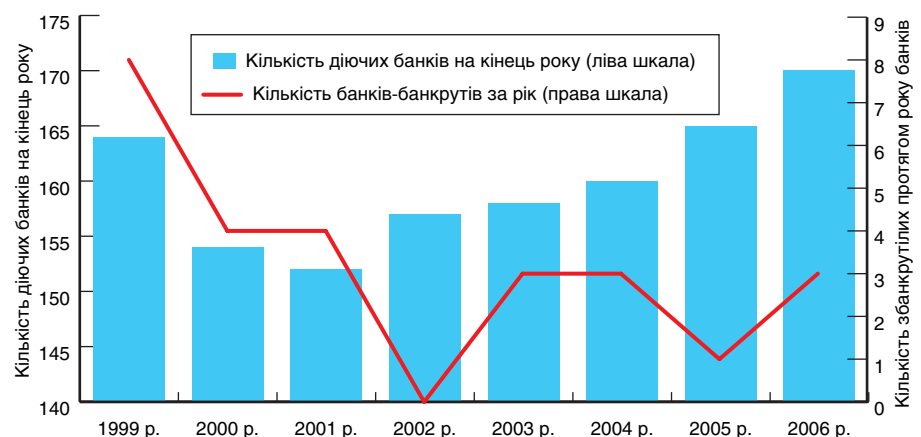
Національний банк України здійснює

рейтингову оцінку комерційних банків за американською системою CAMELS [4], сутність якої полягає у визначенні загального стану банку на основі єдиних критеріїв, що охоплюють усю його діяльність. Така система допомагає визначати банки, фінансовий стан, операції або менеджмент яких мають недоліки, здатні призвести до банкрутства. В основі методики лежить оцінка ризику за такими основними компонентами:

- ◆ достатність капіталу (Capital adequacy),
- ◆ якість активів (Asset quality),
- ◆ менеджмент (Management),
- ◆ надходження (Earnings),
- ◆ ліквідність (Liquidity),
- ◆ чутливість до ринкового ризику (Sensitivity to market risk).

Цією методикою передбачено глибоке всебічне дослідження стану банку, а тому такий аналіз може провести лише Національний банк під час комплексної інспекційної перевірки, яка дає змогу повною мірою визначити, як керівництво банку ставиться до ризиків і як здійснює управління ними. Проте Національний банк не розголошує інформацію про результати рейтингової оцінки за системою CAMELS, оскільки цим може викликати непотрібний ажіотаж серед клієнтів тих

Графік 1. Кількість банків, які зазнали банкрутства протягом 1999—2006 рр.

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

банків, які на певний момент матимуть відносно поганий рейтинг.

Окрім системи CAMELS, Національний банк для забезпечення стійкості банків контролює ризики в їх діяльності на основі обов'язкових економічних нормативів, визначених Інструкцією НБУ "Про порядок регулювання діяльності банків в Україні" [5]. Крім того, з метою швидкої реакції на проблеми банків НБУ застосовує систему показників раннього реагування. Комерційні банки також оцінюють фінансовий стан один одного у процесі встановлення лімітів на міжбанківському ринку, проте клієнти до цієї інформації доступу не мають, оскільки фінансові посередники не можуть поширювати отриману від своїх колег конфіденційну інформацію. Публічними є лише висновки аудиторських компаній, проте з їхніх звітів проблематично отримати достатню кількість корисної інформації, адже основною їх метою є не оцінка фінансового стану банку, а перевірка повноти і правильності ведення обліку, складання звітності й законодавчої коректності здійснюваних банком операцій.

Отже, брак публічної інформації щодо надійності тих чи інших українських банків та відповідно безпеки вкладення у них коштів спонукав нас до розробки методики, яка б базувалася, з одного боку, на доступній для клієнтів банку інформації, а з другого — комплексно оцінювала фінансовий стан банку та відображала ймовірність його банкрутства.

ОСНОВНІ РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінансовий стан банку — це набір визначальних для його поведінки параметрів (фінанси, бізнес-процеси, персонал, інфраструктура), які через сукупність якісних і кількісних показників комплексно характеризують фінансову діяльність банківської установи у певний період часу. Оцінка фінансового стану банку має базуватися на аналізі двох ключових характеристик — прибутку та ризику, що виражаються через такі узагальнюючі економічні поняття, як ефективність і стійкість. На практиці одночасно досягти максимальної ефективності й мінімального ризику неможливо, оскільки це протилежні поняття. Термін "ефективність" походить із латинської мови (*efficere* — приносити користь) і показує кінцевий корисний результат від використання всіх ресурсів. Ефективність діяльності банку, тобто результати його діяльності як фінан-

сового посередника оцінюються через показники рентабельності (прибутковості) активів, економічної доданої вартості (EVA), ефективності операційної діяльності.

Фінансова стійкість банку — це його здатність динамічно розвиватися та безперервно виконувати функцію фінансового посередництва, гнучко реагуючи на всі фактори внутрішнього та зовнішнього середовища. Близьким до цього поняття є термін "надійність", який походить від праслов'янського "покладати, надіятися", тобто надійним є той, хто "викликає повну довіру, на якого цілком можна покластися" [6]. Отже, в основі надійності банку лежить його фінансова стійкість, адже надійним може бути лише стійкий банк. Стійкість (надійність) банку — доволі значне за обсягом поняття, яке має містити оцінку таких факторів, як менеджмент, кваліфікація персоналу, склад акціонерів, технічне забезпечення, ризиковість ринків, на яких працює банк, тощо.

Розроблена нами методика дає змогу оцінити стійкість та ефективність банку, виходячи з аналізу лише його економічних показників діяльності, які є відображенням більшості із зазначених вище факторів (наприклад, якість активів залежить у тому числі й від кваліфікації працівників кредитного підрозділу), а тому їх аналіз, особливо у динаміці, дає змогу відстежувати теперішній та прогнозувати майбутній фінансовий стан банку. Синтетичний показник стійкості (надійності) банку розраховується на основі аналізу достатності капіталу (capital adequacy), якості активів (asset quality) та ліквідності (liquidity).

Достатність капіталу (capital adequacy) вимірюється через коефіцієнт платоспроможності (solvency ratio) і в європейській банківській практиці розглядається як основний показник діяльності, що відображає рівень прийнятого банком ризику. Згідно з міжнародними стандартами оцінки капіталу (Базелем II) мінімальний розмір капіталу, який має підтримувати банк, пов'язаний із величиною прийнятих ним ризиків. Загальні вимоги до мінімальної величини капіталу можуть бути виражені таким рівнянням:

$$SR = \frac{C_R}{A_{RA}} = \frac{C_C + C_S}{A_{RA}},$$

де SR (solvency ratio) — коефіцієнт платоспроможності;

C_R (regulative capital) — регулятивний капітал;

A_{RA} (risk-adjusted assets) — активи, зважені на ризик;

C_C (core capital) — основний капітал

(капітал першого рівня);

C_S (supplementary capital) — додатковий капітал (капітал другого рівня).

В Україні діють вимоги НБУ щодо достатності капіталу вітчизняних банків, за якими добре капіталізованим вважається банк, у котрого співвідношення регулятивного капіталу та сумарних активів, зважених на відповідні коефіцієнти за ступенем ризику (норматив адекватності регулятивного капіталу $H2$), перевищує нормативне значення (10%) і становить не менш як 17% [5].

У разі відсутності необхідної інформації для розрахунку нормативу адекватності регулятивного капіталу за методикою НБУ ми пропонуємо дещо іншу формулу розрахунку показника достатності капіталу, орієнтовану на укрупнену інформацію щодо балансу банку:

$$CA = \frac{PF + SD + SE}{IBC + L + S + I + AR + FA + IA - P},$$

де CA (capital adequacy) — достатність капіталу;

PF (profit) — прибуток банку;

SD (subordinated debt) — субординований борг;

SE (shareholders' equity) — акціонерний капітал;

IBC (inter-bank credits) — міжбанківські кредити;

L (loans to the clients) — кредити клієнтам;

S (securities) — портфель цінних паперів;

I (investments in associated & subsidiary companies) — інвестиції в асоційовані та дочірні компанії;

AR (accounts receivable) — дебіторська заборгованість;

FA (fixed assets) — основні засоби;

IA (intangible assets) — нематеріальні активи;

P (provision for bad debts) — резерви, сформовані під активні операції.

Якість активів (asset quality) є другим важливим показником стійкості банку, в межах якого аналізується якість його кредитного та інвестиційного портфелів. Завдання оцінки якості активів банку полягає в тому, щоб визначити проблемні (прострочені, сумнівні, безнадійні) активи, оцінити їх за реальною вартістю.

Під якістю кредитного портфеля розуміють ступінь кредитного ризику, притаманний цій позиції. Рівень показника якості кредиту обернено пропорційний рівневі кредитного ризику (чим вища якість позики, тим менша ймовірність її неповернення або затримки погашення, і навпаки). На основі оцінки якості кредитного портфеля банк визначає потребу в ре-

зервах на покриття *очікуваних* збитків за всіма видами наданих кредитів. Резерв під кредитні ризики створюється за рахунок чистого прибутку банку, тобто відбувається визнання втрат для відображення реального фінансового результату діяльності банківської установи. Обсяг необхідного резерву для покриття кредитних ризиків за наявності детальної інформації щодо кожного позичальника розраховується відповідно до затвердженої Національним банком методики, а в разі відсутності такої детальної інформації можна застосувати спрощений підхід, коли необхідна сума резерву розраховується виходячи з повного обсягу прострочених та сумнівних кредитів. Отже, рівень непокритого кредитного ризику можна обчислити як відношення обсягу недосформованих резервів до загального обсягу кредитного портфеля банку:

$$R_L = \frac{L_O + L_D - P_L}{L},$$

де R_L (risk on loans) — рівень непокритого кредитного ризику;

L_O (overdue loans) — прострочені кредити;

L_D (doubtful loans) — сумнівні кредити;

P_L (provision on loans) — резерви, сформовані під кредитні операції;

L (loans to the clients) — кредити клієнтам (загальний обсяг кредитного портфеля).

Виходячи з того, що рівень показника якості кредиту обернено пропорційний рівневі кредитного ризику, показник якості кредитного портфеля можна розраховувати за формулою:

$$LQ = 1 - R_L,$$

де LQ (loans quality) — показник якості кредитного портфеля;

R_L (risk on loans) — рівень непокритого кредитного ризику.

Оцінка якості інвестиційного портфеля банку здійснюється аналогічно оцінці якості кредитного портфеля. Труднощі виникають лише на етапі визначення обсягу проблемних інвестицій, оскільки у банківському балансі відсутня інформація щодо ризиковості тих чи інших цінних паперів. Для вирішення цієї проблеми ми пропонуємо застосовувати фіксовані коефіцієнти ризику щодо різних груп (портфелів) цінних паперів. У цілому банківські портфелі цінних паперів класифікують так: портфель рефінансованих Національним банком ЦП, торговий портфель, портфель паперів на продаж, портфель до погашення, портфель вкладень в асоційовані та дочірні компанії.

Найменш ризиковим є портфель цінних паперів, що рефінансуються НБУ, оскільки цінні папери, що входять до його складу, Національний банк приймає в обмін на кошти (тобто коефіцієнт ризику дорівнює нулю).

Торговий портфель цінних паперів — це папери, придбані банком для перепродажу та переважно з метою отримання прибутку від короткотермінових коливань їх ціни. До торгового портфеля цінних паперів можуть бути віднесені лише високоліквідні цінні папери, а отже, ми не вважатимемо їх ризиковими (коефіцієнт ризику також дорівнює нулю).

Цінні папери в портфелі на продаж — це цінні папери, які банк готовий продати у зв'язку зі зміною ринкових відсоткових ставок, потреб ліквідності, наявності альтернативних інвестицій; а також — боргові цінні папери та акції, за якими неможливо достовірно визначити справедливую вартість; боргові цінні папери з фіксованою датою погашення, які банк не має наміру тримати до дати їх погашення. Такі цінні папери є ризиковими, оскільки за відсутності активного фондового ринку в Україні доволі складно визначити їх справедливую (ринкову) вартість. Зважаючи на це, для портфеля цінних паперів на продаж доцільно застосовувати коефіцієнт ризику від 20 до 50%.

Цінні папери в портфелі до погашення — це боргові цінні папери, щодо яких є намір і здатність банку утримувати їх до строку погашення. Такі цінні папери обліковуються за амортизованою собівартістю і щомісяця підлягають перегляду на зменшення корисності й відповідно резервуванню. Тут також присутні значні ризики і в разі погіршення фінансового стану емітента, тому від 20 до 50% таких непокритих резервами інвестицій можна вважати ризиковими.

Щодо інвестицій в асоційовані та дочірні компанії. Асоційовані компанії (associated company) — це група суб'єктів господарювання (юридичних осіб), пов'язаних між собою відносинами економічної та/або організаційної залежності у формі участі в статутному фонді та/або управлінні [7, ст. 126]. НБУ використовує цей термін для компаній, у яких банк-інвестор володіє 20% або більшою часткою капіталу. Дочірнє підприємство (subsidiary company) — підприємство, власником контрольного пакета акцій якого є інше (контролююче) підприємство. Інвестування в асоційовані та дочірні компанії є дуже ризикованим і може призвести до значних проблем, оскільки в

цих випадках оцінка платоспроможності контрагента не завжди здійснюється об'єктивно. Крім того, якщо дочірня компанія банку опиниться у стані неплатоспроможності і буде визнана банкрутом, то субсидіарну відповідальність перед кредиторами дочірньої компанії нестиме й банк. Отже, 50% таких інвестицій можна вважати ризиковими активами.

Рівень непокритого інвестиційного ризику можна обчислити як відношення обсягу недосформованих резервів до загального обсягу інвестиційного портфеля банку:

$$R_I = \frac{r_1 \times (DS - P_{DS}) + r_2 \times (RS - P_{RS}) + r_3 \times I}{S + I},$$

де R_I (risk on investments) — рівень непокритого інвестиційного ризику;

$r_1 = [20\%; 50\%]$ — коефіцієнт ризику для портфеля ЦП на продаж;

DS (digested securities) — портфель ЦП на продаж;

P_{DS} (provision on digested securities) — резерви, сформовані під портфель ЦП на продаж;

$r_2 = [20\%; 50\%]$ — коефіцієнт ризику для портфеля ЦП до погашення;

RS (redeemable securities) — портфель ЦП до погашення;

P_{RS} (provision on redeemable securities) — резерви, сформовані під портфель ЦП до погашення;

$r_3 = 50\%$ — коефіцієнт ризику для портфеля вкладень в асоційовані та дочірні компанії;

I (investments in associated & subsidiary companies) — інвестиції в асоційовані та дочірні компанії;

S (securities) — портфель цінних паперів (портфель рефінансованих ЦП, торговий портфель, портфель на продаж, портфель до погашення).

Отже, загальний показник якості активів банку можна розрахувати як інтегральний показник якості кредитного та інвестиційного портфелів: $AQ = 1 - \frac{L_O + L_D - P_L + r_1 \times (DS - P_{DS}) + r_2 \times (RS - P_{RS}) + r_3 \times I}{L + S + I}$,

де AQ (asset quality) — показник якості активів банку.

Наступним компонентом стійкості банку є його **ліквідність** (liquidity), тобто здатність швидко перетворювати свої активи у грошові кошти з мінімальною втратою їх вартості з метою своєчасного виконання своїх зобов'язань. Якщо банк має недостатню ліквідність, він не може отримати достатньо коштів як шляхом збільшення своїх зобов'язань, так і шляхом швидкої реалізації активів за розумною ціною, що негативно відображається на прибутковості банку. У найгіршому випадку недостатня ліквідність може призвести до неплатоспроможності бан-

НАГЛЯД, АУДИТ, КОНТРОЛЬ

Таблиця 1. Матриця ліквідності балансу банку

	Пасиви (тис. грн)	Кошти на вимогу НБУ та інших банків	Кошти клієнтів на вимогу (до запитання)	МБК овердрафт та овернайт (залучені)	Клірингові рахунки (пасивні)	Кредиторська заборгованість клієнтам	Нараховані витрати	Кредити від НБУ	МБК коротко- та довгострокові (залучені)	Коротко- та довгострокові депозити клієнтів	Цінні папери власного боргу	Інша кредиторська заборгованість	Прострочена заборгованість банку	Резерви під активні операції	Накопичений прибуток	Субординований борг	Акціонерний капітал
Активи (тис. грн)	2 809 303	129	312 703	34 602	1 420	76 900	36 421	14 004	173 944	170 104	30 841	20 285	—	70 971	34 871	92 777	208 394
Каса	58 095	129	57 966	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Кошти на вимогу в НБУ та в інших банках	247 943	—	247 943	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
МБК овердрафт та овернайт (розміщені)	17 680	—	6 794	10 886	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Клірингові рахунки (активні)	2 892	—	—	2 892	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Дебіторська заборгованість клієнтів (стандартна)	2 252	—	—	2 252	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Нараховані доходи (стандартні)	13 507	—	—	13 507	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ЦП, що рефінансуються НБУ	2	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
МБК коротко- та довгострокові (розміщені)	170 064	—	—	5 063	1 420	76 900	36 421	14 004	36 256	—	—	—	—	—	—	—	—
Кредити клієнтам (стандартні)	1 650 936	—	—	—	—	—	—	—	137 688	1 513 248	—	—	—	—	—	—	—
Портфель ЦП	125 065	—	—	—	—	—	—	—	—	125 065	—	—	—	—	—	—	—
Інша дебіторська заборгованість (стандартна)	4 902	—	—	—	—	—	—	—	—	4 902	—	—	—	—	—	—	—
Прострочені та сумнівні кредити	67 214	—	—	—	—	—	—	—	—	57 826	9 388	—	—	—	—	—	—
Сумнівна дебіторська заборгованість	783	—	—	—	—	—	—	—	—	—	783	—	—	—	—	—	—
Прострочені та сумнівні нараховані доходи	7 781	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 781	—	—	—	—	—	—
Інвестиції в асоційовані та дочірні компанії	110 639	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 889	20 285	—	70 971	6 494	—	—
Основні засоби та інші цінності	329 548	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	28 377	92 777	208 394

ку. Базельський комітет визначає ризик втрати ліквідності як “нездатність банку регулювати скорочення пасивів або фінансувати зростання активів” [8].

Ліквідність банку визначається збалансованістю між строками і сумами погашення активів та строками і сумами виконання зобов’язань банку.

Для графічного відображення збалансованості обсягів і строків погашення активів і зобов’язань банку пропонуємо побудувати матрицю ліквідності балансу (див. таблицю 1).

При побудові матриці робиться припущення, що банк розміщує поточні пасиви у найліквідніші активи, а най-

довші пасиви — у найдовші активи. При цьому резерви, сформовані під активні операції, розміщені у матриці поруч із прибутком банку, оскільки формуються за його рахунок. За сприятливого вирішення питань із простроченими чи сумнівними активами цей резерв поповнить чистий прибуток банку.

Для застосування матричного методу аналізу ліквідності балансу активи банку необхідно розмістити вертикально в міру зниження їх ліквідності, а пасиви — горизонтально, починаючи з поточних зобов’язань і закінчуючи капіталом. Матриця формується, починаючи з верхньої лівої чарунки (див. таблицю 2).

Кожен банк має прагнути, щоб матриця ліквідності його балансу розміщувалася поближче до діагоналі, тобто щоб активи та пасиви банку були збалансовані за строками. Для кількісного вираження ступеня ліквідності банку пропонуємо розрахувати коефіцієнти поточної та довгострокової ліквідності на основі матриці ліквідності.

Таблиця 2. Матричний метод аналізу ліквідності балансу банку

	A	B	C	D	E
		Пасиви	Поточні зобов’язання	Строкові зобов’язання	Власні кошти
1	Активи	950	450	300	200
2	Ліквідні активи	100	min (B2;C1)	min (B2-C2;D1)	min (B2-Σ(C2:D2);E1)
3	Строкові активи	300	min (B3;C1-C2)	min (B3-C3;D1-D2)	min (B3-Σ(C3:D3);E1-E2)
4	Імобілізовані активи	550	min (B4;C1-Σ(C2:C3))	min (B4-C4;D1-Σ(D2:D3))	min (B4-Σ(C4:D4);E1-Σ(E2:E3))
			A	A	A
		Пасиви	Поточні зобов’язання	Строкові зобов’язання	Власні кошти
	Активи	950	450	300	200
A	Ліквідні активи	100	100	—	—
A	Строкові активи	300	300	—	—
A	Імобілізовані активи	550	50	300	200

Коефіцієнт співвідношення ліквідних активів та поточних зобов'язань (поточна ліквідність, L_n) характеризує здатність банку забезпечити своєчасне виконання своїх поточних зобов'язань за рахунок високоліквідних активів протягом кількох днів.

$$L_n = \frac{A_1 + A_2 + A_3 + A_4 + A_5 + A_6}{P_1 + P_2 + P_3 + P_4 + P_5 + P_6} \times 100 \geq 100\%,$$

де A_1 — каса, A_2 — кошти на вимогу в НБУ та в інших банках, A_3 — МБК овердрафт та овернайт (розміщені), A_4 — клірингові рахунки (активні), A_5 — дебіторська заборгованість клієнтів (стандартна), A_6 — нараховані доходи (стандартні), P_1 — кошти на вимогу НБУ та інших банків, P_2 — кошти клієнтів на вимогу (до запитання), P_3 — МБК овердрафт та овернайт (залучені), P_4 — клірингові рахунки (пасивні), P_5 — кредиторська заборгованість перед клієнтами, P_6 — нараховані витрати.

Коефіцієнт співвідношення власних коштів банку та іммобілізованих активів (довгострокова ліквідність, L_d) характеризує здатність банку успішно розвиватися у довгостроковій перспективі, покриваючи іммобілізовані активи власним капіталом.

$$L_d = \frac{P_{12} + P_{13} + P_{14} + P_{15} + P_{16}}{A_{12} + A_{13} + A_{14} + A_{15} + A_{16}} \times 100 \geq 100\%,$$

де P_{12} — прострочена заборгованість банку, P_{13} — резерви під активні операції, P_{14} — накопичений прибуток, P_{15} — субординований борг, P_{16} — акціонерний капітал, A_{12} — прострочені та сумнівні кредити, A_{13} — сумнівна дебіторська заборгованість, A_{14} — прострочені та сумнівні нараховані доходи, A_{15} — інвестиції в асоційовані та дочірні компанії, A_{16} — основні засоби та інші цінності.

Як видно у наведеному нами прикладі (див. таблицю 1), банк має проблеми як із поточною ($L_n = 74\%$ за норми $\geq 100\%$), так і з довгостроковою ліквідністю ($L_d = 79\%$ за норми $\geq 100\%$), але при цьому він успішно виконує нормативи ліквідності НБУ ($H_4 = 38\%$ за норми $> 20\%$, $H_5 = 81\%$ за норми $> 40\%$, $H_6 = 32\%$ за норми $> 20\%$). Якщо цей банк найближчим часом не збільшить обсяг власного капіталу, то ймовірність його банкрутства буде доволі високою, оскільки він фінансує за рахунок депозитів клієнтів прострочені та сумнівні кредити, а за рахунок ошадних (депозитних) сертифікатів — сумнівну дебіторську заборгованість, прострочені та сумнівні нараховані доходи, а також інвестиції в асоційовані та дочірні компанії.

Для остаточних висновків про ступінь фінансової стійкості банку необхідно отримати показники звести до певного **уза-**

Таблиця 3. Показники для оцінки фінансової стійкості банку			
	Показники фінансової стійкості	Вага коефіцієнта, %	Нормативне значення коефіцієнта, %
K_1	Коефіцієнт достатності капіталу	40	17
K_2	Коефіцієнт якості активів	30	100
K_3	Коефіцієнт поточної ліквідності	15	100
K_4	Коефіцієнт довгострокової ліквідності	15	100

гальнюючого коефіцієнта стійкості, оскільки одні показники можуть перебувати в критичній зоні, а інші — бути задовільними. І тут виникає необхідність ранжування показників або присвоєння їм вагових коефіцієнтів (див. таблицю 3), що потребує застосування методу експертних оцінок.

Підсумкова формула для визначення поточної оцінки фінансової стійкості банку набуде такого вигляду:

$$FS = \left[0.4 \times \frac{K_1}{H_1} + 0.3 \times \frac{K_2}{H_2} + 0.15 \times \left(\frac{K_3}{H_3} + \frac{K_4}{H_4} \right) \right] \times 100,$$

де FS — поточна оцінка фінансової стійкості банку на конкретну дату; $H_1, \dots, H_4$ — нормативні значення для коефіцієнтів $K_1, \dots, K_4$.

Щоб врахувати динаміку змін фінансового стану комерційного банку, обчислимо динамічну оцінку його фінансової стійкості. Для цього обчислимо середні значення та середньоквадратичні відхилення всіх коефіцієнтів. Отже, підсумкова формула для розрахунку динамічної оцінки фінансової стійкості банку набуде такого вигляду:

$$\vec{FS} = \left[0.4 \times \frac{M_{K1} - \sigma_{K1}}{H_1} + 0.3 \times \frac{M_{K2} - \sigma_{K2}}{H_2} + 0.15 \times \left(\frac{M_{K3} - \sigma_{K3}}{H_3} + \frac{M_{K4} - \sigma_{K4}}{H_4} \right) \right] \times 100,$$

де $\vec{FS}$ — динамічна оцінка фінансової стійкості комерційного банку за певний період; $M_1, \dots, M_4$ — математичне сподівання (середні значення) для коефіцієнтів $K_1, \dots, K_4$; $\sigma_1, \dots, \sigma_4$ — середньоквадратичні відхилення для коефіцієнтів $K_1, \dots, K_4$.

Для побудови **інтегрального показника ефективності банку** пропонуємо обрати рентабельність активів (ROA), економічну додану вартість (EVA) та ефективність операційної діяльності, оскільки ці показники є взаємно незалежними і водночас містять всю суттєву інформацію про ефективність діяльності банку.

Рентабельність активів (Return on Assets, ROA) дає змогу визначити ефективність роботи менеджерів банку. Високе значення прибутковості свідчить про ефективне та збалансоване управління

активами й пасивами банку, проте може бути й наслідком високої ризикованості операцій. Причинами недостатньої прибутковості можуть бути низька частка працюючих активів, висока — строкових (платних) пасивів, використання операцій податкової оптимізації. Оптимальне значення цього показника за стандартами для банків США коливається від 1.15% (для I групи банків) до 0.75% (для IV групи банків). Для України оптимальним є значення на рівні 1%. Обчислюється рентабельність активів як відношення чистого прибутку до активів банку:

$$ROA = \frac{P_N}{A_N} \times \frac{365}{t} \times 100 \geq 1\%,$$

де t — період спостереження (днів) з початку року; P_N (net profit) — чистий прибуток нарастаючим підсумком за період t ; A_N (net assets) — середнє значення чистих активів банку у період t (без урахування МФК).

Показник економічної доданої вартості (economic value added — EVA) відображає, наскільки дохідність власного капіталу банку перевищує дохідність за альтернативними для власників банку активами, тобто сигналізує акціонерам банку про доцільність інвестування у його розвиток.

$$EVA = \frac{P_N}{E \times i_a} \times \frac{365}{t} \times 100 \geq 100\%,$$

де t — період спостереження (днів) з початку року; P_N (net profit) — чистий прибуток нарастаючим підсумком за період t ; E (equity) — середнє значення власного капіталу банку у період t ; i_a — ставка дохідності за альтернативними активами (річна).

Ефективність операційної діяльності (operational efficiency — E_o) відображає результативність проведення банком основних його операцій без урахування руху резервів під можливі збитки за активними операціями.

$$E_o = \frac{I_{NI} + I_{NC} + I_{NT} - E_{ADM}}{A_N} \times 100 \geq 1.5\%,$$

де I_{NI} — чистий процентний дохід; I_{NC} — чистий комісійний дохід; I_{NT} — чистий торговельний дохід; E_{ADM} — адмі-

Таблиця 4. Показники для оцінки ефективності банку			
	Показники ефективності	Вага коефіцієнта, %	Нормативне значення коефіцієнта, %
K_1	Рентабельність активів (ROA)	35	1
K_2	Економічна додана вартість (EVA)	35	100
K_3	Ефективність операційної діяльності (E_o)	30	1.5

ністративні витрати; A_N — середнє значення чистих активів банку (без урахування МФК).

Для того, щоб підсумкову оцінку ефективності банку можна було правильно інтерпретувати, пропонуємо таке нормування кожного коефіцієнта (див. таблицю 4).

Отже, інтегральний показник ефективності діяльності банку матиме такий вигляд:

$$E = \left[0.35 \times \frac{K_1}{H_1} + 0.35 \times \frac{K_2}{H_2} + 0.30 \times \frac{K_3}{H_3} \right] \times 100,$$

де E — поточна оцінка ефективності банку на конкретну дату; $H_1, \dots, H_3$ — нормативні значення для коефіцієнтів $K_1, \dots, K_3$.

Щоб урахувати динаміку змін ефективності банку, зробимо динамічну оцінку. Для цього обчислимо середні значення та середньоквадратичні відхилення всіх коефіцієнтів. Підсумкова формула для розрахунку динамічної оцінки ефективності банку набуде такого вигляду:

$$\vec{E} = \left[0.35 \times \frac{M_{K1} - \sigma_{K1}}{H_1} + 0.35 \times \frac{M_{K2} - \sigma_{K2}}{H_2} + 0.30 \times \frac{M_{K3} - \sigma_{K3}}{H_3} \right] \times 100,$$

де $\vec{E}$ — динамічна оцінка ефективності банку за певний період; $M_1, \dots, M_3$ —

математичне сподівання (середні значення) для коефіцієнтів $K_1, \dots, K_3$; $\sigma_1, \dots, \sigma_3$ — середньоквадратичні відхилення для коефіцієнтів $K_1, \dots, K_3$.

ВИСНОВКИ

Розроблена і запропонована нами методика дає можливість доволі точно визначити стійкість (надійність) та ефективність банку як у статистичній, так і в динамічній. Така інформація є важливою і для клієнтів банку, і для його акціонерів. Звичайно, клієнтів більше цікавитиме показник стійкості, а ефективність більшою мірою важлива для акціонерів, проте низька ефективність банку, навіть за умови його високої стійкості, може рано чи пізно призвести до банкрутства, оскільки акціонери можуть втратити зацікавленість у розвитку такого банку. Звичайно, найкращою є ситуація, коли стійкість (надійність) і рентабельність мають високі значення, тобто топ-менеджменту банку вдається грамотно поєднувати ці два поняття.

Література

1. Основні показники діяльності банків України на 1 березня 2007 року // Вісник Національного банку України. — 2007.

— № 4. — С. 19.

2. Окремі дані про банки України // Бюлетень Національного банку України. — 2007. — № 1. — С. 181—184.

3. Basel II: International Convergence of Capital Measurement and Capital Standards: a Revised Framework / Basel Committee on Banking Supervision. — July, 2004 // <http://www.bis.org/publ/bcbs107.htm>.

4. Положення “Про порядок визначення та застосування комплексної рейтингової оцінки комерційних банків за системою CAMELS”, затверджене постановою Правління НБУ від 08.05.2002 р. № 171.

5. Інструкція “Про порядок регулювання діяльності банків в Україні”: Постанова Правління НБУ від 28.08.2001 р. № 368 (зі змінами та доповненнями).

6. Великий тлумачний словник сучасної української мови. — К.: ВТФ “Пєрун”, 2005. — 1728 с.

7. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. // Відомості Верховної Ради України. — 2003. — № 18, № 19-20, № 21-22.

8. Core principles for effective banking supervision / Basle Committee on Banking Supervision. — September 1997. — 46 p. // www.bis.org/publ/bcbs30a.pdf.

Запитання — відповідь /

Проценти чи відсотки?

До редакції надійшов лист постійної читачки й автора нашого журналу Марії Лапішко, в якому вона висловлює думку про те, що широко вживані у банківській справі слова “проценти” і “відсотки” відрізняються за значенням. Чи так це? Із цим запитанням редакція звернулася до відомого в Україні мовознавця, професора Олександра Пономарева. Його точку зору викладено в опублікованому після листа Марії Лапішко коментарі.

Сьогодні актуальною залишається проблема формування української фінансової термінології та практичного її застосування, адже одностороннє розуміння і трактування важливих економічних понять сприяє виробленню єдиних підходів до оцінки соціально-економічних явищ. Так, у фінансовій сфері та банківській діяльності зокрема дуже часто використовуються терміни “проценти” і “відсотки”, але їх вживання не завжди відповідає змісту фінансової операції. Дехто вважає їх синонімами, тому глибоко не замислюється, коли який термін слід вживати. Цьому сприяють

і тлумачні українські словники де слова “проценти” і “відсотки” означають одне і те ж.

Саме масовий характер хаотичного використання в економічній літературі, фінансовій практиці цих двох термінів, двояке їх тлумачення, яке може призвести до помилок в обчисленні прибутків, спонукали нас підготувати це пояснення.

На нашу думку, у фінансовій сфері фахівці не повинні користуватися термінами “відсотки” і “проценти” як синонімами, що сьогодні роблять деякі економісти, фінансисти і навіть банкіри.

У національному Положенні (стандарті) бухгалтерського обліку № 11 “Зобов’язання”, затверджене наказом № 20 Міністерства фінансів України від 31 січня 2000 року (зареєстроване в Мін’юсті України 11.02.2000 р. за № 85/4306) термін “проценти” має таке значення:

“Проценти — це плата за використання грошових коштів, їх еквівалентів або сум, що заборговані підприємству”. Саме такий зміст цього терміна використовується у Цивільному кодексі України (“Зобов’язальне право”, стаття 1048 “Проценти за договором позики”).

Слово “відсоток” суто українського походження й означає “сота частина від числа” (1% = 0.01). Використовується термін “відсотки” для вимірювання співвідношення або як одиниця вимірювання відносних величин. Оскільки процентна ставка — це відношення суми процентів, сплачених чи нарахованих за користування капіталом протягом певного терміну, до вартості цього капіталу, то її теж вимірюють у відсотках. Отже, проценти — це гроші, відсотки — це частинки, процентна ставка — норма процентів, яка

виражається у відсотках або частинах одиниці.

Чимало плутанини у використанні термінів “проценти” і “відсотки” пов'язано з неправильним їх перекладом з англійської та російської мов, а також із нехтуванням суті поняття “проценти” як економічної категорії.

В Україні багато ринкових економічних процесів будуються на теоретичних засадах, які відомі і широко використовуються в світі, а ми використовуємо їх переклади з англійської та російської мов. У російській мові економічній суті поняття “проценти” відповідає російське слово “процент”, а в перекладі на англійську “interest” — вигода. Українському слову “відсотки” в російській мові відповідає слово “проценты”, в англійській — “percentage” або “per cent”. Саме англомовне звучання цього терміна, а також англо-українські та українсько-англійські

словники, що перекладають “per cent” як “проценти” і де не вживається термін “відсотки” взагалі, заплутують перекладачів.

Чергова помилка була допущена перекладачами Міжнародних стандартів фінансової звітності з англійської на українську мову. Тут узагалі відсутні слова “проценти”, “процентна ставка”, “процентний ризик”, хоч за змістом саме про них йдеться. Зазначені слова замінені на “відсотки”, “відсоткову ставку”, “відсотковий ризик” тощо. Некоректно з точки зору фінансів звучить у стандартах визначення “методу ефективного відсотка”, адже йдеться по суті про метод ефективної процентної ставки. Оскільки українським перекладом стандартів нині користується велика кількість бухгалтерів, промисловців, фінансистів, неважко уявити, скільки людей зно-

ву плутатимуться у двох цих термінах. □

Література

1. Національні стандарти бухгалтерського обліку в Україні: Закон. Положення. Інструкції: Збірн. норм.-прав. актів / Упорядн. Д.О.Горлов, І.В.Шпак. — К.: Юрінком Інтер, 2000. — 232 с.
2. Цивільний кодекс України: Офіційне видання. — К.: Атака, 2004. — 416 с.
3. Стандарти № 18, № 32, № 39 / Міжнародні стандарти фінансової звітності 2004 / Перекл. з англ. за ред. С.Ф.Голова / — К.: Федерація професійних бухгалтерів та аудиторів України, 2005. — І частина — 1304 с.; ІІ частина — 1232 с.

Марія Лапішко,

доцент кафедри банківської справи,
декан факультету банківської справи
Львівського інституту банківської справи
НБУ. Кандидат економічних наук.

Коментар доктора філологічних наук, професора Київського національного університету ім. Тараса Шевченка Олександра Пономарева.

Слова **відсоток** і **процент** в українській мові не синоніми, а дублети. Синоніми — це слова, що відрізняються одне від одного відтінками значення або стилістичним забарвленням. Наприклад, на позначення міри обдарованості людини використовуємо такий синонімічний ряд: відомий, знаний, визначний, видатний, славнозвісний, славетний, великий, геніальний (тут лексеми наведено за ступенем наростання обдарованості людини, отже, ці синоніми мають різні відтінки значення). Інший приклад: говорити, мовити, ректи, базікати. Перше зі слів нейтральне, друге урочисте, третє урочисте й застаріле, четверте розмовне з негативним відтінком; тож ці синоніми семантично тотожні, але відрізняються стилістичним забарвленням.

Слова, які не розрізняються ні забарвленням, ні значенням, називаються не синонімами, а дублетами. Один із них уживають частіше, а інший відступає на другий план, поступово переходячи в пасивний запас лексичного складу мови. Так сталося, скажімо, з морфологічними синонімами емоційний та емоціональний, офіційний і офіціальний, принциповий і принципальний. Перші компоненти цих пар більше відповідають словотвірним особливостям української мови, а другі підтримувалися теорією й практикою наближення української мови до російської, тому тепер вони майже не вживані.

Слово **відсоток** існує в українській мові давно, воно зафіксоване в “Словарі української мови” за редакцією Бориса Грінченка, який вийшов 100 років тому і досі залишається мірилом українськості того чи того слова. Щодо значення **відсоток** нічим не відрізняється від запозиченого з латини слова **процент** (лат. *pro centum*), до якого

зводяться також сучасні рос. **процент**, англ. *per cent*, нім. *Prozent*, франц. *pour-cent*, італ. *per cento* тощо.

У цих мовах є лише одне слово на позначення даного поняття, а в нашій мові два — власне українське **відсоток** та запозичене **процент**. Учаси проведення політики зближення й злиття мов та націй суто українські слова категорично рекомендували не вживати (під ці рекомендації підпав і **відсоток**), віддаючи перевагу лексемам, спільним з російськими, зокрема й **процентіві**. У незалежній Україні слово **відсоток** поновило свої права. Для цього воно має всі підстави, оскільки наділене такими значеннями: сота частина певного числа, що береться за ціле; прибуток, що його отримують кожні сто грошових одиниць, вкладених у банк; винагорода, що вираховується залежно від обігу, прибутку. Входить до таких словосполук: банківський **відсоток**, позичковий **відсоток**, прості **відсотки**, складні **відсотки** тощо. **Процент**, як дублет слова **відсоток**, використовуємо набагато рідше. **Тож треба керуватися рекомендаціями української лексикографії, а не вдалими чи невдалими перекладами з чужих мов.** Не слід безпідставно звинувачувати перекладачів Міжнародних стандартів. І взагалі, не варто напускати туману на цілком прозорі терміни. не треба повертатися до радянських звичаїв на мовній ниві. □

Література

1. Словник української мови: В 11 т. — К., 1971. — Т. 1. — С. 640.
2. Словник іноземних слів. — К., 2000.
3. Великий тлумачний словник української мови. К., 2005. — С. 180.

Державні нагороди України

За значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний і культурний розвиток України, вагомі досягнення у трудовій діяльності, багаторічну сумлінну працю та з нагоди річниці підтвердження всеукраїнським референдумом 1 грудня 1991 року Акта проголошення незалежності України Президент України своїм указом від 28 листопада 2007 року № 1162/2007 присвоїв почесні звання великій групі співвітчизників. Серед відзначених були й наші колеги. Вітаємо їх із високою оцінкою професійної діяльності.

Почесні звання "Заслужений економіст України" присвоєно

Олегу ДАШЕНКУ,

виконавчому директору з питань готівково-грошового обігу, члену Правління Національного банку України, на час нагородження – директору Центрального сховища НБУ.

Почуття обов'язку стало в роду Дашенків ніби сімейною реліквією і не сприймалося як тягар чи принужда. Потреба працювати була цілком природною – як спраглому в жнива випити води. Просто інакше не можна було, точніше, й на думку не спадало знехтувати роботою. Народження і перші роки життя Олега припали на повоєнну скруту, коли батькам, як і всім, доводилося відбудовувати і зруйновану країну, і містечко Долину, що на Прикарпатті.

Середню школу Олег закінчив із золотою медаллю. Того ж року отримав робітничий гарт, працюючи слюсарем на місцевому хлібокомбінаті. Коли наступного року вступав до Львівського державного університету, не вагався, який фах обрати. У той час однією з найцікавіших і найнезвіданіших була професія фізика. А потяг до науки, причому такої затребуваної, у юнака був неабиякий. Далі ж – усе як годиться. Після закінчення в 1972 році університету – армія, де служив командиром вогневого взводу

Південної групи військ в Угорщині. І це чоловіче ремесло, військову справу, Олег також опановував на совість, прагнув, як і в усьому, максимального результату. Тепер він – підполковник запасу.

Наступні двадцять років життя Олег Дашенко присвятив електроніці – одній із найважливіших галузей оборонної промисловості. Пройшов шлях від майстра до заступника генерального директора – члена Правління виробничого об'єднання "Родон". Уміння професійно приймати правильні рішення, діяти сміливо, брати відповідальність на себе завжди і всюди забезпечувало йому особливий авторитет як серед колег, так і в усій галузі. За безпосередньої участі Олега Дашенка освоювалося виробництво перших у державі гібридних електронних та великих інтегральних мікросхем, мікропроцесорних наборів, однокристальних електронно-обчислювальних машин. Як новатор і генератор ідей Олег Володимирович проявив себе при освоєнні в країні в короткі терміни новітніх електронних технологій, зокрема фотолітографії, фотошаблонного, кристалльного і складального виробництва, при будівництві та освоєнні відповідних надчислених виробничих потужностей. Саме за ініціативою Олега Дашенка у 1993–1994 роках бу-

ло успішно виконано надзвичайно важливе завдання – очищено і в злитках міжнародного стандарту передано Державній скарбниці Національного банку України 361.55 кілограма золота проби 999.9.

У 1993 році Олег Володимирович обійняв посаду комерційного директора спільного українсько-нідерландського підприємства "Тикаферлюкс". У перші роки незалежності України це підприємство було одним із найпередовіших у країні, адже забезпечило створення сотень нових робочих місць. Особисто Дашенко займався залученням іноземних інвестицій у вітчизняне промислове виробництво, просуванням української продукції на світовий ринок. Нині марка "Тикаферлюкс" добре відома як у державі, так і за рубежом.

У 2000 році О.В.Дашенка запрошують на роботу заступником генерального директора з маркетингу Банкнотно-монетного двору Національного банку України. З інтересом занурюється він у технологічні проблеми випуску перших українських розмінних монет власного виробництва, наполегливо працює над розробкою і освоєнням випуску банкнот України нового ряду з підвищеними ступенями захисту. У грудні

2002-го О.В.Дашенка призначають першим заступником генерального директора Банкнотно-монетного двору НБУ. В цей же час він успішно вчиться і закінчує Українську академію банківської справи. З 2004 по 2006 рік О.В.Дашенко працює начальником управління справами ВАТ "Укрнафта", звідки за переведенням у вересні 2006-го повертається в Національний банк – директором Центрального сховища.

Відтоді під його безпосереднім керівництвом було розроблено Інвестиційну програму стратегічного розвитку Центрального сховища НБУ на 2007–2010 роки, підготовлено і затверджені Правлінням Національного банку відповідні постанови щодо реконструкції та вдосконалення складних інженерно-технічних систем і мереж Центрального сховища, розпочато його капітальний ремонт.

Чутливий до нових прогресивних ідей, Олег Володимирович є одним із ініціаторів впровадження сучасних технологічних процесів роботи з готівкою із застосуванням новітніх інформаційних технологій. Як розсудливий і діловитий господар Олег Дашенко з метою оптимізації перевезень грошово-валютних цінностей забезпечив реорганізацію відповідної служби

Центрального сховища, зумів скерувати зусилля колективу на раціональне використання матеріальних ресурсів.

Синьоока Волинь подарувала Олександрові Васильовичу Беліку щасливу долю. Тут, у Луцьку, майже п'ятдесят літ тому він народився, тут, як кажуть у народі, і пригодився. З тих пір далеко не відпускала його мала батьківщина. По закінченні десятирічки хлопчина влаштувався робітником на один із заводів обласного центру — одразу відчув себе чоловіком, годувальником сім'ї. Туди ж і повернувся після служби в армії. Побачивши, як змужнів і подорослішав син, мама, яка весь вік віддала бухгалтерській справі, порадила здобувати вищу освіту. Аби не полишати матір надовго, вибрав не дуже віддалений Тернопільсь-

Олег Дашенко — грамотний фахівець, мудрий зрілий керівник, котрий відзначається державним підходом до справи, який особливу

увагу приділяє підбору, розстановці і навчанню кадрів, створенню згуртованого колективу.

Наказами Національного

банку від 28 січня 2008 року О.В.Дашенка призначено виконавчим директором з питань готівково-грошового обігу та членом Правління НБУ.

Олександр БЕЛІКУ,

начальнику управління Національного банку України у Волинській області.

кий фінансово-економічний інститут, який і закінчив у 1984 році. Втім, на свій хліб довелося піти задовго до закінчення вузу — трудову діяльність розпочав 1981 року економістом у Волинській обласній конторі Будбанку СРСР. Поєднав роботу і навчання, знаходив у цьому свій інтерес, відчуваючи перевагу над однокурсниками, котрі й гадки ще не мали, як застосувати теоретичні знання на практиці.

Високопрофесійний фахівець банківської справи, вмілий організатор, молодий, енергійний, ініціативний, Олександр Васильович невдовзі піднявся службовою драбиною від нижчих посад до заступника начальника Волинського обласного управління Державного комерційного промислово-будівельного банку України.

Із 1992 року й донині О.В.Белік очолює управління НБУ у Волинській області. Він — академік Ака-

демії економічних наук; своєю роботою сприяє зміцненню банківської системи, реалізації грошово-кредитної політики Національного банку України та ефективному управлінню грошово-кредитним ринком у регіоні. Олександр Васильович брав активну участь у проведенні в нашій країні грошової реформи.

На 1 січня 2008 року у Волинській області здійснюють банківські операції представники 40 банків України, 11 із них прийшли на банківський ринок області торік. Волинь для них є привабливим регіоном для розбудови мережі власних установ — за один лише 2007 рік їх стало на 43 більше. 2 банки — юридичні особи, 25 філій та 395 відділень банків обслуговують нині більш як 31 тисячу клієнтів — суб'єктів господарювання та понад 523 тисячі фізичних осіб. На 01.01.2008 р. банки надали кредитну підтримку близько 10 тисячам суб'єктів

господарювання та близько 150 тисячам громадян. У банківському секторі зайнято майже 4 тисячі працівників. На початок 2008 року на 2,5 тисячі жителів області припадала одна банківська установа.

У полі повсякденної уваги керівника управління НБУ у Волинській області — планомірна співпраця з банками: регулярно скликаються координаційні та інформативні наради з їх керівниками. Банківська діяльність стала предметом постійного діалогу Олександра Васильовича з органами влади Волині. Завдяки такій співпраці вчасно вирішуються проблеми, що стосуються банківського сектора економіки, виконуються програми економічного та соціального розвитку області, розширюється внутрішній ринок, надається підтримка малому підприємству, забезпечується пільгове кредитування підприємств АПК.

Почесне звання “Заслужений працівник освіти України” присвоєно

Станіславу ЯРОШЕНКУ,

проректору Української академії банківської справи Національного банку України (м. Суми).

Нині стало модним стежити, чи не підкидає тобі життя доленосні підказки, шукати прихований сенс у тих чи інших подіях. Станіслав Ярошенко, доктор економічних наук, професор — не фаталіст,

але, розповідаючи про себе, й сам замислився щодо цього. Справді, дивні зигзаги вимальовувалися в його житті, і їх загадкова логіка ставала ясною і зрозумілою лише через десятки прожитих літ. Така складається картина, що жодного зайвого штриха в ній не знайти — все на своєму місці. Як має бути.

І справді, народився на Донеччині, у шахтарському Торезі, але, на відміну від біль-

шості однокласників, шахта його не приваблювала. Коли настав час визначатися, ким бути, опинився в Полтаві, у сільськогосподарському інституті, де вибрав зоотехнію. Набула професія привела його на Сумщину — за призначенням молодий спеціаліст у 1975 році став головним зоотехніком у колгоспі імені Чапаєва в селищі Терни Недригайлівського району. За два роки очолив прав-

ління цього ж господарства, а після реформування колгоспу в аграрно-пайове об'єднання “Терн” став головою його правління. Зрілий спеціаліст, добрий господар, С.П.Ярошенко наполегливо впроваджував нові економічні методи організації праці. В результаті очолюване ним господарство за виробничо-фінансовими показниками займало передові позиції в районі. Цього не могли не помітити, і в лис-

ЦЕНТРАЛЬНИЙ БАНК • ВАЛЮТНИЙ РИНОК

топаді 1995 року Станіслав Павлович був призначений начальником управління сільського господарства та продовольства Сумської облдержадміністрації. За два роки потому він уже обіймав посаду заступника, а трохи згодом — першого заступника голови Сумської ОДА. І досі пишається командою, яку в ті часи згуртував навколо себе і яка досить результативно працювала в аграрно-промисловому секторі економіки у період запровадження ринкових відносин.

Наступним доленосним кроком був перехід до Української академії банківської справи НБУ. Запросили як економіста-практика в листопаді 1999 року координувати питання економіки і фінансів на посаді проректора. Тут розкрилася нова грань його різнобічного обдарування. Успішно поєднував господарські, так би мовити, виробничі проекти з власне наукою. За його активної участі в академії відновлено та споруджено три навчальні корпуси, виробничо-навчальний

банк, легкоатлетичний манеж зі статусом центру олімпійської підготовки, готель-гуртожиток, реконструйовано три гуртожитки. Крім господарської, С.П.Ярошенко плідно займається дослідницькою діяльністю. У 1999 році йому присвоєно науковий ступінь доктора економічних наук. Має вчене звання професора кафедри теоретичної і прикладної економіки УАБС. Він — автор 153 наукових праць, опублікованих у провідних економічних виданнях України, кількох навчальних

посібників. Актуальність і практична спрямованість цих наукових праць сприяють розв'язанню проблем розвитку економічних відносин в Україні, вирішенню питань організації фінансів, банківської справи та менеджменту.

Станіслав Павлович любить, коли навколо вирує життя. Його неодноразово обирали депутатом районної та обласної рад. За визначні успіхи в роботі нагороджений орденом Трудового Червоного прапора (1975 р.) та орденом “Знак Пошани” (1978 р.).

Почесне звання “Заслужений працівник промисловості України” присвоєно

Володимир ПРОЦЕНКУ,

фрезерувальнику Банкнотно-монетного двору Національного банку України.

Коли Володимир Проценко у 1972 році закінчив професійно-технічне училище, батьки ним пишалися: всього лише сімнадцять хлопцю, а вже професію має — слюсар-інструментальник

третього розряду на знаменитому заводі “Арсенал” у Києві. Туди абикого не беруть. І справді, хлопця цінували за здібності та спокійний, урівноважений характер. Коли відбув армійську службу, повернувся у свій цех — кликали. Поступово набував досвіду, підвищував професійний рівень. А в 1985 році закінчив Київський індустріально-педагогічний технікум за спеціальністю “монтаж і ремонт промис-

лового устаткування”. Досягнувши п'ятого розряду, Володимир перекваліфікувався у фрезерувальники — хотілося досконало володіти ще однією спеціальністю.

Цей потяг до нової, складнішої, а отже, й цікавішої роботи привів Володимира Миколайовича Проценка у березні 1997 року до Банкнотно-монетного двору Національного банку України, куди його прийняли фрезерувальником шосто-

го розряду. Донині працює тут — в інструментальному цеху, який тепер уже по праву вважає своїм. Колектив Монетного двору багато дав йому для усвідомлення себе як професіонала. Тут він уперше став виконувати роботу особливої точності й складності і коли все вийшло, зрозумів, що досяг вершини майстерності у справі, яка стала сенсом його професійного життя.

ОФІЦІЙНИЙ КУРС ГРИВНІ ЩОДО ІНОЗЕМНИХ ВАЛЮТ, ЯКИЙ ВСТАНОВЛЮЄТЬСЯ НАЦІОНАЛЬНИМ БАНКОМ УКРАЇНИ ОДИН РАЗ НА МІСЯЦЬ (за січень 2008 року)*

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс	№ п/п	Код валюти	Назва валюти	Офіційний курс
1	100 BGL	100 левів (Болгарія)	379.3568	16	434 LYD	100 лівійських динарів	414.1041
2	986 BRL	100 бразильських реалів	285.6012	17	484 MXN	100 мексиканських нових песо	46.4842
3	051 AMD	10000 вірменських драмів	165.8075	18	496 MNT	10000 монгольських тугриків	43.1661
4	410 KRW	1000 вонів Республіки Корея	5.3930	19	554 NZD	100 новозеландських динарів	390.6830
5	704 VND	10000 в'єтнамських донгів	3.1499	20	586 PKR	100 пакистанських рупій	8.2268
6	981 GEL	100 грузинських ларі	317.2908	21	604 PEN	100 перуанських нових сол	168.8681
7	344 HKD	100 доларів Гонконгу	64.7309	22	642 ROL	100 румунських леїв	205.6220
8	818 EGP	100 єгипетських фунтів	91.2376	23	682 SAR	100 саудівських ріялів	134.6846
9	376 ILS	100 ізраїльських нових шекелів	130.3226	24	760 SYP	100 сирійських фунтів	9.8826
10	356 INR	1000 індійських рупій	128.1076	25	901 TWD	100 нових тайванських динарів	15.5241
11	364 IRR	1000 іранських ріалів	0.5411	26	972 TJS	100 таджицьких сомоні	145.7768
12	368 IQD	100 іракських динарів	0.4151	27	952 XOF	1000 франків КФА	11.2158
13	417 KGS	100 киргизьких сомів	14.2258	28	152 CLP	1000 чилійських песо	10.1722
14	414 KWD	100 кувейтських динарів	1845.0859	29	191 HRK	100 хорватських кун	101.2094
15	422 LBP	1000 ліванських фунтів	3.3399	30	255	100 доларів США за розр. із Індією	404.0000

* Курс встановлено з 01.01.2008 р.

На замовлення “Вісника НБУ” матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Офіційний курс гривні який встановлюється Національним банком

№ п/п	Код валюти	Назва валюти	01.01.2008 р.					
			01.01.2008 р.	02.01.2008 р.	03.01.2008 р.	04.01.2008 р.	05.01.2008 р.	
1	036 AUD	100 австралійських доларів	443.4559	443.4559	443.4559	443.4559	443.4559	
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	1009.7251	1009.7251	1009.7251	1009.7251	1009.7251	
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	597.3504	597.3504	597.3504	597.3504	597.3504	
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	
5	208 DKK	100 датських крон	99.5019	99.5019	99.5019	99.5019	99.5019	
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	
7	233 EEK	100 естонських крон	47.4190	47.4190	47.4190	47.4190	47.4190	
8	352 ISK	100 ісландських крон	8.1256	8.1256	8.1256	8.1256	8.1256	
9	124 CAD	100 канадських доларів	515.6342	515.6342	515.6342	515.6342	515.6342	
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.1891	4.1891	4.1891	4.1891	4.1891	
11	428 LVL	100 латвійських латів	1064.4849	1064.4849	1064.4849	1064.4849	1064.4849	
12	440 LTL	100 литовських літів	214.8824	214.8824	214.8824	214.8824	214.8824	
13	498 MDL	100 молдовських лейв	44.6231	44.6231	44.6231	44.6231	44.6231	
14	578 NOK	100 норвезьких крон	93.0456	93.0456	93.0456	93.0456	93.0456	
15	985 PLN	100 польських злотих	206.0103	206.0103	206.0103	206.0103	206.0103	
16	643 RUB	10 російських рублів	2.0579	2.0579	2.0579	2.0579	2.0579	
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	349.2168	349.2168	349.2168	349.2168	349.2168	
18	703 SKK	100 словацьких крон	22.0811	22.0811	22.0811	22.0811	22.0811	
19	792 TRL	100 турецьких лір	431.9164	431.9164	431.9164	431.9164	431.9164	
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	9.7115	
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	29.2323	29.2323	29.2323	29.2323	29.2323	
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3915	0.3915	0.3915	0.3915	0.3915	
23	203 CZK	100 чеських крон	27.9137	27.9137	27.9137	27.9137	27.9137	
24	752 SEK	100 шведських крон	78.5269	78.5269	78.5269	78.5269	78.5269	
25	756 CHF	100 швейцарських франків	446.8477	446.8477	446.8477	446.8477	446.8477	
26	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	69.1391	69.1391	69.1391	69.1391	69.1391	
27	392 JPY	1000 японських єн	44.6606	44.6606	44.6606	44.6606	44.6606	
28	978 EUR	100 євро	741.9460	741.9460	741.9460	741.9460	741.9460	
29	960 XDR	100 СПЗ	798.0253	798.0253	798.0253	798.0253	798.0253	
			16.01.2008 р.	17.01.2008 р.	18.01.2008 р.	19.01.2008 р.	20.01.2008 р.	21.01.2008 р.
1	036 AUD	100 австралійських доларів	454.6924	444.4817	445.7971	445.7971	445.7971	443.8145
2	826 GBP	100 англійських фунтів стерлінгів	993.7118	990.7109	994.2981	994.2981	994.2981	990.5587
3	031 AZM	100 азербайджанських манатів	597.3504	597.3504	597.4210	597.4210	597.4210	597.4210
4	974 BYR	10 білоруських рублів	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
5	208 DKK	100 датських крон	100.9715	100.3204	99.5646	99.5646	99.5646	99.4160
6	840 USD	100 доларів США	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
7	233 EEK	100 естонських крон	48.0451	47.7417	47.4158	47.4158	47.4158	47.3609
8	352 ISK	100 ісландських крон	7.8840	7.7691	7.7628	7.7628	7.7628	7.7669
9	124 CAD	100 канадських доларів	497.9750	493.9796	494.3663	494.3663	494.3663	493.2355
10	398 KZT	100 казахстанських тенге	4.1937	4.1999	4.2066	4.2066	4.2066	4.2006
11	428 LVL	100 латвійських латів	1076.3789	1070.3482	1062.1267	1062.1267	1062.1267	1060.4422
12	440 LTL	100 литовських літів	217.7198	216.3450	214.8678	214.8678	214.8678	214.6191
13	498 MDL	100 молдовських лейв	44.8423	44.8614	44.8785	44.8785	44.8785	44.8877
14	578 NOK	100 норвезьких крон	95.9713	94.0564	93.2733	93.2733	93.2733	92.7281
15	985 PLN	100 польських злотих	210.3484	207.3779	206.0764	206.0764	206.0764	204.9045
16	643 RUB	10 російських рублів	2.0794	2.0751	2.0609	2.0609	2.0609	2.0606
17	702 SGD	100 сингапурських доларів	353.5618	353.3232	351.9428	351.9428	351.9428	352.0366
18	703 SKK	100 словацьких крон	22.5316	22.3217	22.0278	22.0278	22.0278	21.9938
19	792 TRL	100 турецьких лір	438.7947	430.3964	426.6955	426.6955	426.6955	427.3323
20	795 TMM	10000 туркменських манатів	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800
21	348 HUF	1000 угорських форинтів	29.6335	29.2733	29.0620	29.0620	29.0620	28.9321
22	860 UZS	100 узбецьких сумів	0.3907	0.3907	0.3907	0.3907	0.3907	0.3907
23	203 CZK	100 чеських крон	29.0192	28.6744	28.3947	28.3947	28.3947	28.3727
24	752 SEK	100 шведських крон	80.0024	79.3040	78.8437	78.8437	78.8437	78.5971
25	756 CHF	100 швейцарських франків	463.5239	462.7655	459.5487	459.5487	459.5487	459.0170
26	156 CNY	100 юанів женьмінбі (Китай)	69.7311	69.8245	69.6694	69.6694	69.6694	69.7342
27	392 JPY	1000 японських єн	46.9781	47.4916	47.2334	47.2334	47.2334	46.9903
28	978 EUR	100 євро	751.7430	746.9960	741.8955	741.8955	741.8955	741.0370
29	960 XDR	100 СПЗ	802.7175	801.8240	798.7334	798.7334	798.7334	798.3369

ВАЛЮТНИЙ РИНОК

щодо іноземних валют, України щоденно (за січень 2008 року)

Офіційний курс										
	06.01.2008 р.	07.01.2008 р.	08.01.2008 р.	09.01.2008 р.	10.01.2008 р.	11.01.2008 р.	12.01.2008 р.	13.01.2008 р.	14.01.2008 р.	15.01.2008 р.
	443.4559	443.4559	445.0709	444.3529	446.3215	445.7474	451.4935	451.4935	451.4935	454.3627
	1009.7251	1009.7251	998.3402	997.4513	990.2358	988.1636	988.7439	988.7439	988.7439	989.7336
	597.3504	597.3504	597.3504	597.4210	597.4210	597.4210	597.4210	597.4210	597.4210	597.4210
	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
	99.5019	99.5019	99.8153	99.6983	99.5341	99.4161	100.3150	100.3150	100.3150	101.0298
	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
	47.4190	47.4190	47.5320	47.4609	47.3803	47.3222	47.7417	47.7417	47.7417	48.0742
	8.1256	8.1256	8.2224	8.1265	8.0232	8.0116	7.9765	7.9765	7.9765	7.9137
	515.6342	515.6342	511.0379	504.3483	502.9785	500.7310	495.2897	495.2897	495.2897	495.7801
	4.1891	4.1891	4.1891	4.1857	4.1864	4.1881	4.1919	4.1919	4.1919	4.1926
	1064.4849	1064.4849	1064.7294	1064.3579	1063.0054	1059.7266	1068.6638	1068.6638	1068.6638	1076.1052
	214.8824	214.8824	215.3943	215.0725	214.7069	214.4436	216.3450	216.3450	216.3450	217.8515
	44.6231	44.6231	44.6145	44.6145	44.6180	44.6717	44.6867	44.6867	44.6867	44.7600
	93.0456	93.0456	94.5599	94.1254	93.9475	94.4548	95.5421	95.5421	95.5421	96.0968
	206.0103	206.0103	206.4953	206.5998	206.3290	205.8468	208.5416	208.5416	208.5416	209.9820
	2.0579	2.0579	2.0573	2.0573	2.0664	2.0629	2.0725	2.0725	2.0725	2.0789
	349.2168	349.2168	352.4374	352.8306	352.7503	352.6870	352.5063	352.5063	352.5063	353.2273
	22.0811	22.0811	22.3076	22.2250	22.2438	22.2258	22.4539	22.4539	22.4539	22.6041
	431.9164	431.9164	434.7422	435.4163	434.3959	435.0358	438.6096	438.6096	438.6096	438.6759
	9.7115	9.7115	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800
	29.2323	29.2323	29.3216	29.1846	29.1476	29.1313	29.4441	29.4441	29.4441	29.6795
	0.3915	0.3915	0.3911	0.3909	0.3909	0.3909	0.3909	0.3909	0.3909	0.3907
	27.9137	27.9137	28.4631	28.4250	28.5350	28.6367	28.8326	28.8326	28.8326	29.0817
	78.5269	78.5269	79.3252	79.1636	78.8408	78.6964	79.4846	79.4846	79.4846	80.0321
	446.8477	446.8477	453.3180	452.0346	453.0864	454.4194	457.9426	457.9426	457.9426	462.4639
	69.1391	69.1391	69.4352	69.5177	69.5402	69.4451	69.5398	69.5398	69.5398	69.6395
	44.6606	44.6606	46.2336	46.0586	46.1578	45.9667	46.3455	46.3455	46.3455	46.8513
	741.9460	741.9460	743.7135	742.6025	741.3400	740.4310	746.9960	746.9960	746.9960	752.1975
	798.0253	798.0253	798.9444	798.7372	798.1439	797.2065	799.7124	799.7124	799.7124	803.6091
	22.01.2008 р.	23.01.2008 р.	24.01.2008 р.	25.01.2008 р.	26.01.2008 р.	27.01.2008 р.	28.01.2008 р.	29.01.2008 р.	30.01.2008 р.	31.01.2008 р.
	437.0390	433.7207	435.9338	441.7357	441.7357	441.7357	445.9539	446.1040	448.3123	449.0843
	983.9771	985.5881	984.9933	991.4729	991.4729	991.4729	1000.1380	1002.8634	1004.1544	1006.0600
	597.3504	597.3504	597.3504	597.3504	597.3504	597.3504	597.2797	597.3504	597.3504	597.4917
	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235	0.0235
	98.1429	98.2374	98.7783	99.3575	99.3575	99.3575	99.6541	99.9822	100.1069	100.3563
	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000	505.0000
	46.7412	46.7799	47.0381	47.3254	47.3254	47.3254	47.4609	47.6223	47.6804	47.7998
	7.5787	7.5474	7.5610	7.6639	7.6639	7.6639	7.7548	7.7893	7.8037	7.8528
	489.8466	489.4984	491.0836	497.2010	497.2010	497.2010	501.1151	502.0060	505.4790	507.9496
	4.1909	4.1957	4.1992	4.2006	4.2006	4.2006	4.2041	4.2017	4.1996	4.2006
	1047.6164	1048.3343	1053.9696	1061.1658	1061.1658	1061.1658	1064.5105	1068.2832	1069.5864	1071.9579
	211.8110	211.9865	213.1566	214.4583	214.4583	214.4583	215.0725	215.8038	216.0671	216.6083
	44.8765	44.8395	44.8037	44.6950	44.6950	44.6950	44.7112	44.7124	44.7223	44.7445
	91.1158	90.9929	91.2795	92.1455	92.1455	92.1455	92.5477	92.3845	92.8484	92.9652
	200.5927	200.4071	202.2498	204.7509	204.7509	204.7509	205.2352	205.8591	206.2413	207.0899
	2.0490	2.0288	2.0501	2.0499	2.0499	2.0499	2.0664	2.0532	2.0633	2.0632
	349.5894	349.4948	351.0551	353.1315	353.1315	353.1315	354.7182	355.2794	355.6111	355.8233
	21.5849	21.5608	21.7060	22.0874	22.0874	22.0874	22.1745	22.1863	22.1645	22.2187
	416.0311	412.2716	416.2822	422.5287	422.5287	422.5287	427.2742	424.6709	428.7073	428.7217
	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800	8.0800
	28.2939	28.1822	28.4132	28.7543	28.7543	28.7543	28.8255	28.8228	28.8904	29.0043
	0.3905	0.3905	0.3905	0.3905	0.3905	0.3905	0.3905	0.3902	0.3902	0.3902
	27.7876	27.9369	28.2312	28.5086	28.5086	28.5086	28.6586	28.7805	28.8012	28.7589
	77.1848	77.0511	77.3868	78.0605	78.0605	78.0605	78.4967	78.5751	78.9565	79.2281
	457.3454	457.7530	463.4971	463.3802	463.3802	463.3802	460.2147	463.0134	461.8277	463.5296
	69.7851	69.7591	69.8287	69.8594	69.8594	69.8594	70.0397	70.1680	70.1927	70.2205
	47.5360	47.4889	47.9470	47.3757	47.3757	47.3757	46.8963	47.2587	47.2115	47.2192
	731.3410	731.9470	735.9870	740.4815	740.4815	740.4815	742.6025	745.1275	746.0365	747.9050
	798.3369	795.9550	797.8312	799.5541	799.5541	799.5541	800.1889	801.7400	803.2001	805.6090

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено співробітниками департаменту валютного регулювання Національного банку України.

Структура активів банків України

№ п/п	Назва банку	Кошти в НБУ та готівкові кошти банку	Цінні папери, що рефінансу- ються НБУ	Резерви під зне- цінення боргових цінних паперів, що рефі- нансують- ся НБУ	Кошти в інших банках	Резерви під забор- гованість інших банків	Цінні папери у торговому портфелі банку	Цінні папери в портфелі банку на продаж	Резерви під знецінення цінних паперів у портфелі банку на продаж	Кредити, що надані	У тому числі		
											юридичним особам	фізичним особам	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12		
Група I (кількість банків у групі – 17)													
1	ПРИВАТБАНК	3 934 124	1 175 743	0	7 265 217	133 290	965 463	2 887	2 887	41 694 303	23 555 078	18 139 224	
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 547 414	1 054 120	0	1 853 800	23 787	158 983	65 704	19 156	37 253 383	19 525 590	17 727 793	
3	УКРСИББАНК	2 099 029	147 516	0	2 977 261	58 287	0	780 534	2 646	30 793 605	12 965 191	17 828 414	
4	УКРСОЦБАНК	2 825 925	294 017	0	964 007	4 314	958 014	13 513	2 667	24 163 803	10 970 548	13 193 254	
5	УКРЕКСІМБАНК	1 080 640	1 069 005	0	2 580 436	11 730	0	685 852	75 282	22 350 078	21 339 796	1 010 283	
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 965 673	90 759	0	1 551 658	20 269	0	316 691	2 137	21 177 209	18 615 763	2 561 446	
7	"НАДРА"	860 842	12 448	0	3 084 915	6 917	655 509	1 342	412	14 566 111	6 002 699	8 563 411	
8	ОЩАДБАНК	1 660 830	2 027 957	0	4 635 780	52 522	0	362 628	25 456	8 864 137	3 663 818	5 200 318	
9	ОТП БАНК	1 536 717	172 677	0	267 602	935	0	324 342	0	15 627 831	8 029 083	7 598 749	
10	АЛЬФА-БАНК	386 888	0	0	2 701 237	41 722	0	372 168	50	11 598 645	8 127 146	3 471 499	
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	642 073	18 825	0	879 605	2 580	1 390 909	86 046	166	11 454 174	7 304 537	4 149 637	
12	"ФОРУМ"	754 910	0	0	3 343 832	7 810	432 613	41 027	2 959	9 627 084	7 392 886	2 234 199	
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	574 064	0	0	3 571 717	4 777	0	650 492	0	8 576 034	6 550 210	2 025 823	
14	КРЕДИТПРОМБАНК	431 569	607	0	2 499 441	10 689	0	948 626	0	8 444 586	5 689 664	2 754 922	
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	388 279	191 426	0	2 922 144	2 268	0	454 847	16 723	7 202 916	5 522 576	1 680 340	
16	ВТБ БАНК	935 907	0	0	1 050 647	1 404	0	139 331	11 169	9 125 360	8 186 465	938 894	
17	УКРПРОМБАНК	955 000	34 074	0	797 563	89	0	0	0	9 250 126	7 406 083	1 844 043	
Усього по групі		23 579 885	6 289 174	0	42 946 862	383 389	4 561 492	5 246 032	161 712	291 769 384	180 847 133	110 922 251	
Група II (кількість банків у групі – 17)													
18	УКРГАЗБАНК	500 348	2 179	0	3 845 445	10 495	82 325	409 568	26	4 861 670	3 439 927	1 421 744	
19	РОДОВІД БАНК	679 771	142	0	2 464 091	2 594	137 824	72 887	0	6 131 667	4 158 158	1 973 508	
20	СВЕДБАНК	672 564	20 721	0	846 631	6 083	63 402	55 833	859	6 923 438	4 244 639	2 678 798	
21	"ПІВДЕННИЙ"	638 674	0	0	492 403	1 856	0	67 869	139	6 521 653	5 758 897	762 756	
22	ВІЕЙБІ БАНК	550 859	100 596	0	1 076 486	709	0	185 705	5	4 559 265	3 327 831	1 231 435	
23	УНІКРЕДИТ БАНК	333 772	243 300	0	647 943	3 622	60 684	4 512	26	4 694 470	4 008 485	685 985	
24	ЕРСТЕ БАНК	260 328	610 282	0	2 538 695	25 588	0	137 325	262	2 125 942	680 401	1 445 541	
25	ПРАВЕКС-БАНК	430 199	0	0	1 088 921	872	0	58	0	3 921 064	628 746	3 292 318	
26	"ХРЕЩАТИК"	306 572	313 019	0	1 437 040	999	0	121 541	25	3 439 147	2 676 940	762 207	
27	ІНГ БАНК УКРАЇНА	295 168	203 743	0	1 120 548	8 404	678 179	26	0	3 141 838	3 106 596	35 241	
28	ДОНГОРБАНК	437 772	148 246	0	927 866	1 667	0	296 983	0	3 289 418	2 604 598	684 819	
29	КРЕДОБАНК	309 727	101 856	0	219 549	1 912	0	119 232	68	3 552 067	2 659 181	892 886	
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	102 411	0	0	604 700	21 573	354 181	0	0	3 670 566	3 668 109	2 457	
31	ІМЕКСБАНК	189 628	0	0	1 066 682	2 030	15 426	35	0	2 372 264	1 733 499	638 765	
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	180 232	534 468	0	638 692	4 609	42 212	0	0	2 195 503	2 172 707	22 796	
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	171 593	3 035	0	598 093	2 930	0	308 570	5 371	2 245 744	1 862 163	383 581	
34	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	95 534	0	0	886 207	1 256	68 511	51	0	2 312 852	1 185 589	1 127 263	
Усього по групі		6 155 152	2 281 588	0	20 499 991	97 199	1 502 745	1 780 196	6 781	65 958 569	47 916 468	18 042 101	
Група III (кількість банків у групі – 34)													
35	"ДЕЛЬТА"	94 944	0	0	576 627	1 627	28 910	54 145	0	2 597 423	613 221	1 984 202	
36	"КИЇВ"	110 422	0	0	214 930	236	0	137 582	1 658	2 249 761	1 873 609	376 152	
37	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	233 915	54 886	0	510 345	2 510	0	935	0	2 208 935	2 205 423	3 512	
38	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	214 220	85 145	0	759 129	2 261	0	197 513	845	1 614 597	775 019	839 578	
39	УНІВЕРСАЛ БАНК	159 993	335 035	0	47 565	1 192	29 968	12	0	2 248 280	364 350	1 883 930	
40	ПРОКРЕДИТ БАНК	141 770	30 000	0	215 849	573	0	250	0	1 969 859	584 409	1 385 450	
41	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	183 397	0	0	340 151	165	0	9 624	1	1 849 673	1 373 517	476 156	
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	125 412	0	0	296 844	1 971	0	153 441	5 823	1 838 591	1 522 149	316 442	
43	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	51 464	0	0	729 809	349	0	83 102	1 017	1 441 042	1 369 963	71 079	
44	МЕГАБАНК	153 433	0	0	238 158	187	0	167 042	360	1 340 253	925 231	415 021	
45	"НРБ-УКРАЇНА"	65 265	0	0	238 932	4 871	0	64 183	0	1 480 232	854 913	625 319	
46	АКТИВ БАНК	93 042	11 863	0	210 832	409	2 746	67 860	0	1 395 034	937 704	457 330	
47	ЕКСПРЕС-БАНК	285 084	0	0	54 746	273	70 027	12 240	0	1 219 809	576 305	643 504	

БАНКИ УКРАЇНИ

за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	Резерви під заборгованість за кредитами	Цінні папери, що утримуються до погашення	Резерви під знецінення цінних паперів, що утримуються до погашення	Інвестиції в асоційовані й дочірні компанії	Основні засоби	Нематеріальні активи	Нараховані доходи до отримання	У тому числі		Резерви під заборгованість за нарахованими доходами	Відстрочений податковий актив	Інші активи	Резерви під інші активи	Довгострокові активи, призначені для продажу	Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК... ¹	Усього активів
	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	3 741 096	45 452	2	552 765	1 529 740	4 018	1 035 573	327 246	130 390	195 540	15 358	2 087 364	23 785	135	135	56 211 407
	1 200 428	4 038	1	14 437	2 008 054	13 405	263 917	53 087	34 792	71 706	20 864	531 838	16 793	0	0	44 458 085
	1 128 643	0	0	202 516	1 244 325	94 732	380 958	43 732	7 947	45 419	7 520	182 359	11 329	136	0	37 664 165
	540 595	8 619	8 619	6 786	2 037 283	15 502	290 863	38 149	7 449	40 123	0	246 151	9 580	8 181	0	31 226 766
	605 056	172 697	0	6 633	1 046 528	9 851	201 981	1 013	6 740	7 451	0	140 920	35 179	0	0	28 609 925
	1 136 774	397	397	14 187	1 984 522	13 438	28 990	1 433	17 519	17 819	0	126 631	2 433	0	0	26 090 326
	543 634	0	0	0	1 031 506	8 996	670 892	83 221	15 451	76 968	0	999 604	7 974	0	0	21 256 260
	398 735	352 353	753	0	1 679 983	6 825	108 219	13 190	41 278	51 383	0	123 111	8 654	6 587	0	19 290 906
	549 847	0	0	0	268 236	29 993	95 204	4 949	12 319	14 648	68 453	89 310	4 570	0	0	17 910 365
	419 183	0	0	0	301 255	7 989	102 891	16 147	755	12 228	24 855	55 255	234	0	0	15 077 766
	324 823	0	0	0	151 663	4 953	205 471	5 252	11 498	13 825	6 912	135 477	344	62	0	14 634 431
	287 746	0	0	0	389 342	3 392	99 439	20 989	1 963	18 532	0	44 406	126	0	0	14 418 873
	258 991	0	0	0	628 664	13 823	61 522	1 593	293	1 052	0	92 042	7 009	0	0	13 896 529
	221 182	0	0	0	253 371	42	95 162	7 288	6 709	12 615	0	75 927	684	0	0	12 504 161
	185 765	0	0	0	695 363	5 871	192 549	9 303	13 239	21 599	687	179 177	27 509	360	0	11 979 755
	166 753	0	0	0	537 576	2 866	63 717	39 751	2 903	39 070	5 232	64 680	429	1 140	0	11 707 631
	395 232	0	0	25 201	386 577	525	110 737	5 643	818	4 289	0	190 574	17 020	0	0	11 333 748
	12 104 481	583 555	9 771	822 524	16 173 987	236 223	4 008 086	671 985	312 063	644 267	149 881	5 364 824	173 654	16 600	135	388 271 099
	203 320	0	0	0	678 226	2 319	50 155	3 143	5 326	7 570	14 269	89 956	1 223	0	0	10 313 827
	75 230	0	0	7	345 450	700	67 096	15 263	10	14 578	0	150 404	5 584	0	0	9 952 053
	305 330	0	0	259 141	421 026	11 699	113 041	21 705	12 796	27 628	27 306	46 783	56	49	0	9 121 678
	185 138	0	0	98 103	528 428	1 321	10 629	1 348	138	1 213	953	30 974	1 441	449	0	8 201 668
	60 988	0	0	32 039	202 182	37 393	66 571	35 859	787	29 121	326	72 770	1 185	0	0	6 792 185
	97 852	0	0	2 757	109 106	6 329	45 975	1 807	51	583	0	57 385	2 575	0	0	6 101 577
	67 955	0	0	0	432 128	7 247	39 031	118	190	205	0	21 941	221	0	0	6 078 687
	115 423	0	0	0	492 276	10 965	163 954	112 581	1 385	103 423	0	191 278	3 727	0	0	6 075 270
	27 709	0	0	0	227 506	7 184	9 980	168	675	715	510	51 556	3 043	0	0	5 881 561
	14 896	0	0	0	13 034	527	52 942	2 011	0	989	17 123	12 285	5	0	0	5 511 120
	110 845	2 000	2 000	0	274 749	3 080	24 483	1 554	524	1 724	0	14 593	15	0	0	5 302 939
	106 885	295	295	0	307 012	10 026	26 257	9 380	4 466	11 449	10 916	56 849	14 501	18 536	0	4 597 213
	210 815	0	0	0	20 584	704	11 685	46	8	48	0	24 146	20	0	0	4 556 520
	36 520	0	0	0	355 893	9 019	9 303	726	1 910	2 447	0	38 277	6	0	0	4 015 524
	40 590	0	0	0	37 921	1 261	21 954	1	0	0	0	4 738	3	0	0	3 611 779
	130 659	106 668	2 512	4 444	204 235	5 247	18 977	676	3 705	3 964	1 472	84 610	283	0	0	3 606 970
	234 209	0	0	0	32 244	131	76 273	529	1 232	1 438	19	732	0	0	0	3 235 650
	2 024 364	108 962	4 806	396 492	4 682 000	115 151	808 305	206 917	33 204	207 095	72 893	949 276	33 888	19 034	0	102 956 220
	78 237	0	0	0	115 654	5 100	149 889	59 783	74	48 880	18 943	51 599	759	0	0	3 563 732
	130 074	0	0	0	634 250	1 278	41 076	5 586	9 366	14 344	5 572	34 380	1 505	1 792	0	3 283 228
	16 846	0	0	0	33 935	790	12 235	0	0	0	1 214	3 441	2	0	0	3 041 272
	261 593	20	20	9 206	272 156	10 704	68 759	21 868	18 656	37 255	14 021	60 797	1 392	0	0	3 002 900
	73 702	0	0	0	67 961	5 854	32 568	7 550	430	5 264	5 800	32 063	51	0	0	2 884 890
	64 382	0	0	0	172 165	7 755	19 280	3 278	23	2 961	0	12 628	1 579	56	0	2 500 115
	71 047	0	0	0	124 480	888	27 206	7 120	678	4 496	0	3 232	2	0	0	2 462 941
	135 013	0	0	1	15 383	3 226	17 756	4 169	2 717	6 418	447	62 320	33	1 000	0	2 365 152
	65 197	2 115	2 115	0	49 267	569	21 379	62	198	243	290	2 818	54	0	0	2 312 878
	25 880	0	0	37	115 616	1 525	15 369	3 475	1 025	3 940	0	8 851	3	0	0	2 009 914
	103 611	0	0	0	246 572	31	18 294	432	3 189	3 526	1 024	4 316	77	0	0	2 006 766
	34 451	0	0	0	85 757	2 407	9 006	2 047	0	1 788	291	28 095	69	0	0	1 870 218
	22 479	0	0	200	125 756	932	15 726	3 800	162	3 669	519	8 229	33	0	0	1 766 812

¹ Резерви під зменшення корисності інвестицій в АК та ДК, що утримуються з метою продажу.

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
48	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	43 768	0	0	1 030 998	1 493	0	243 799	0	225 118	194 557	30 561	
49	УКРІНБАНК	67 559	328	0	146 520	158	0	383	207	1 043 126	743 448	299 677	
50	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	61 548	0	0	417 713	3 022	142 057	909	0	894 703	739 118	155 585	
51	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	119 157	2 458	0	236 019	7 571	0	13 955	4 385	1 104 544	801 007	303 537	
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	38 263	0	0	298 400	398	16	40 108	1 800	973 788	589 943	383 844	
53	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	48 375	0	0	295 400	1 127	0	95 098	0	901 208	778 398	122 810	
54	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	108 293	16 838	0	148 729	1 866	0	4 071	4 000	1 114 496	103 401	1 011 094	
55	ФАКТОРІАЛ-БАНК	36 247	0	0	287 181	45	0	107 265	25	712 153	354 317	357 836	
56	СЕБ БАНК	139 461	64 200	0	184 676	535	0	1 133	6	793 819	602 414	191 406	
57	ЕКСПОБАНК	66 933	0	0	242 116	8 844	0	27 317	5	942 899	756 458	186 441	
58	ЕЛЕКТРОН БАНК	59 782	0	0	148 038	122	0	950	1	1 032 975	481 790	551 186	
59	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	47 945	0	0	150 936	1 473	0	80 824	18 535	1 090 946	1 082 901	8 045	
60	"ТАВРИКА"	88 076	0	0	135 620	2 016	0	22 526	0	1 078 205	899 590	178 615	
61	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	25 528	0	0	516 709	1 931	0	0	0	802 748	0	802 748	
62	БМ БАНК	60 070	0	0	197 165	3 635	0	91 284	0	885 595	768 273	117 322	
63	"ДІАМАНТ"	163 224	0	0	189 166	741	39 817	0	0	745 782	618 926	126 855	
64	"АРКАДА"	281 257	70 000	0	1 365	0	0	21 452	6 445	632 317	456 064	176 253	
65	ЗАХІДІНКОМБАНК	85 126	0	0	62 862	5 182	0	0	0	1 129 172	850 731	278 440	
66	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	100 185	33 715	0	320 909	28 963	0	76 950	191	702 025	429 221	272 805	
67	ТРАНСБАНК	88 042	58 043	0	80 701	651	0	15 210	61	874 262	745 856	128 406	
68	"ДНІСТЕР"	47 536	0	0	150 916	576	0	7 254	1	733 078	580 519	152 559	
Усього по групі		3 688 734	762 512	0	9 676 054	86 971	313 542	1 798 418	45 368	41 866 448	26 552 748	15 313 700	
Група IV (кількість банків у групі – 105)													
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	156 448	250 935	0	55 885	23	0	33	2	875 309	753 475	121 834	
70	БТА БАНК	111 282	0	0	179 946	73	0	19 098	100	750 025	327 916	422 109	
71	ЕНЕРГОБАНК	71 150	0	0	295 741	493	0	112 624	233	554 210	425 945	128 266	
72	"ДЕМАРК"	76 094	0	0	123 723	4 061	0	95 852	7	766 419	655 777	110 642	
73	"БАЗИС"	102 282	0	0	41 228	247	0	19 736	2	713 691	551 279	162 411	
74	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	72 500	0	0	290 129	11	7 047	30 402	1 972	595 794	445 879	149 915	
75	ІПОБАНК	10 710	0	0	200 085	147	44 141	0	0	731 352	724 311	7 041	
76	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	37 712	0	0	112 684	6	0	67 145	491	705 524	469 844	235 680	
77	АВТОАЗБАНК	48 710	14 000	0	83 159	1 028	0	14 615	1	700 169	391 180	308 989	
78	"КАПІТАЛ"	39 110	4 800	0	246 015	1	57 568	14	0	519 202	316 511	202 691	
79	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	19 649	10 000	0	227 475	747	0	250	250	643 495	0	643 495	
80	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	43 483	0	0	85 527	405	0	40 618	18	702 425	401 246	301 179	
81	"ДАНІЕЛЬ"	20 257	0	0	151 220	47	36 694	14 163	54	456 331	258 835	197 495	
82	ПОЛТАВА БАНК	58 732	0	0	65 746	45	0	28 738	3 277	530 915	436 377	94 538	
83	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	14 095	0	0	334 721	560	0	0	0	451 238	440 875	10 363	
84	ІНПРОМБАНК	74 223	0	0	8 079	13	0	0	0	658 447	494 371	164 076	
85	"МЕРКУРІЙ"	59 954	0	0	25 333	28	29 905	50	50	613 133	387 531	225 602	
86	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	77 070	0	0	152 058	2 558	0	3 386	2 000	551 242	463 303	87 939	
87	АКЦЕНТ-БАНК	718	0	0	119 671	8	0	25 559	2 936	635 547	15 283	620 264	
88	МІСТО-БАНК	34 215	0	0	82 347	108	47 229	5 475	1 647	531 716	390 540	141 177	
89	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	75 886	2 000	0	6 016	123	0	0	0	669 632	348 301	321 331	
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	73 087	0	0	88 012	75	15 953	19 782	264	471 246	329 917	141 329	
91	"СИНТЕЗ"	107 073	0	0	150 407	2 022	0	121	121	424 436	115 678	308 758	
92	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	6 453	0	0	194 351	760	26 061	36 962	3 167	348 826	227 295	121 532	
93	ПІВДЕНКОМБАНК	39 095	2 000	0	156 771	96	0	16 578	0	434 897	396 752	38 146	
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	18 057	0	0	79 970	87	0	0	0	544 001	72 212	471 789	
95	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	29 181	0	0	92 968	1	0	0	0	507 382	397 128	110 254	
96	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	33 901	0	0	114 504	16	0	23 164	1 402	415 220	290 469	124 752	
97	"АРМА"	23 122	3 701	0	115 814	960	28 418	0	0	406 567	342 356	64 211	
98	ПАРТНЕР БАНК	156 538	0	0	167 217	47	0	41 721	0	211 644	143 874	67 770	
99	ТАС-БІЗНЕСБАНК	17 531	0	0	153 314	6	1 000	8 464	2 719	387 443	239 254	148 189	
100	"МЕТАЛУРГ"	62 934	60 000	0	53 638	76	8 108	2 114	2 104	420 842	220 555	200 287	
101	АРТЕМ БАНК	28 292	0	0	205 322	9 149	0	57 277	90	282 834	174 473	108 361	
102	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	57 960	0	0	133 309	777	14 090	19 996	96	326 060	313 705	12 354	
103	"АВТОКРАЗБАНК"	52 348	0	0	20 563	4 003	31 482	12 027	297	390 929	340 954	49 975	
104	"ЛЬВІВ"	27 068	2 000	0	20 879	41	13 018	19 212	0	374 254	240 061	134 194	
105	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	16 151	932	0	272 497	523	20 448	4 836	0	163 911	121 401	42 510	
106	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	25 499	0	0	12 643	5	0	25 510	5 406	421 772	392 747	29 025	
107	ФОРТУНА БАНК	80 307	0	0	43 277	162	0	0	0	331 248	301 198	30 051	
108	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	62 235	0	0	123 626	483	0	3 096	675	265 084	132 427	132 657	
109	"КАМБІО"	54 031	0	0	81 650	3	0	0	0	335 423	224 991	110 432	
110	УКРГАЗПРОМБАНК	9 539	0	0	175 495	5 310	0	800	6	287 567	254 940	32 627	
111	СОЦКОМБАНК	28 630	1 395	0	59 442	43	418	0	0	335 392	239 101	96 291	

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	1 632	0	0	0	18 719	1 413	6 063	7	2	4	0	5 002	0	0	0	1 571 749
	40 448	67	67	0	307 787	1 487	22 244	13 103	3 610	15 735	0	9 065	1 907	1 022	0	1 541 067
	24 456	0	0	0	17 875	153	6 344	917	12	562	0	3 614	76	0	0	1 516 800
	95 826	0	0	0	67 278	1 667	2 150	273	201	308	0	12 795	14	0	0	1 451 920
	22 959	0	0	0	75 115	1 156	7 960	1 061	590	1 579	0	44 152	1 968	0	0	1 450 255
	20 968	0	0	0	43 254	612	20 403	1 486	223	1 519	32	60 363	546	0	0	1 440 585
	32 168	0	0	0	43 272	1 772	17 917	5 697	1 099	5 581	2 885	13 459	808	0	0	1 427 310
	17 040	0	0	0	242 359	8 780	12 186	3 101	4 227	6 578	1 700	19 925	390	0	0	1 403 719
	21 377	6	6	3 538	178 953	1 234	5 859	90	307	321	0	29 302	43	0	0	1 379 893
	52 243	0	0	0	139 121	971	9 139	528	95	307	773	3 731	487	0	0	1 371 115
	28 291	24 811	419	0	93 898	2 280	1 038	120	220	241	792	2 803	0	0	0	1 338 292
	42 957	0	0	0	2 597	238	1 251	0	298	298	0	6 960	147	0	0	1 318 287
	40 318	0	0	0	11 843	613	4 328	10	1 361	1 361	0	8 966	40	0	0	1 306 442
	90 678	0	0	0	11 281	2 770	26 347	2 022	5 688	6 225	7 278	6 820	67	0	0	1 300 581
	5 203	0	0	0	11 684	766	4 093	9	18	18	0	9 062	11	0	0	1 250 852
	25 037	1 229	246	1 261	116 980	892	2 812	118	2	33	392	7 736	398	0	0	1 242 836
	47 252	0	0	0	238 333	540	16 569	135	0	75	299	6 731	1 799	1 469	0	1 214 761
	97 209	0	0	0	20 852	227	1 445	52	214	217	0	8 999	519	0	0	1 205 556
	51 174	0	0	0	20 335	1 201	13 926	158	238	283	30	7 443	98	0	0	1 196 010
	26 513	1	1	0	30 931	937	6 605	438	986	1 148	0	2 413	336	0	0	1 128 435
	20 355	0	0	0	107 356	1 996	7 245	971	779	972	417	9 574	714	0	0	1 042 754
	1 886 612	28 249	2 873	14 243	3 858 777	72 765	644 464	149 467	56 688	176 149	62 717	591 682	15 923	5 339	0	61 170 048
	13 292	1	1	0	112 676	843	9 122	27	1 001	1 018	75	5 797	54	1 699	0	1 454 433
	11 599	0	0	0	78 783	1 505	5 714	591	829	988	248	24 009	7	667	0	1 158 511
	21 497	0	0	0	72 384	2 084	4 999	778	464	766	0	8 518	1 296	0	0	1 097 424
	81 119	0	0	0	51 200	526	7 392	1 816	1 836	3 225	0	4 870	28	0	0	1 037 638
	7 088	3 778	619	0	79 858	443	3 993	1 803	74	1 593	865	9 410	21	1 378	0	967 092
	58 688	0	0	0	20 442	492	22 621	14 701	1 051	15 737	1 955	2 103	64	0	0	967 015
	28 267	0	0	0	3 791	759	860	2	1	2	435	221	0	0	0	963 938
	9 865	0	0	0	31 294	161	2 770	104	401	441	651	7 488	67	0	0	954 561
	17 631	0	0	0	60 565	889	7 406	1 363	2 422	2 989	0	2 737	25	0	0	910 576
	22 260	0	0	0	35 558	321	6 536	580	690	1 123	0	7 426	280	0	0	892 886
	46 337	0	0	0	17 442	584	4 999	481	1 691	1 816	3 109	1 101	0	0	0	878 954
	23 467	95	2	0	1 500	103	4 888	156	2 799	3 001	0	222	0	0	0	851 970
	6 576	0	0	0	82 552	470	3 147	216	89	139	0	72 517	11	0	0	830 523
	18 234	25 000	0	0	128 795	439	4 899	3 409	540	3 590	248	10 142	183	2 107	0	830 435
	11 492	0	0	0	12 240	263	250	0	0	0	844	2 048	0	0	0	803 648
	15 217	0	0	0	67 730	580	4 438	123	249	256	45	2 353	120	0	0	800 290
	3 232	0	0	0	58 082	378	5 773	34	0	28	63	2 478	0	0	0	791 811
	16 363	0	0	0	10 659	1 003	22 229	16 033	1 350	15 755	373	9 984	2 731	0	0	788 596
	21 510	0	0	0	7 206	50	19 039	1 687	0	1 341	1 526	139	0	0	0	783 661
	27 297	0	0	0	97 643	1 181	11 476	1 010	1 778	2 493	0	2 760	410	0	0	782 088
	14 813	0	0	0	10 599	738	8 722	2 710	1 208	3 355	16	1 208	8	0	0	756 519
	10 126	20 394	1	0	26 711	1 074	3 391	63	634	658	69	3 796	0	0	0	712 390
	12 855	0	0	0	7 101	480	2 395	598	239	772	398	1 016	63	0	0	677 595
	22 831	3 122	639	0	66 019	676	13 650	5 534	652	5 733	4 187	3 673	0	0	0	670 850
	9 371	0	0	0	10 980	695	2 840	227	784	987	481	3 885	323	0	0	657 443
	15 889	0	0	0	23 440	993	376	40	0	29	0	4 671	49	0	0	655 455
	13 394	0	0	0	11 130	2 233	1 975	491	1 033	1 062	10	1 966	144	0	0	632 244
	15 253	164	164	0	42 708	378	5 263	86	272	276	0	2 295	72	0	0	620 414
	11 305	0	0	0	33 671	155	5 683	189	20	129	0	5 469	9	0	0	610 198
	1 399	0	0	0	25 565	100	1 209	33	1	2	0	4 034	19	0	0	606 562
	13 728	0	0	0	42 354	297	6 732	3 715	489	4 131	0	7 804	67	275	0	604 563
	43 019	33	33	0	30 651	486	11 121	2 028	2 854	4 510	0	3 234	156	0	0	603 262
	5 551	0	0	0	26 579	210	151	6	37	43	0	362	0	0	0	586 194
	11 780	0	0	0	3 615	139	1 335	0	21	21	10	405	2	0	0	544 242
	14 386	0	0	0	15 415	505	3 454	2 514	332	2 762	590	9 238	287	0	0	514 815
	3 483	2 500	59	0	50 419	580	1 379	20	417	435	0	1 660	352	0	0	508 598
	7 549	0	0	0	30 727	615	3 483	435	370	772	79	2 362	43	0	0	507 152
	21 497	0	0	0	42 643	195	3 529	28	8	11	0	1 914	0	0	0	506 783
	8 691	0	0	0	56 436	83	896	6	218	218	90	901	0	0	0	504 168
	8 801	0	0	0	50 543	737	1 132	52	60	94	177	6 177	114	0	0	502 640
	10 323	0	0	0	17 217	380	5 122	93	77	94	0	6 764	0	0	0	490 167
	29 457	0	0	0	26 806	126	4 461	271	0	212	43	791	28	0	0	470 613
	4 976	6 816	886	28	23 854	465	4 101	124	59	105	0	6 505	305	0	0	460 729

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
112	"СТОЛИЦЯ"	28 031	0	0	85 375	1 129	0	25 105	102	271 854	218 115	53 739	
113	ФІНБАНК	27 712	0	0	34 225	1	0	14 761	2 988	303 336	294 223	9 113	
114	"ІНТЕГРАЛ"	31 199	0	0	132 886	6 992	514	42 237	86	270 429	223 158	47 271	
115	УКРКОМУНБАНК	81 258	0	0	2 460	0	7 010	0	0	287 210	150 772	136 438	
116	"КОНТРАКТ"	33 533	0	0	59 653	1 649	31 209	0	0	248 785	232 268	16 517	
117	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	38 671	0	0	142 446	613	0	11 179	399	178 054	123 222	54 831	
118	ОДЕСА-БАНК	9 064	0	0	108 728	1 074	14 152	9 962	74	272 668	239 721	32 947	
119	ПРОМЕКОНОМБАНК	31 054	0	0	54 780	153	0	12 178	0	284 809	189 841	94 968	
120	"НОВИЙ"	23 352	5 045	0	28 108	38	31 386	3	1	294 529	251 017	43 513	
121	ФІНЕКСБАНК	158 813	0	0	42 455	0	0	0	0	187 477	142 381	45 096	
122	"ГРАНТ"	12 229	0	0	44 085	27	0	3 660	223	304 421	215 932	88 489	
123	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	26 145	726	0	120 522	2 363	0	1	0	204 656	201 731	2 925	
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	47 950	0	0	112 550	48	0	32	19	168 214	41 302	126 912	
125	"ПОРТО-ФРАНКО"	24 700	0	0	58 124	11	4 995	0	0	216 919	91 232	125 687	
126	КООПІНВЕСТБАНК	39 139	0	0	81 852	5	0	210	50	207 479	166 476	41 003	
127	"ТК КРЕДИТ"	10 337	0	0	153 550	14	0	26 350	0	137 090	109 490	27 599	
128	ФІНРОСТБАНК	12 622	0	0	13 799	0	11 544	0	0	281 579	264 899	16 680	
129	"ПРЕМІУМ"	37 942	0	0	157 849	46	0	0	0	71 700	71 218	482	
130	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	95 466	0	0	12 441	64	0	17 244	25	139 762	73 947	65 815	
131	ЄВРОГАЗБАНК	9 778	0	0	153 163	477	12 561	0	0	129 516	88 957	40 559	
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	25 163	0	0	11 725	107	29 459	2 941	269	246 322	241 880	4 442	
133	ЛЕГБАНК	60 137	0	0	28 564	1 029	0	24 246	3 521	182 698	165 814	16 884	
134	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	5 225	0	0	135 038	1 172	0	0	0	148 772	107 814	40 958	
135	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	3 317	0	0	102 576	131	0	0	0	140 946	0	140 946	
136	ІНТЕРБАНК	15 026	0	0	45 540	937	21 432	2 343	78	149 265	121 244	28 021	
137	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	5 758	0	0	65 286	34	15 712	11 057	0	160 562	113 940	46 622	
138	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	24 237	0	0	16 408	170	0	117	102	155 399	143 112	12 287	
139	ПОЛКОМБАНК	9 393	0	0	36 534	75	0	2 354	17	165 938	150 546	15 392	
140	РЕАЛ БАНК	15 091	0	0	74 904	1 088	0	19 325	66	141 942	135 176	6 765	
141	ІНВЕСТБАНК	13 444	0	0	49 877	15	0	0	0	173 874	131 618	42 256	
142	"МОРСЬКИЙ"	18 473	0	0	51 630	215	0	3 097	1 097	157 212	100 592	56 619	
143	БАНК БОГУСЛАВ	84 092	0	0	41 388	0	0	12 019	0	108 084	88 457	19 626	
144	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	4 225	0	0	21 122	10	9 809	0	0	182 931	111 357	71 573	
145	РЕГІОН БАНК	15 896	0	0	27 293	801	0	27	16	177 004	122 921	54 083	
146	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	12 317	660	0	62 644	5 139	0	52	34	130 103	116 145	13 958	
147	"УКООПСІЛКА"	19 311	0	0	1 258	0	0	25	0	114 408	89 556	24 852	
148	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	7 142	0	0	122 005	540	18 493	0	0	19 500	6 942	12 558	
149	"КОНКОРД"	5 303	0	0	24 987	49	14 076	15 757	2 614	139 379	137 597	1 782	
150	"ЮНЕКС"	30 703	0	0	23 097	191	1 000	0	0	119 603	116 688	2 914	
151	ПРАЙМ-БАНК	48 466	0	0	56 134	1 345	18 996	0	0	54 963	45 610	9 353	
152	ЕРДЕ БАНК	6 545	0	0	52 832	553	17 347	0	0	106 953	92 010	14 943	
153	"РОЗДРІБНИЙ НЕОБМЕЖЕНИЙ СЕРВІС"	4 171	0	0	42 417	162	0	0	0	95 342	70 577	24 764	
154	"ФАМІЛЬНИЙ"	7 303	8 570	0	15 895	115	0	1 406	1 405	108 686	8 116	100 570	
155	ІКАР-БАНК	25 170	0	0	10 608	20	0	26	0	93 296	5 547	87 750	
156	СИГМАБАНК	2 424	0	0	23 295	0	0	19 288	2 847	118 719	118 220	499	
157	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	1 475	0	0	25 280	1 271	0	7 953	1 755	116 846	89 158	27 689	
158	ДІАЛОГБАНК	17 056	0	0	242	2	0	18 630	3 534	135 539	125 448	10 092	
159	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	8 938	0	0	4 591	7	0	1 417	0	117 229	86 305	30 924	
160	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	13 438	0	0	91 863	700	0	0	0	24 779	21 038	3 742	
161	УНІКОМБАНК	60 293	0	0	6 621	10	0	1 000	0	70 949	66 168	4 780	
162	"СТОЛИЧНИЙ"	6 542	0	0	1 809	1 300	0	936	157	120 545	118 789	1 756	
163	КРЕДИТВЕСТ БАНК	4 349	0	0	31 958	225	0	0	0	80 954	73 660	7 295	
164	ТММ-БАНК	11 131	6	0	41 790	0	0	0	0	45 581	33 002	12 579	
165	ЄВРОБАНК	12 760	0	0	12 169	3	0	12 900	0	72 734	49 347	23 387	
166	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	6 040	0	0	14 361	20	2 143	948	948	60 811	56 023	4 788	
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	5 934	0	0	5 690	50	0	0	0	72 192	42 850	29 342	
168	"ВЕЛЕС"	8 025	500	0	5 315	144	7 557	10	10	68 649	63 503	5 146	
169	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	6 094	0	0	10 688	0	0	0	0	64 255	63 583	671	
170	РАДАБАНК	29 031	20 000	0	11 453	80	0	0	0	15 209	14 707	502	
171	"АЛ'ЯНС"	10 191	0	0	9 196	351	0	0	0	58 029	33 211	24 818	
172	"ПРИВАТІНВЕСТ"	802	0	0	69 185	0	0	0	0	0	0	0	
173	КЛАСИКБАНК	15 485	0	0	2 144	0	0	8	0	38 151	24 589	13 562	
	Усього по групі	3 678 225	387 271	0	8 488 919	68 146	650 976	1 090 220	51 820	30 457 636	21 103 028	9 354 608	
	Усього по системі банків	37 101 997	9 720 545	0	81 611 826	635 705	7 028 755	9 914 865	265 680	430 052 037	276 419 378	153 632 659	

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
	14 698	0	0	0	56 470	783	11 764	8 096	159	7 841	0	1 928	28	0	0	457 512
	8 083	0	0	0	82 636	890	8	0	1	1	1 473	712	8	0	0	454 672
	26 532	0	0	0	3 690	178	1 913	146	158	158	60	4 228	0	0	0	453 566
	16 496	0	0	0	74 835	488	8 087	3 914	169	3 419	1 139	3 980	110	0	0	446 442
	9 956	0	0	0	50 518	39	1 594	29	262	263	0	3 916	1 264	0	0	416 116
	8 254	0	0	0	46 228	288	722	16	340	348	0	201	23	0	0	408 152
	19 304	0	0	0	4 328	9	4 983	4	66	68	0	664	17	0	0	404 021
	8 380	0	0	0	7 696	804	2 974	351	1 229	1 424	881	2 492	0	0	0	387 712
	19 355	0	0	0	19 459	464	4 869	268	2 700	2 929	474	1 815	43	0	0	387 138
	11 811	0	0	0	5 010	331	2 612	23	0	3	165	262	1	0	0	385 310
	2 790	0	0	0	17 764	139	424	21	0	9	21	868	0	0	0	380 561
	8 639	0	0	0	18 889	282	1 887	704	604	1 305	0	2 325	34	0	0	363 092
	5 627	0	0	0	32 481	486	1 973	175	626	635	0	3 321	15	0	0	360 662
	4 181	0	0	0	41 756	352	3 282	312	734	879	29	823	76	0	0	345 833
	15 645	0	0	0	27 191	659	1 762	278	1 262	1 540	0	1 715	253	0	0	342 515
	12 314	0	0	0	4 760	85	7 164	0	6 674	6 674	2 442	460	1	0	0	323 232
	7 375	0	0	0	5 135	1	3 204	220	0	135	0	2 943	90	0	0	323 227
	1 281	0	0	0	43 492	71	900	0	0	0	0	150	0	0	0	310 778
	3 407	0	0	0	35 708	331	2 504	15	84	95	0	8 338	15	0	0	308 187
	1 155	0	0	0	1 824	366	1 374	0	0	0	103	104	1	0	0	307 157
	20 312	0	0	0	9 180	453	618	3	327	327	0	571	0	0	0	305 418
	13 382	0	0	0	4 262	198	7 082	90	2 106	2 168	0	5 433	1 473	0	0	291 047
	21 382	0	0	0	9 351	50	767	292	0	148	0	215	0	0	0	276 716
	20 184	0	0	0	33 227	734	9 140	5 057	0	4 149	1 067	7 646	7	0	0	274 180
	2 983	0	0	0	38 484	383	2 207	24	8	18	0	1 053	65	0	0	271 652
	2 440	0	0	0	9 670	144	2 286	632	283	823	0	2 298	1	0	0	269 475
	23 565	0	0	0	88 301	160	5 160	0	0	0	71	219	22	0	0	266 214
	20 079	0	0	0	61 379	549	5 887	1	327	327	0	1 860	15	0	0	263 380
	530	0	0	0	7 155	311	70	0	3	3	10	1 042	2	0	0	258 160
	6 020	0	0	0	15 741	496	401	40	124	126	25	3 124	6	0	0	250 816
	4 322	2 305	34	0	20 525	419	1 009	146	303	308	0	687	3	0	0	249 376
	4 677	0	0	0	1 521	128	298	1	0	0	0	725	19	0	0	243 558
	14 924	0	0	0	30 140	148	1 485	17	388	394	7	563	37	0	0	235 065
	2 905	65	65	0	7 888	162	234	1	197	197	115	732	0	0	0	225 433
	5 764	0	0	0	4 287	28	1 186	0	635	635	571	2 201	372	0	0	202 105
	3 355	0	0	0	60 544	352	725	130	348	451	2	452	4	0	0	193 266
	5	0	0	0	25 640	27	50	0	1	1	0	375	0	0	0	192 687
	7 604	0	0	0	671	38	3	0	0	0	0	44	0	0	0	189 991
	2 204	0	0	0	14 056	457	323	9	7	14	0	465	2	0	0	187 292
	6 010	0	0	0	8 924	111	768	0	0	0	0	449	14	0	0	181 441
	9 539	0	0	0	2 667	117	516	0	0	0	1	506	0	0	0	177 392
	194	0	0	0	31 113	358	753	0	0	0	0	739	0	0	0	174 536
	5 703	0	0	0	34 657	207	4 363	1 806	493	748	0	1 115	1	0	0	174 230
	5 776	0	0	0	39 739	225	368	20	54	68	3	1 318	455	0	0	164 433
	4 116	0	0	0	252	323	5	0	0	0	0	223	0	0	0	157 568
	12 994	0	0	3 400	3 517	16	1 341	4	196	197	3	27	0	0	0	143 641
	28 791	0	0	0	296	4	3 524	671	938	1 365	33	234	0	0	0	141 866
	953	0	0	0	6 533	266	393	4	0	2	23	1 589	0	0	0	140 016
	1 481	0	0	675	9 941	368	324	0	0	0	4	679	2	0	0	139 890
	8 613	0	0	0	4 700	120	1 051	0	518	518	0	191	0	0	0	135 785
	10 842	0	0	0	7 138	78	350	1	296	298	0	71	0	0	0	124 872
	2 168	0	0	0	2 286	410	323	2	0	0	0	308	0	0	0	118 195
	5 459	0	0	0	23 016	58	1 426	0	219	219	35	382	0	0	0	117 747
	801	0	0	0	2 705	41	261	7	0	4	0	853	0	0	0	113 615
	1 904	2 248	278	0	9 651	47	1 559	724	241	606	140	329	201	0	0	94 319
	1 144	0	0	0	3 493	109	71	0	0	0	169	4 206	0	0	0	90 671
	7 497	0	0	0	4 866	333	193	14	101	108	56	26	0	0	0	87 771
	6 244	0	0	0	2 545	21	431	122	219	340	221	97	10	0	0	77 757
	638	0	0	0	995	95	193	0	179	179	0	54	1	0	0	76 131
	5 154	0	0	0	1 399	97	1 224	66	1 052	1 085	0	71	0	0	0	73 617
	0	0	0	0	452	15	18	0	0	0	138	15	0	0	0	70 624
	2 048	0	0	0	3 179	15	4 535	0	372	372	57	103	0	0	0	61 255
	1 281 501	66 520	2 781	4 103	2 931 539	41 127	371 875	88 632	52 052	126 634	26 122	340 987	12 029	6 127	0	46 998 735
	17 296 958	787 286	20 232	1 237 362	27 646 303	465 266	5 832 730	1 117 000	454 007	1 154 145	311 614	7 246 769	235 495	47 100	135	599 396 103

Структура зобов'язань банків України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

№ п/п	Назва банку	Кошти банків	Кошти юридич- них осіб	Кошти фізичних осіб	Ощадні (депозитні) сертифікати, емітовані банком	Боргові цінні папери, емітовані банком	Нараховані витрати, що мають бути сплачені	Відстро- чені по- даткові зобов'я- зання	Інші зобов'я- зання	Усього зобов'я- зань
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
Група I (кількість банків у групі – 17)										
1	ПРИВАТБАНК	6 137 611	14 318 565	23 775 027	3 439	2 928 761	853 526	35 788	2 769 782	50 822 499
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	13 719 680	7 018 180	15 993 282	0	1 304 939	446 191	194 698	557 775	39 234 747
3	УКРСИББАНК	19 932 852	5 215 457	6 338 223	3	850 979	402 171	0	1 891 008	34 630 692
4	УКРСОЦБАНК	9 026 656	8 697 731	7 513 209	1 750	2 150 836	274 453	305 256	63 081	28 032 972
5	УКРЕКСІМБАНК	11 521 630	6 727 467	5 240 355	0	1 275 000	383 503	150 278	748 874	26 047 107
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	1 799 849	10 786 288	10 172 942	170 954	0	49 936	348 671	78 444	23 407 084
7	"НАДРА"	7 065 507	4 040 154	7 530 850	4 025	250 000	230 699	28 747	350 828	19 500 811
8	ОЩАДБАНК	2 143 848	2 940 787	10 966 069	283	0	235 210	292 882	513 406	17 092 487
9	ОТП БАНК	9 269 062	4 080 710	2 534 266	31	0	156 674	19 459	535 871	16 596 073
10	АЛЬФА-БАНК	6 345 890	4 774 557	471 386	0	963 790	128 594	41 169	793 249	13 518 636
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	3 503 589	4 437 162	4 530 039	0	0	157 134	2 289	218 886	12 849 098
12	"ФОРУМ"	4 557 967	3 889 255	3 850 585	2 126	309 560	165 615	20 084	276 320	13 071 511
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	6 070 274	3 005 378	2 058 616	263	300 121	158 246	58 511	51 838	11 703 247
14	КРЕДИТПРОМБАНК	3 716 485	2 780 038	2 837 190	63 186	1 592 148	164 823	44 135	187 085	11 385 091
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	3 511 728	3 486 955	2 477 796	0	0	59 863	94 191	53 859	9 684 393
16	ВТБ БАНК	5 014 560	2 702 848	1 168 152	870	0	92 721	2 270	1 937 053	10 918 474
17	УКРПРОМБАНК	1 510 473	1 821 651	6 318 616	0	85 000	180 335	35 698	14 264	9 966 037
Усього по групі		114 847 662	90 723 182	113 776 604	246 930	12 011 134	4 139 695	1 674 128	11 041 624	348 460 958
Група II (кількість банків у групі – 17)										
18	УКРГАЗБАНК	3 536 417	2 110 223	3 072 970	41 440	375 258	103 403	67 470	77 337	9 384 519
19	РОДОВІД БАНК	2 730 390	2 245 120	2 885 155	42 000	720 375	75 240	46 050	66 277	8 810 606
20	СВЕДБАНК	3 599 392	2 521 595	1 323 283	51	475 073	47 741	27 732	289 245	8 284 111
21	"ПІВДЕННИЙ"	1 765 649	3 177 715	2 196 943	104 423	0	93 029	32 013	42 083	7 411 856
22	ВІЕЙБІ БАНК	1 965 527	1 930 450	1 893 711	0	152 795	62 107	0	138 293	6 142 882
23	УНІКРЕДИТ БАНК	3 010 996	1 213 747	197 511	0	619 977	55 858	617	203 211	5 301 918
24	ЕРСТЕ БАНК	5 315 355	25 118	63 061	0	0	14 468	422	4 338	5 422 762
25	ПРАВЕКС-БАНК	1 047 625	711 281	3 193 412	1	159 438	123 287	30 984	84 420	5 350 447
26	"ХРЕЩАТИК"	860 550	2 899 378	1 246 558	3	126 996	15 075	9 158	34 260	5 191 978
27	ІНГ БАНК УКРАЇНА	2 755 277	2 036 203	48 000	0	0	31 096	0	38 254	4 908 830
28	ДОНГОРБАНК	810 442	2 369 028	1 077 376	0	170 000	26 765	22 511	287 933	4 764 055
29	КРЕДОБАНК	712 522	1 291 378	1 958 455	0	25 004	57 712	0	120 371	4 165 443
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 269 015	1 790 035	49 627	0	198 617	3 462	379	1 547	3 312 683
31	ІМЕКСБАНК	673 603	770 169	1 774 857	0	250 000	13 926	700	48 890	3 532 144
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	1 641 946	1 310 084	6 355	0	0	5 892	1 550	266 148	3 231 975
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	369 897	1 891 685	801 162	0	0	17 353	10 691	45 669	3 136 456
34	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	1 447 435	775 496	435 175	0	165 260	32 429	0	79 195	2 934 990
Усього по групі		33 512 037	29 068 705	22 223 611	187 917	3 438 793	778 843	250 278	1 827 470	91 287 655

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Група III (кількість банків у групі – 34)									
35	"ДЕЛЬТА"	725 310	783 585	286 221	151 500	1 022 061	24 223	8 345	34 969	3 036 214
36	"КИЇВ"	241 191	995 194	1 419 324	0	0	30 392	83 937	3 733	2 773 770
37	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	1 347 574	1 207 985	58 436	0	50 000	20 965	303	70 571	2 755 834
38	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	762 031	515 460	1 148 381	555	0	49 508	0	131 045	2 606 980
39	УНІВЕРСАЛ БАНК	1 556 511	122 142	611 214	0	0	10 735	924	65 473	2 366 999
40	ПРОКРЕДИТ БАНК	222 613	773 126	908 908	0	224 502	40 462	7 348	64 231	2 241 189
41	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	387 543	810 591	1 009 844	0	2 734	13 173	16 996	23 952	2 264 834
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	244 784	766 767	726 503	40	150 206	18 730	0	52 822	1 959 851
43	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	92 281	1 378 801	248 069	0	130 000	4 893	5 093	3 130	1 862 268
44	МЕГАБАНК	212 717	572 903	779 497	0	25 000	21 742	10 881	65 337	1 688 077
45	"НРБ-УКРАЇНА"	591 847	508 482	408 209	0	75 370	26 348	38 886	100 777	1 749 919
46	АКТИВ БАНК	356 364	561 901	515 581	0	20 000	27 420	1 027	3 478	1 485 771
47	ЕКСПРЕС-БАНК	125 418	578 406	695 633	0	25 162	6 368	7 184	5 630	1 443 800
48	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	1 142 093	66 538	5 822	0	0	16 739	0	3 002	1 234 194
49	УКРІНБАНК	107 780	360 088	583 936	0	0	2 920	51 163	4 773	1 110 660
50	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	333 483	423 952	417 045	16 500	100 000	9 014	58	3 095	1 303 148
51	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	100 040	680 783	510 944	0	0	8 625	1 696	12 422	1 314 510
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	257 054	567 179	436 340	0	4 469	11 982	469	39 049	1 316 541
53	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	232 457	348 928	534 138	79 745	0	20 390	198	62 570	1 278 426
54	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	215 650	325 963	532 154	0	0	28 209	0	5 860	1 107 836
55	ФАКТОРІАЛ-БАНК	113 306	519 429	496 412	0	0	13 895	30 304	6 858	1 180 204
56	СЕБ БАНК	419 923	418 461	215 789	0	0	13 112	32 325	59 408	1 159 018
57	ЕКСПОБАНК	342 613	216 135	456 237	121 146	0	16 407	25 198	12 400	1 190 135
58	ЕЛЕКТРОН БАНК	695 626	159 624	287 623	0	0	7 656	8 256	1 499	1 160 284
59	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	331 319	642 353	73 316	36 568	0	4 867	970	13 183	1 102 576
60	"ТАВРИКА"	79 705	435 946	617 161	0	0	22 505	545	1 053	1 156 915
61	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	653 015	453 074	26 911	0	0	12 896	0	2 835	1 148 730
62	БМ БАНК	407 414	509 377	86 282	0	70 000	5 089	383	1 131	1 079 675
63	"ДІАМАНТ"	179 151	364 077	520 142	0	0	6 256	0	27 351	1 096 978
64	"АРКАДА"	123 000	555 145	314 377	0	0	3 036	1 738	10 071	1 007 368
65	ЗАХІДІНКОМБАНК	51 483	382 634	615 046	1 520	0	10 585	0	6 453	1 067 720
66	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	158 759	382 744	455 535	0	15 500	14 388	257	7 101	1 034 285
67	ТРАНСБАНК	69 596	445 982	476 731	0	0	14 503	532	30 777	1 038 121
68	"ДНІСТЕР"	159 371	298 185	355 133	45 210	0	13 398	15 699	17 248	904 245
	Усього по групі	13 039 021	18 131 939	16 832 893	452 785	1 915 004	551 433	350 714	953 289	52 227 077
	Група IV (кількість банків у групі – 105)									
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	311 162	207 087	448 646	0	0	10 882	12 941	348 206	1 338 924
70	БТА БАНК	405 627	399 411	250 180	0	0	9 294	3 756	23 117	1 091 385
71	ЕНЕРГОБАНК	19 708	587 717	193 941	0	70 400	5 156	8 553	13 703	899 177
72	"ДЕМАРК"	111 612	308 232	381 918	0	50 000	11 025	1 248	2 121	866 156
73	"БАЗИС"	10 203	351 194	389 033	73 415	0	12 341	5 993	33 393	875 571
74	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	214 242	342 626	139 677	0	0	1 896	111	52 966	751 518
75	ІПОБАНК	448 497	93 506	8 255	0	200 000	3 983	922	234	755 397
76	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	63 595	345 958	408 637	1 000	0	14 926	5 236	23 050	862 402
77	АВТОАЗБАНК	100 743	448 925	210 045	0	0	3 004	5 879	20 842	789 438
78	"КАПІТАЛ"	230 703	203 198	339 111	0	25 111	7 505	758	909	807 293
79	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	125 745	216 875	30 176	0	0	4 239	0	140 755	517 789
80	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	48 206	324 198	294 493	90 524	0	6 540	179	18 406	782 547
81	"ДАНІЕЛЬ"	154 658	367 968	171 959	0	0	6 207	17 848	1 501	720 141

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
82	ПОЛТАВА БАНК	43 000	247 704	259 138	0	50 000	7 600	22 131	10 653	640 226
83	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	380 037	109 489	140 312	0	0	5 172	0	1 344	636 355
84	ІНПРОМБАНК	58 113	246 979	279 675	104 725	0	7 890	3	931	698 317
85	"МЕРКУРІЙ"	12 900	287 728	383 418	0	0	15 154	4	20 078	719 283
86	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	47 517	318 752	302 610	0	0	5 087	33	34 997	708 995
87	АКЦЕНТ-БАНК	616 331	10 538	23 827	0	0	2 900	0	44	653 641
88	МІСТО-БАНК	146 640	261 180	246 775	0	0	3 631	0	451	658 678
89	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	15 002	323 941	327 172	0	0	4 251	0	6 143	676 509
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	113 341	260 731	226 449	14 373	0	5 500	2 052	23 704	646 149
91	"СИНТЕЗ"	160 156	205 118	210 147	0	0	2 425	104	8 461	586 411
92	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	103 834	123 818	303 609	0	0	3 415	1 072	24 606	560 353
93	ПІВДЕНКОМБАНК	131 585	124 121	246 720	4 373	0	9 903	260	13 859	530 822
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	167 867	198 536	180 077	0	0	2 783	2 397	46 227	597 886
95	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	7 575	340 761	214 417	0	0	1 316	0	1 984	566 054
96	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	23 500	306 856	202 611	0	0	5 907	7 872	1 078	547 825
97	"АРМА"	104 291	218 616	192 946	0	0	7 287	677	674	524 491
98	ПАРТНЕР БАНК	119 903	334 406	65 163	4 040	0	1 955	0	15 105	540 572
99	ТАС-БІЗНЕСБАНК	26 950	363 374	108 045	0	0	4 996	4 464	816	508 644
100	"МЕТАЛУРГ"	28 655	110 351	346 765	0	0	13 150	2 389	3 587	504 897
101	АРТЕМ БАНК	66 419	263 943	149 083	0	0	2 734	140	26 070	508 389
102	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	14 050	275 152	99 363	0	0	2 965	142	397	392 069
103	"АВТОКРАЗБАНК"	47 501	205 872	185 368	0	0	3 736	689	1 734	444 900
104	"ЛЬВІВ"	41 100	183 525	98 084	0	47 000	6 052	0	4 598	380 358
105	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	172 729	144 469	115 638	1 420	0	1 937	4 257	1 625	442 074
106	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	22 245	100 651	162 941	99 451	0	4 537	0	1 992	391 818
107	ФОРТУНА БАНК	33 105	196 785	138 339	0	0	1 989	8 425	19 354	397 997
108	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	18 180	210 353	181 355	0	0	2 578	8 098	6 349	426 913
109	"КАМБІО"	28 478	216 457	161 310	14 515	0	8 459	48	375	429 641
110	УКРГАЗПРОМБАНК	191 695	77 915	83 721	0	0	977	0	1 798	356 106
111	СОЦКОМБАНК	40 480	129 757	205 986	0	0	2 827	0	285	379 334
112	"СТОЛИЦЯ"	24 715	140 943	161 643	0	0	2 062	2 666	1 175	333 204
113	ФІНБАНК	36 250	109 896	140 039	0	50 040	4 901	10 908	1 688	353 722
114	"ІНТЕГРАЛ"	105 650	105 275	144 588	0	0	5 409	0	426	361 348
115	УКРКОМУНБАНК	10 000	139 762	187 000	0	0	6 329	8 014	12 490	363 595
116	"КОНТРАКТ"	115 508	96 103	122 799	0	0	2 134	7 987	4 827	349 357
117	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	88 900	82 843	128 488	0	0	2 103	9 265	252	311 852
118	ОДЕСА-БАНК	96 156	99 782	111 358	0	0	1 911	199	157	309 563
119	ПРОМЕКОНОМБАНК	45 442	90 509	174 926	99	10 000	4 155	0	4 398	329 530
120	"НОВИЙ"	12 539	100 867	201 455	0	0	5 106	0	4 696	324 662
121	ФІНЕКСБАНК	22 650	230 485	66 156	0	0	1 830	0	255	321 376
122	"ГРАНТ"	49 303	81 731	170 910	0	0	406	889	799	304 038
123	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	75 175	135 841	84 103	0	0	2 396	1 669	185	299 369
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	18 278	34 271	140 418	0	0	1 729	0	887	195 584
125	"ПОРТО-ФРАНКО"	64 223	65 585	155 285	0	0	404	0	2 659	288 156
126	КООПІНВЕСТБАНК	59 981	55 037	147 214	0	0	642	920	503	264 298
127	"ТК КРЕДИТ"	98 709	100 966	26 738	0	0	491	0	53 187	280 091
128	ФІНРОСТБАНК	43 595	113 352	76 595	0	0	2 405	0	34 818	270 766

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
129	"ПРЕМІУМ"	15 000	217 160	7 395	0	0	262	0	659	240 477
130	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	0	99 418	146 979	0	0	2 125	4 518	1 685	254 726
131	ЄВРОГАЗБАНК	116 817	56 884	36 923	0	20 000	1 170	0	42	231 837
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	3	43 652	125 328	2 264	6 397	5 150	7 459	589	190 842
133	ЛЕГБАНК	19 292	121 856	78 618	1 363	0	2 167	41	5 174	228 512
134	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	119 530	65 676	27 113	0	0	572	0	16 331	229 222
135	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	87 512	15 140	7 214	0	100 000	3 742	0	22 310	235 918
136	ІНТЕРБАНК	24 816	49 920	95 445	15 000	0	3 132	15	20 535	208 863
137	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	68 360	47 441	83 380	0	0	1 579	2 331	17 127	220 218
138	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	29 721	35 425	8 900	0	0	23	0	4 212	78 282
139	ПОЛІКОМБАНК	37 800	35 718	94 318	0	0	1 343	12 600	671	182 449
140	РЕАЛ БАНК	69 580	52 163	55 390	0	0	807	160	109	178 208
141	ІНВЕСТБАНК	34 363	71 834	91 211	0	2 000	29	1 049	7 713	208 199
142	"МОРСЬКИЙ"	28 521	85 980	60 409	0	0	1 320	0	8 199	184 429
143	БАНК "БОГУСЛАВ"	3 712	83 630	29 986	0	0	374	88	55	117 844
144	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	61 614	18 114	75 383	0	0	2 949	3 444	18 918	180 421
145	РЕГІОН БАНК	20 369	61 424	87 934	0	0	2 497	1 025	407	173 656
146	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	27 930	35 943	63 871	0	0	1 378	549	15 217	144 889
147	"УКООПСІЛКА"	0	45 874	44 318	0	0	1 008	14 541	2 857	108 597
148	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	0	109 151	0	0	0	156	0	12 513	121 819
149	"КОНКОРД"	0	104 585	15 355	0	0	41	260	4	120 245
150	"ЮНЕКС"	0	98 544	6 509	0	0	201	159	181	105 593
151	ПРАЙМ-БАНК	44 058	52 742	40 422	0	0	1 230	1 098	277	139 827
152	ЕРДЕ БАНК	64 149	12 232	32 925	0	0	455	515	36	110 312
153	"РОЗДРІБНИЙ НЕОБМЕЖЕНИЙ СЕРВІС"	29 430	60 981	693	0	0	518	1	13	91 637
154	"ФАМІЛЬНИЙ"	11 849	14 322	53 839	0	25 000	1 272	3 575	16 950	126 807
155	ІКАР-БАНК	0	29 006	58 330	0	0	202	6 532	6 011	100 082
156	СИГМАБАНК	12 097	2 503	6 119	0	0	9	0	84	20 812
157	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	31 464	17 892	29 079	0	0	629	3	3 273	82 341
158	ДІАЛОГБАНК	2 008	28 491	43 403	0	0	750	23	165	74 840
159	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙ- НИЙ БАНК	2 600	29 657	56 142	0	8 385	1 329	368	1 650	100 131
160	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	11 000	42 872	11 378	0	0	553	0	10 252	76 056
161	УНІКОМБАНК	0	59 845	11 291	0	0	123	0	198	71 457
162	"СТОЛИЧНИЙ"	4 450	7 349	52 350	0	0	1 868	0	77	66 093
163	КРЕДИТВЕСТ БАНК	22 700	7 583	12 154	0	0	320	61	28	42 845
164	ТММ-БАНК	0	41 164	33 532	0	0	488	0	241	75 426
165	ЄВРОБАНК	2 525	36 308	36 178	0	0	1 389	18	10 133	86 551
166	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	8 336	12 630	23 652	0	0	392	1 861	11 225	58 096
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	0	20 109	9 595	0	0	398	0	92	30 195
168	"ВЕЛЕС"	6 500	18 040	6 793	0	0	11	0	44	31 388
169	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	10 000	8 236	10 522	0	0	173	2	4 374	33 307
170	РАДАБАНК	0	14 278	22 972	0	0	472	0	1 085	38 808
171	"АЛЬЯНС"	2 237	19 301	5 750	0	0	119	179	925	28 511
172	"ПРИВАТІНВЕСТ"	0	175	117	0	0	57	0	19 668	20 017
173	КЛАСИКБАНК	0	9 387	7 508	8	0	268	6	221	17 398
Усього по групі		7 225 299	14 478 658	13 153 572	426 569	664 333	335 574	233 682	1 324 452	37 842 139
Усього по системі банків		168 624 018	152 402 483	165 986 680	1 314 201	18 029 264	5 805 546	2 508 801	15 146 834	529 817 828

Структура власного капіталу банків

№ п/п	Назва банку	Статутний капітал	Власні акції (частки, паї), що викуплені в акціонерів (учасників)	Емісійні різниці	Резерви, капіталізовані дивіденди та інші фонди банку	Резерви переоцінки основних засобів	
1	2	3	4	5	6		
Група I (кількість банків у групі – 17)							
1	ПРИВАТБАНК	2 713 250	0	0	333 665	289 072	
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	2 279 935	0	1 423 602	299 213	611 863	
3	УКРСИББАНК	2 575 000	0	0	227 322	9 350	
4	УКРСОЦБАНК	1 020 000	0	1 011	848 086	958 176	
5	УКРЕКСІМБАНК	1 486 000	0	0	85 816	486 456	
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	200 175	0	0	1 214 974	996 663	
7	"НАДРА"	390 363	0	638 910	295 769	81 562	
8	ОЩАДБАНК	922 000	0	0	169 288	898 961	
9	ОТП БАНК	654 585	0	2 754	119 975	0	
10	АЛЬФА-БАНК	1 370 000	0	6	23 471	123 512	
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	1 276 500	0	0	161 534	16 797	
12	"ФОРУМ"	1 121 000	0	1 036	32 865	69 245	
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	1 512 774	0	98 129	160 369	166 561	
14	КРЕДИТПРОМБАНК	850 000	0	1 061	152 102	77 239	
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	1 800 000	0	0	38 534	341 500	
16	ВТБ БАНК	643 784	242	0	114 140	395	
17	УКРПРОМБАНК	1 090 000	0	0	29 288	92 530	
Усього по групі		21 905 367	242	2 166 510	4 306 410	5 219 883	
Група II (кількість банків у групі – 17)							
18	УКРГАЗБАНК	500 000	0	68 612	70 991	187 574	
19	РОДОВІД БАНК	435 000	0	535 500	45 333	63 280	
20	СВЕДБАНК	735 100	0	0	47 044	39 060	
21	"ПІВДЕННИЙ"	555 000	0	0	13 975	82 337	
22	ВІЕЙБІ БАНК	241 424	0	338 456	15 772	1 619	
23	УНІКРЕДИТ БАНК	653 508	0	2 018	90 279	47	
24	ЕРСТЕ БАНК	650 500	0	0	366	0	
25	ПРАВЕКС-БАНК	371 499	0	672	14 059	239 963	
26	"ХРЕЩАТИК"	540 000	0	0	77 892	17 601	
27	ІНГ БАНК УКРАЇНА	304 761	0	0	193 462	0	
28	ДОНГОРБАНК	270 150	0	3 531	21 639	63 680	
29	КРЕДОБАНК	396 049	0	38	38 403	0	
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	1 200 000	0	0	18 616	0	
31	ІМЕКСБАНК	385 000	0	0	49 867	3 795	
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	50 000	0	17 090	191 340	0	
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	309 877	96	8 051	83 598	10 723	
34	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	230 518	0	0	4 888	5 178	
Усього по групі		7 828 387	96	973 968	977 526	714 856	
Група III (кількість банків у групі – 34)							
35	"ДЕЛЬТА"	510 000	0	0	3 576	0	
36	"КИЇВ"	180 000	0	847	69 415	239 272	
37	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	170 000	0	0	19 518	0	
38	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	400 000	0	0	31 140	0	
39	УНІВЕРСАЛ БАНК	487 712	0	0	21 013	599	
40	ПРОКРЕДИТ БАНК	150 000	0	778	38 796	54 383	
41	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	126 080	0	0	11 407	54 350	
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	275 000	0	0	96 703	0	
43	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	415 000	0	0	9 310	0	
44	МЕГАБАНК	200 000	0	138	54 156	36 086	
45	"НРБ-УКРАЇНА"	75 573	0	0	43 996	116 657	
46	АКТИВ БАНК	312 750	0	0	47 562	0	
47	ЕКСПРЕС-БАНК	75 613	0	0	164 381	40 443	
48	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	329 088	0	0	0	0	
49	УКРІНБАНК	204 423	0	12	9 009	209 427	

України за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

	У тому числі		Резерви переоцінки цінних паперів	Прибуток/збиток минулих років	Прибуток/збиток поточного року	Усього власного капіталу	Усього пасивів
	резерви переоцінки нерухомості	резерви переоцінки нематеріальних активів					
	7	8	9	10	11	12	13
	187 398	0	0	518 758	1 534 162	5 388 908	56 211 407
	607 814	0	481	20 819	587 424	5 223 339	44 458 085
	6 376	292	4 262	17 771	199 767	3 033 473	37 664 165
	957 049	0	-9	4 265	362 265	3 193 795	31 226 766
	486 330	0	3 438	94	501 015	2 562 818	28 609 925
	992 636	0	36 403	634	234 393	2 683 242	26 090 326
	81 562	0	0	227	348 618	1 755 449	21 256 260
	895 206	0	35	955	207 181	2 198 420	19 290 906
	0	0	-32	304 269	232 739	1 314 291	17 910 365
	123 512	0	-1 907	0	44 047	1 559 129	15 077 766
	12 782	0	50 557	392	279 554	1 785 333	14 634 431
	69 245	0	320	70 314	52 582	1 347 362	14 418 873
	166 398	0	201	200 639	54 609	2 193 282	13 896 529
	77 239	0	10 354	3 421	24 892	1 119 070	12 504 161
	341 500	0	0	45 078	70 251	2 295 362	11 979 755
	0	0	-680	20 214	11 545	789 157	11 707 631
	92 530	0	0	68 029	87 864	1 367 711	11 333 748
	5 097 577	292	103 424	1 275 881	4 832 909	39 810 141	388 271 099
	187 317	0	0	1 779	100 352	929 308	10 313 827
	57 570	0	297	0	62 036	1 141 447	9 952 053
	39 060	0	156	0	16 207	837 567	9 121 678
	82 337	0	-1 469	43 500	96 469	789 812	8 201 668
	1 619	0	-2 525	51 000	3 557	649 303	6 792 185
	0	0	-59	20 862	33 004	799 659	6 101 577
	0	0	505	0	4 553	655 925	6 078 687
	236 478	0	0	74 229	24 401	724 822	6 075 270
	17 601	0	4 041	0	50 049	689 584	5 881 561
	0	0	0	0	104 066	602 290	5 511 120
	63 680	0	6 624	115 822	57 439	538 885	5 302 939
	0	0	-4 492	0	1 773	431 771	4 597 213
	0	0	0	0	25 221	1 243 837	4 556 520
	3 795	0	0	4 328	40 389	483 379	4 015 524
	0	0	5 986	0	115 387	379 804	3 611 779
	3 618	0	3 358	6 121	48 882	470 513	3 606 970
	5 178	0	0	0	60 075	300 660	3 235 650
	698 252	0	12 423	317 642	843 861	11 668 566	102 956 220
	0	0	9 292	0	4 650	527 518	3 563 732
	239 030	0	417	0	19 506	509 457	3 283 228
	0	0	0	0	95 921	285 439	3 041 272
	0	0	-1 060	-47 863	13 704	395 921	3 002 900
	599	0	17	100	8 450	517 891	2 884 890
	54 383	0	0	0	14 970	258 926	2 500 115
	54 350	0	0	249	6 022	198 107	2 462 941
	0	0	882	0	32 726	405 311	2 365 162
	0	0	140	0	26 160	450 610	2 312 878
	36 086	0	7 360	0	24 098	321 838	2 009 914
	116 657	0	229	0	20 391	256 846	2 006 766
	0	0	1 962	0	22 173	384 447	1 870 218
	40 442	0	249	0	42 327	323 012	1 766 812
	0	0	-239	0	8 707	337 556	1 571 749
	209 427	0	0	-1 527	9 062	430 407	1 541 067

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	
50	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	180 000	0	9 540	8 239	95
51	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	50 000	0	14 016	43 350	26 292
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	87 000	0	3 365	8 493	16 132
53	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	100 000	0	0	36 318	87
54	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	307 350	0	0	489	0
55	ФАКТОРІАЛ-БАНК	102 112	0	2	11 146	108 417
56	СЕБ БАНК	63 077	0	0	49 736	102 939
57	ЕКСПОБАНК	88 895	0	0	3 237	75 193
58	ЕЛЕКТРОН БАНК	115 000	0	864	8 974	41 068
59	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	197 526	0	7 000	5 134	1 313
60	"ТАВРИКА"	91 352	0	0	47 569	0
61	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	143 400	0	0	59	0
62	БМ БАНК	163 908	0	0	47	0
63	"ДІАМАНТ"	100 000	0	0	33 721	0
64	"АРКАДА"	146 445	0	13	28 386	0
65	ЗАХІДІНКОМБАНК	100 090	0	0	2 888	9 650
66	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	140 000	0	0	3 534	0
67	ТРАНСБАНК	40 042	34	0	11 419	2 857
68	"ДНІСТЕР"	61 500	0	0	13 373	44 898
Усього по групі		6 188 937	34	36 574	936 094	1 180 157
Група IV (кількість банків у групі – 105)						
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	52 600	0	0	20 395	37 468
70	БТА БАНК	48 096	245	3	5 486	11 269
71	ЕНЕРГОБАНК	169 451	0	0	10 557	15 370
72	"ДЕМАРК"	142 000	0	393	13 717	8 700
73	"БАЗИС"	46 567	0	0	13 936	20 559
74	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	150 000	0	17 924	35 145	0
75	ІПОБАНК	200 000	0	0	233	0
76	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	64 683	0	0	9 128	0
77	АВТОЗАБАНК	56 000	0	41	41 032	15 178
78	"КАПІТАЛ"	68 656	0	1 049	4 333	2 275
79	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	380 567	0	0	0	0
80	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	41 000	0	0	18 895	0
81	"ДАНІЕЛЬ"	49 310	0	0	290	51 544
82	ПОЛТАВА БАНК	70 500	0	60	33 656	76 659
83	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	150 000	0	0	2 259	0
84	ІНПРОМБАНК	43 648	0	0	19 890	31 116
85	"МЕРКУРІЙ"	53 372	0	0	3 645	7 269
86	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	44 865	0	124	28 416	0
87	АКЦЕНТ-БАНК	125 560	0	41	0	3 075
88	МІСТО-БАНК	75 800	0	0	9 361	34 182
89	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	75 000	0	0	961	1
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	45 000	0	0	9 535	5 764
91	"СИНТЕЗ"	72 800	0	0	689	0
92	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	100 000	0	0	3 304	6 153
93	ПІВДЕНКОМБАНК	85 000	0	0	22 712	4 520
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	42 160	0	17	4 373	6 313
95	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	28 085	135	0	32 154	0
96	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	34 160	0	0	9 951	23 726
97	"АРМА"	75 000	0	0	4 227	0
98	ПАРТНЕР БАНК	60 400	0	0	190	4 530
99	ТАС-БІЗНЕСБАНК	85 000	0	0	0	18 626
100	"МЕТАЛУРГ"	16 551	0	1 612	71 318	7 493
101	АРТЕМ БАНК	69 000	0	0	3 749	0
102	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	132 000	0	2 295	1 238	0
103	"АВТОКРАЗБАНК"	50 000	0	1 525	14 444	965
104	"ЛЬВІВ"	80 305	0	230	5 227	38 137
105	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	38 988	0	1	8 818	13 842
106	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	103 000	0	0	5 064	0
107	ФОРТУНА БАНК	60 000	0	0	9 607	25 275
108	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	45 007	0	0	5 543	24 295
109	"КАМБІО"	58 738	0	0	271	0
110	УКРГАЗПРОМБАНК	24 200	0	5	55 646	0
111	СОЦКОМБАНК	66 000	0	0	7 704	0
112	"СТОЛИЦЯ"	107 548	0	0	734	7 060

БАНКИ УКРАЇНИ

	7	8	9	10	11	12	13
	0	0	0	0	15 779	213 652	1 516 800
	26 292	0	1 242	407	2 104	137 410	1 451 920
	16 132	0	4	10 671	8 048	133 713	1 450 255
	0	0	2 304	14 852	8 599	162 159	1 440 585
	0	0	-10	8 936	2 708	319 474	1 427 310
	108 417	0	0	0	1 838	223 514	1 403 719
	102 915	0	104	1 025	3 993	220 875	1 379 893
	75 121	0	0	8	13 645	180 979	1 371 115
	40 970	0	13	102	11 988	178 008	1 338 292
	1 313	0	0	0	4 738	215 711	1 318 287
	0	0	2 113	258	8 236	149 527	1 306 442
	0	0	0	1 127	7 264	151 850	1 300 581
	0	0	1 521	0	5 702	171 177	1 250 852
	0	0	0	0	12 137	145 858	1 242 836
	0	0	0	11 035	21 514	207 393	1 214 761
	9 650	0	0	233	24 975	137 835	1 205 556
	0	0	677	5 959	11 556	161 726	1 196 010
	2 691	0	8 113	18 858	9 060	90 315	1 128 435
	44 898	0	99	3 993	14 646	138 509	1 042 754
	1 179 372	0	35 426	28 422	537 394	8 942 971	61 170 048
	37 468	0	0	0	5 047	115 510	1 454 433
	11 269	0	-18	579	1 956	67 126	1 158 511
	15 370	0	1 079	-8 406	10 195	198 247	1 097 424
	8 562	0	0	9	6 661	171 481	1 037 638
	20 559	0	-390	0	10 848	91 521	967 092
	0	0	334	3	12 090	215 497	967 015
	0	0	0	0	8 308	208 541	963 938
	0	0	13 111	439	4 799	92 159	954 561
	13 770	0	0	116	8 772	121 138	910 576
	2 275	0	0	4 473	4 808	85 592	892 886
	0	0	0	-19 708	307	361 165	878 954
	0	0	1 491	0	8 038	69 424	851 970
	51 544	0	-120	4 236	5 122	110 383	830 523
	76 659	0	0	0	9 333	190 209	830 435
	0	0	0	0	15 034	167 293	803 648
	31 110	0	0	0	7 319	101 974	800 290
	7 269	0	0	662	7 580	72 528	791 811
	0	0	1	0	6 194	79 601	788 596
	3 075	0	0	-2 045	3 390	130 020	783 661
	34 182	0	0	0	4 066	123 409	782 088
	0	0	0	637	3 411	80 010	756 519
	5 764	0	269	0	5 673	66 241	712 390
	0	0	0	11 778	5 918	91 184	677 595
	6 153	0	175	0	864	110 496	670 850
	4 421	0	0	0	14 389	126 622	657 443
	6 313	0	0	0	4 706	57 569	655 455
	0	0	0	0	6 086	66 190	632 244
	23 726	0	1	0	4 751	72 589	620 414
	0	0	0	0	6 479	85 707	610 198
	4 530	0	351	0	519	65 990	606 562
	18 626	0	-6	-13 628	5 928	95 919	604 563
	6 954	0	96	13	1 282	98 364	603 262
	0	0	0	0	5 057	77 806	586 194
	0	0	554	11 050	5 036	152 173	544 242
	965	0	0	0	2 980	69 915	514 815
	38 137	0	0	0	4 340	128 240	508 598
	13 842	0	-1 201	0	4 631	65 078	507 152
	0	0	0	0	6 900	114 965	506 783
	25 275	0	0	0	11 289	106 171	504 168
	24 295	0	0	0	881	75 727	502 640
	0	0	0	0	1 517	60 526	490 167
	0	0	252	26 272	8 132	114 507	470 613
	0	0	0	0	7 690	81 394	460 729
	7 060	0	-127	0	9 092	124 308	457 512

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	
113	ФІНБАНК	60 050	0	44	9 587	28 574
114	"ІНТЕГРАЛ"	62 700	0	14	13 947	0
115	УКРКОМУНБАНК	49 700	0	0	284	27 083
116	"КОНТРАКТ"	36 226	0	0	3 887	23 850
117	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	60 000	0	0	3 317	27 805
118	ОДЕСА-БАНК	86 260	0	0	2 740	1 221
119	ПРОМЕКОНОМБАНК	50 700	0	0	5 124	943
120	"НОВИЙ"	55 000	0	0	2 000	2 395
121	ФІНЕКСБАНК	55 974	0	0	4 027	0
122	"ГРАНТ"	50 000	0	0	13 084	12 473
123	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	58 999	0	0	175	2 959
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	147 000	0	0	5 114	10 896
125	"ПОРТО-ФРАНКО"	49 154	0	0	7 209	255
126	КООПІНВЕСТБАНК	69 080	0	0	5 020	2 297
127	"ТК КРЕДИТ"	31 829	0	5	9 303	248
128	ФІНРОСТБАНК	46 000	0	0	699	1 941
129	"ПРЕМІУМ"	70 000	0	0	0	0
130	СТАРОКІЇВСЬКИЙ БАНК	26 500	0	0	2 867	16 378
131	ЄВРОГАЗБАНК	73 390	0	0	0	0
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	85 000	0	0	16 171	4 862
133	ЛЕГБАНК	46 000	0	0	13 264	153
134	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	33 250	0	0	4 027	8 288
135	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	40 000	0	0	0	0
136	ІНТЕРБАНК	36 050	10	0	22 831	312
137	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	37 141	0	0	4 570	5 866
138	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	153 000	100	0	5 447	13 394
139	ПОЛІКОМБАНК	24 000	0	0	6 671	49 381
140	РЕАЛ БАНК	63 000	0	0	9 221	817
141	ІНВЕСТБАНК	32 180	0	0	2 328	6 742
142	"МОРСЬКИЙ"	48 461	0	0	3 955	11 108
143	БАНК "БОГУСЛАВ"	125 000	0	0	2	0
144	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	35 860	0	0	6 381	10 331
145	РЕГІОН БАНК	36 310	0	12	1 798	3 356
146	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	45 000	0	609	7 035	1 348
147	"УКООПСІЛКА"	35 626	0	0	401	44 197
148	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІЇ ТА РОЗВИТКУ	72 000	0	0	0	0
149	"КОНКОРД"	68 000	0	0	1	0
150	"ЮНЕКС"	72 000	0	4 161	1 302	9 536
151	ПРАЙМ-БАНК	28 600	0	3 920	4 613	3 291
152	ЕРДЕ БАНК	65 950	0	0	0	0
153	"РОЗДРІБНИЙ НЕОБМЕЖЕНИЙ СЕРВІС"	69 000	0	0	0	13 881
154	"ФАМІЛЬНИЙ"	32 070	0	0	3 929	10 725
155	ІКАР-БАНК	35 000	0	3	1 402	19 434
156	СІГМАБАНК	136 000	0	0	10	0
157	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	56 650	1 040	7	3 109	0
158	ДІАЛОГБАНК	62 450	0	0	379	56
159	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	35 660	0	0	1 052	0
160	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	49 245	0	0	2 067	0
161	УНІКОМБАНК	60 087	0	0	446	0
162	"СТОЛИЧНИЙ"	58 335	0	0	1 689	5
163	КРЕДИТВЕСТ БАНК	72 175	0	2 902	0	0
164	ТММ-БАНК	31 000	0	95	7 722	0
165	ЄВРОБАНК	26 670	0	0	16	0
166	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	25 688	20	0	1 003	5 603
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	58 777	0	0	178	0
168	"ВЕЛЕС"	40 730	0	5 200	6 718	3 536
169	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	41 856	0	0	1 503	0
170	РАДАБАНК	32 314	0	0	1 243	462
171	"АЛЬЯНС"	39 990	0	0	4 319	0
172	"ПРИВАТІНВЕСТ"	38 000	47	27	12 309	0
173	КЛАСИКБАНК	40 635	0	0	885	1 700
Усього по групі		6 949 939	1 597	42 321	796 216	889 070
Усього по системі банків		42 872 630	1 969	3 219 373	7 016 246	8 003 966

БАНКИ УКРАЇНИ

	7	8	9	10	11	12	13
	28 574	0	0	360	2 336	100 950	454 672
	0	0	11 503	0	4 053	92 218	453 566
	27 083	0	0	4 357	1 422	82 846	446 442
	23 850	0	0	0	2 796	66 759	416 116
	27 805	0	-10	2 000	3 188	96 300	408 152
	1 221	0	0	0	4 237	94 458	404 021
	943	0	2	0	1 413	58 182	387 712
	2 359	0	0	126	2 956	62 476	387 138
	0	0	0	0	3 933	63 934	385 310
	12 068	0	0	19	948	76 523	380 561
	2 959	0	-7	80	1 516	63 723	363 092
	10 896	0	0	0	2 068	165 078	360 662
	0	0	0	1 006	53	57 677	345 833
	2 297	0	0	0	1 820	78 217	342 515
	0	0	5	77	1 675	43 141	323 232
	0	0	0	2 719	1 102	52 461	323 227
	0	0	0	0	301	70 301	310 778
	16 378	0	1 104	1 278	5 334	53 462	308 187
	0	0	0	0	1 930	75 320	307 157
	4 862	0	-56	0	8 599	114 576	305 418
	0	0	86	0	3 032	62 536	291 047
	8 288	0	0	0	1 928	47 494	276 716
	0	0	0	-1 961	223	38 262	274 180
	312	0	0	0	3 605	62 789	271 652
	5 866	0	0	0	1 680	49 257	269 475
	13 394	0	0	7 650	8 541	187 932	266 214
	49 381	0	0	614	264	80 931	263 380
	558	0	1 499	4 151	1 264	79 952	258 160
	6 742	0	0	0	1 367	42 617	250 816
	11 108	0	0	0	1 423	64 947	249 376
	0	0	19	0	692	125 714	243 558
	10 331	0	0	0	2 072	54 644	235 065
	3 188	0	0	4 511	5 790	51 777	225 433
	1 348	0	0	0	3 224	57 216	202 105
	44 197	0	0	2 183	2 261	84 669	193 266
	0	0	0	-2 962	1 830	70 867	192 687
	0	0	0	0	1 745	69 746	189 991
	9 536	0	0	-9 750	4 450	81 699	187 292
	3 291	0	0	0	1 191	41 614	181 441
	0	0	0	0	1 130	67 080	177 392
	13 881	0	0	0	18	82 899	174 536
	10 725	0	0	0	700	47 424	174 230
	19 434	0	0	8 157	355	64 352	164 433
	0	0	0	0	746	136 756	157 568
	0	0	0	95	2 479	61 300	143 641
	0	0	35	1 665	2 441	67 026	141 866
	0	0	-27	0	3 201	39 885	140 016
	0	0	0	38	12 483	63 834	139 890
	0	0	0	0	3 795	64 328	135 785
	0	0	0	-1 417	167	58 778	124 872
	0	0	0	0	272	75 350	118 195
	0	0	0	0	3 504	42 321	117 747
	0	0	248	-85	215	27 064	113 615
	5 582	0	0	2 814	1 136	36 223	94 319
	0	0	0	0	1 521	60 476	90 671
	3 536	0	0	0	199	56 383	87 771
	0	0	0	327	765	44 450	77 757
	462	0	0	0	3 304	37 323	76 131
	0	0	0	0	797	45 106	73 617
	0	0	0	0	317	50 607	70 624
	1 700	0	0	334	302	43 857	61 255
	883 331	0	30 255	44 867	405 525	9 156 597	46 998 735
	7 858 533	292	181 528	1 666 812	6 619 689	69 578 274	599 396 103

Фінансові результати діяльності банків України

№ п/п	Назва банку	Процент-ний дохід	Процентні витрати	Чистий процент-ний дохід	Комісій-ний дохід	Комісійні витрати	Чистий комісій-ний дохід	Торгове-льний дохід	Дохід у виг-ляді диві-дендів	Дохід від участі в ка-піталі	Інший дохід	Усього доходів
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Група I (кількість банків у групі – 17)												
1	ПРИВАТБАНК	6 041 358	-2 946 415	3 094 944	2 181 570	-259 628	1 921 942	355 888	745	0	-29 221	5 344 297
2	РАЙФФАЙЗЕН БАНК АВАЛЬ	4 222 806	-1 970 757	2 252 049	1 055 395	-157 551	897 844	156 824	27	231	48 077	3 355 053
3	УКРСИББАНК	3 112 762	-1 784 096	1 328 666	579 198	-27 395	551 804	175 080	323	0	-8 745	2 047 128
4	УКРСОЦБАНК	2 599 535	-1 644 801	954 735	522 564	-32 077	490 487	180 248	200	0	89 570	1 715 239
5	УКРЕКСІМБАНК	2 444 225	-1 495 897	948 328	413 597	-33 323	380 273	142 793	12	0	31 036	1 502 442
6	ПРОМІНВЕСТБАНК	2 474 155	-1 473 768	1 000 386	687 969	-36 599	651 371	66 388	45	541	72 811	1 791 543
7	"НАДРА"	1 725 930	-1 007 695	718 235	459 649	-54 017	405 632	117 694	272 786	0	39 874	1 554 220
8	ОЩАДБАНК	1 350 288	-475 696	874 592	567 595	-90 048	477 547	69 158	6	0	77 830	1 499 134
9	ОТП БАНК	1 530 558	-747 542	783 016	134 652	-30 062	104 590	52 533	0	0	19 410	959 549
10	АЛЬФА-БАНК	1 158 651	-651 097	507 554	299 180	-9 482	289 698	43 983	0	0	34 000	875 235
11	"ФІНАНСИ ТА КРЕДИТ"	1 128 108	-803 401	324 707	317 326	-26 346	290 980	298 462	1 255	0	12 330	927 734
12	"ФОРУМ"	1 155 692	-738 244	417 449	111 686	-14 506	97 181	43 528	3	0	7 047	565 207
13	ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ МІЖНАРОДНИЙ БАНК	880 037	-494 504	385 533	193 110	-48 433	144 677	25 533	0	0	-22 326	533 417
14	КРЕДИТПРОМБАНК	1 025 052	-701 875	323 177	95 950	-11 675	84 276	15 142	0	0	26 774	449 368
15	БРОКБІЗНЕСБАНК	736 188	-496 420	239 768	126 723	-16 001	110 722	25 509	1 894	0	9 056	386 949
16	ВТБ БАНК	734 032	-412 002	322 030	124 757	-13 510	111 246	19 221	0	0	6 498	458 995
17	УКРПРОМБАНК	1 260 788	-825 145	435 643	130 844	-21 207	109 637	32 882	0	0	5 504	583 666
Усього по групі		33 580 165	-18 669 355	14 910 810	8 001 766	-881 859	7 119 907	1 820 865	277 296	772	419 526	24 549 176
Група II (кількість банків у групі – 17)												
18	УКРГАЗБАНК	757 521	-499 310	258 210	149 109	-17 902	131 207	64 828	15	0	74 375	528 635
19	РОДОВІД БАНК	623 175	-482 125	141 049	107 556	-10 899	96 657	60 561	2	0	15 907	314 177
20	СВЕДБАНК	771 154	-425 704	345 450	129 286	-12 443	116 844	22 595	43 283	0	10 024	538 196
21	"ПІВДЕННИЙ"	596 972	-371 497	225 475	139 682	-17 146	122 536	40 245	0	11 678	3 060	402 994
22	ВІЕЙБІ БАНК	526 490	-356 685	169 805	117 257	-18 111	99 146	31 380	1	0	44 619	344 951
23	УНІКРЕДИТ БАНК	404 348	-161 873	242 474	71 851	-11 738	60 112	4 324	0	0	5 553	312 464
24	ЕРСТЕ БАНК	236 400	-53 336	183 064	11 744	-1 709	10 035	44 953	0	0	-529	237 523
25	ПРАВЕКС-БАНК	568 762	-303 854	264 908	399 526	-3 418	396 107	82 292	0	0	49 748	793 055
26	"ХРЕЩАТИК"	487 837	-313 151	174 686	78 919	-7 600	71 319	13 264	0	0	17 603	276 873
27	ІНГ БАНК УКРАЇНА	275 706	-69 911	205 795	79 087	-28 824	50 263	5 570	0	0	4 199	265 826
28	ДОНГОРБАНК	398 989	-237 089	161 900	49 427	-9 467	39 960	8 624	0	0	1 606	212 091
29	КРЕДОБАНК	469 434	-291 728	177 706	83 625	-8 168	75 457	13 522	9	0	9 952	276 647
30	"ФІНАНСОВА ІНІЦІАТИВА"	431 342	-218 053	213 289	5 557	-619	4 938	6 464	0	0	195	224 887
31	ІМЕКСБАНК	389 884	-278 813	111 071	95 572	-5 963	89 609	16 702	0	0	16 428	233 810
32	СІТІБАНК (УКРАЇНА)	203 063	-71 625	131 438	11 853	-4 537	7 316	72 514	0	0	2 303	213 570
33	ІНДУСТРІАЛБАНК	353 384	-178 826	174 557	96 924	-10 491	86 432	7 247	0	0	5 421	273 658
34	СВЕДБАНК ІНВЕСТ	327 720	-166 225	161 496	10 394	-2 961	7 433	33 347	0	0	2 607	204 883
Усього по групі		7 822 181	-4 479 807	3 342 374	1 637 370	-171 998	1 465 371	528 433	43 311	11 678	263 072	5 654 239
Група III (кількість банків у групі – 34)												
35	"ДЕЛЬТА"	216 254	-242 028	-25 774	364 397	-32 285	332 112	334	0	0	119 673	426 345
36	"КИЇВ"	322 058	-211 151	110 906	50 840	-1 685	49 155	4 524	0	0	13 976	178 560
37	КАЛІОН БАНК УКРАЇНА	152 714	-52 743	99 971	56 651	-14 140	42 511	39 390	0	0	15	181 888
38	ІНДУСТРІАЛЬНО-ЕКСПОРТНИЙ БАНК	285 672	-187 038	98 634	106 170	-7 512	98 658	13 734	0	0	302 321	513 347
39	УНІВЕРСАЛ БАНК	161 238	-72 810	88 428	18 567	-2 050	16 518	51 912	215	0	3 520	160 592
40	ПРОКРЕДИТ БАНК	342 875	-155 640	187 235	40 228	-3 585	36 644	5 986	0	0	5 053	234 918
41	"КИЇВСЬКА РУСЬ"	224 614	-133 139	91 475	31 379	-2 541	28 838	14 208	0	0	3 627	138 149
42	"КРЕДИТ-ДНІПРО"	235 363	-118 855	116 508	44 090	-7 685	36 406	2 089	10	0	1 993	157 006
43	"КЛІРИНГОВИЙ ДІМ"	134 915	-45 751	89 164	31 725	-919	30 806	3 993	0	0	1 548	125 511
44	МЕГАБАНК	170 703	-106 607	64 096	72 156	-1 960	70 196	3 018	365	0	4 108	141 784
45	"НРБ-УКРАЇНА"	177 378	-97 207	80 171	17 309	-4 263	13 047	5 679	0	0	555	99 451
46	АКТИВ БАНК	175 931	-111 386	64 545	25 425	-1 830	23 595	7 957	4	0	441	96 542
47	ЕКСПРЕС-БАНК	181 418	-89 590	91 829	158 365	-5 242	153 122	22 847	0	0	7 609	275 407
48	КРЕДИТ ЄВРОПА БАНК	65 723	-28 165	37 558	3 061	-471	2 590	3 733	0	0	246	44 127
49	УКРІНБАНК	138 509	-66 032	72 477	51 285	-11 595	39 690	14 680	1	0	7 099	133 946

БАНКИ УКРАЇНИ

за станом на 01.01.2008 р. (у розрізі банків)

Тис. грн.

Загальні адміністративні витрати	Витрати на персонал	Втрати від участі в капіталі	Інші витрати	Прибуток від операцій	Чисті витрати на формування резервів	Дохід/збиток від довгострокових активів, призначених для продажу	Прибуток до оподаткування	Витрати на податок на прибуток	Прибуток після оподаткування	Чистий прибуток/збиток від продажу довгострокових активів, призначених для продажу	Чистий прибуток/збиток банку
13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
-956 337	-1 322 197	0	-495 505	2 570 259	-848 338	-135	1 721 786	-187 624	1 534 162	0	1 534 162
-588 005	-999 600	-21 976	-298 383	1 447 088	-572 637	0	874 451	-287 027	587 424	0	587 424
-336 686	-658 620	-27 285	-209 952	814 585	-597 064	0	217 521	-81 642	135 879	63 888	199 767
-347 837	-504 781	0	-57 735	804 886	-318 097	0	486 788	-124 536	362 252	13	362 265
-147 126	-407 649	0	-41 168	906 499	-218 859	0	687 640	-186 625	501 015	0	501 015
-410 624	-658 828	0	-121 860	600 232	-252 571	0	347 661	-113 429	234 232	161	234 393
-281 408	-334 949	0	-248 886	688 977	-280 499	0	408 478	-59 860	348 618	0	348 618
-227 571	-821 869	-550	-83 601	365 542	-65 749	0	299 793	-92 611	207 181	0	207 181
-139 604	-230 678	0	-92 243	497 024	-176 728	0	320 296	-87 557	232 739	0	232 739
-104 979	-234 933	0	-75 762	459 561	-384 119	0	75 442	-31 395	44 047	0	44 047
-126 422	-233 818	0	-91 943	475 550	-178 367	0	297 183	-17 629	279 554	0	279 554
-109 581	-179 292	0	-56 237	220 097	-154 592	0	65 505	-12 923	52 582	0	52 582
-106 975	-123 240	0	-25 330	277 873	-195 289	0	82 584	-27 975	54 609	0	54 609
-111 414	-138 239	0	-62 406	137 309	-101 548	0	35 761	-10 869	24 892	0	24 892
-74 748	-121 162	0	-17 709	173 330	-66 837	0	106 493	-36 176	70 317	-66	70 251
-76 707	-185 376	0	-54 463	142 448	-102 314	0	40 134	-28 589	11 545	0	11 545
-115 868	-214 172	0	-32 732	220 895	-104 048	0	116 847	-28 984	87 864	0	87 864
-4 261 892	-7 369 403	-49 811	-2 065 916	10 802 155	-4 617 655	-135	6 184 364	-1 415 451	4 768 913	63 996	4 832 909
-106 097	-162 266	0	-36 427	223 845	-128 026	0	95 819	4 533	100 352	0	100 352
-59 820	-85 453	0	-47 203	121 702	-54 750	0	66 952	-4 916	62 036	0	62 036
-95 835	-161 137	0	-103 951	177 274	-164 221	0	13 053	3 154	16 207	0	16 207
-87 869	-121 165	0	-30 896	163 065	-33 612	0	129 453	-32 984	96 469	0	96 469
-98 695	-127 736	0	-59 640	58 881	-54 861	0	4 019	-463	3 557	0	3 557
-74 119	-66 319	0	-56 816	115 210	-71 204	0	44 006	-11 001	33 004	0	33 004
-40 180	-66 502	0	-36 134	94 707	-90 154	0	4 553	0	4 553	0	4 553
-156 193	-339 623	0	-80 015	217 225	-161 803	0	55 421	-31 020	24 401	0	24 401
-53 216	-108 136	0	-28 201	87 319	-8 471	0	78 848	-28 799	50 049	0	50 049
-35 178	-57 260	0	-14 037	159 351	-19 646	0	139 705	-35 639	104 066	0	104 066
-34 025	-39 741	0	-12 078	126 247	-46 985	0	79 262	-21 823	57 439	0	57 439
-93 503	-92 011	0	-51 428	39 705	-22 174	0	17 531	-12 093	5 438	-3 665	1 773
-8 356	-4 978	0	-17 838	193 715	-165 419	0	28 296	-3 075	25 221	0	25 221
-66 983	-69 948	0	-29 291	67 588	-18 850	0	48 738	-8 349	40 389	0	40 389
-14 583	-26 363	0	-16 130	156 496	1 368	0	157 864	-42 476	115 387	0	115 387
-62 915	-76 007	0	-14 471	120 265	-36 681	0	83 584	-34 704	48 880	1	48 882
-8 442	-37 853	0	-5 495	153 093	-85 338	0	67 755	-7 680	60 075	0	60 075
-1 096 008	-1 642 496	0	-640 049	2 275 686	-1 160 825	0	1 114 860	-267 336	847 525	-3 664	843 861
-90 340	-193 568	0	-61 508	80 929	-64 953	0	15 976	-11 326	4 650	0	4 650
-33 550	-48 244	0	-10 466	86 302	-81 195	0	5 107	-700	4 407	15 099	19 506
-9 241	-20 682	0	-8 407	143 558	-13 954	0	129 604	-33 683	95 921	0	95 921
-92 735	-172 359	0	-44 240	204 013	-179 812	0	24 201	-10 498	13 704	0	13 704
-24 699	-47 451	0	-15 449	72 994	-60 006	0	12 988	-4 538	8 450	0	8 450
-64 227	-92 762	0	-34 703	43 226	-19 849	0	23 377	-8 407	14 970	0	14 970
-27 494	-50 012	0	-19 126	41 516	-30 711	0	10 805	-4 783	6 022	0	6 022
-21 578	-34 864	-3	-10 797	89 764	-42 295	0	47 469	-14 049	33 420	-694	32 726
-12 580	-13 553	0	-6 548	92 830	-55 515	0	37 315	-11 155	26 160	0	26 160
-30 921	-47 541	-9	-19 564	43 748	-11 532	0	32 216	-8 119	24 098	0	24 098
-12 218	-19 162	0	-13 653	54 418	-26 280	0	28 138	-7 747	20 391	0	20 391
-19 231	-25 354	0	-8 129	43 828	-13 558	0	30 269	-8 097	22 173	0	22 173
-71 217	-104 539	0	-33 325	66 326	-3 769	0	62 558	-20 231	42 327	0	42 327
-7 948	-13 230	0	-7 680	15 270	-5 403	0	9 867	-1 160	8 707	0	8 707
-34 216	-58 033	0	-11 808	29 889	-16 397	0	13 492	-4 430	9 062	0	9 062

БАНКИ УКРАЇНИ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
50	УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ БАНК	113 348	-68 722	44 625	15 885	-1 307	14 579	6 079	0	0	-703	64 581	
51	МОРСЬКИЙ ТРАНСПОРТНИЙ БАНК	137 385	-57 402	79 984	52 826	-3 996	48 830	10 072	0	0	1 539	140 425	
52	"ЄВРОПЕЙСЬКИЙ"	106 879	-78 144	28 734	34 262	-18 407	15 854	6 974	0	0	14 780	66 343	
53	"БІГ ЕНЕРГІЯ"	149 505	-101 454	48 051	15 400	-2 702	12 698	1 175	2	0	8 007	69 934	
54	ХОУМ КРЕДІТ БАНК	128 441	-85 111	43 330	102 556	-19 785	82 771	3 082	0	0	57 290	186 474	
55	ФАКТОРІАЛ-БАНК	103 611	-79 622	23 989	36 661	-2 741	33 920	7 402	0	0	8 002	73 313	
56	СЕБ БАНК	81 658	-37 365	44 293	27 657	-2 930	24 727	9 722	0	0	1 503	80 245	
57	ЕКСПОБАНК	114 587	-64 707	49 880	25 105	-1 220	23 885	7 295	20	0	7 240	88 321	
58	ЕЛЕКТРОН БАНК	102 762	-62 963	39 799	24 045	-824	23 221	4 072	1	0	3 936	71 029	
59	ФІНАНСОВИЙ СОЮЗ БАНК	70 352	-34 565	35 787	9 304	-2 651	6 654	920	0	0	214	43 575	
60	"ТАВРИКА"	156 327	-98 269	58 058	14 660	-330	14 330	3 466	0	0	553	76 407	
61	БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ	49 344	-21 971	27 373	39 937	-367	39 571	-489	0	0	123 747	190 202	
62	БМ БАНК	77 057	-39 860	37 197	14 098	-7 730	6 368	1 663	0	0	-688	44 541	
63	"ДІАМАНТ"	119 438	-78 874	40 564	27 819	-1 627	26 192	6 535	0	0	5 310	78 601	
64	"АРКАДА"	101 769	-63 795	37 974	117 913	-14 787	103 126	3 372	0	0	940	145 412	
65	ЗАХІДІНКОМБАНК	165 998	-102 281	63 717	39 895	-4 461	35 434	7 145	0	0	124	106 420	
66	УНІВЕРСАЛЬНИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ПАРТНЕРСТВА	129 554	-71 821	57 733	18 449	-2 983	15 466	5 482	0	0	1 944	80 624	
67	ТРАНСБАНК	131 273	-78 145	53 128	28 887	-5 335	23 552	2 842	0	0	4 767	84 289	
68	"ДНІСТЕР"	97 896	-63 912	33 984	21 249	-771	20 478	3 400	0	0	3 678	61 540	
Усього по групі		5 122 547	-3 007 123	2 115 424	1 738 259	-192 716	1 545 543	284 295	618	0	713 969	4 659 849	
Група IV (кількість банків у групі – 105)													
69	МІЖНАРОДНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	111 687	-78 701	32 986	34 938	-4 253	30 685	7 986	0	0	1 640	73 297	
70	БТА БАНК	67 397	-30 605	36 792	17 671	-777	16 894	11 119	0	0	3 383	68 188	
71	ЕНЕРГОБАНК	67 970	-33 075	34 895	16 475	-1 626	14 849	1 789	0	0	2 852	54 385	
72	"ДЕМАРК"	127 753	-52 101	75 651	13 296	-140	13 156	1 726	0	0	1 951	92 484	
73	"БАЗИС"	101 460	-62 455	39 006	29 433	-1 662	27 771	2 661	1	0	2 399	71 838	
74	ПЕРШИЙ ІНВЕСТИЦІЙНИЙ БАНК	82 995	-37 382	45 613	17 465	-1 344	16 121	3 238	0	0	2 081	67 052	
75	ІПОБАНК	65 781	-25 434	40 347	600	-272	328	9 798	0	0	27	50 501	
76	БАНК РЕГІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ	101 145	-70 175	30 970	18 102	-1 343	16 760	3 120	0	0	-1 013	49 836	
77	АВТОЗАБАНК	102 056	-59 156	42 899	9 824	-337	9 487	1 644	0	0	618	54 648	
78	"КАПІТАЛ"	84 560	-54 130	30 430	10 422	-1 500	8 922	186	0	0	116	39 654	
79	МІЖНАРОДНИЙ ІПОТЕЧНИЙ БАНК	77 009	-20 863	56 146	14 049	-989	13 061	1 011	0	0	1 829	72 047	
80	"НАЦІОНАЛЬНІ ІНВЕСТИЦІЇ"	88 516	-52 955	35 560	10 175	-3 441	6 734	5 627	0	0	280	48 201	
81	"ДАНІЕЛЬ"	58 704	-35 488	23 216	11 836	-986	10 849	3 767	0	0	3 350	41 182	
82	ПОЛТАВА БАНК	73 057	-49 270	23 787	26 148	-752	25 395	4 532	0	0	692	54 406	
83	БАНК ІНВЕСТИЦІЙ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	61 677	-25 301	36 376	2 506	-135	2 371	438	0	0	1	39 185	
84	ІНПРОМБАНК	93 501	-68 309	25 192	24 971	-7 115	17 856	5 389	0	0	808	49 245	
85	"МЕРКУРІЙ"	85 722	-61 482	24 239	19 006	-302	18 704	3 635	0	0	141	46 719	
86	БАНК ПЕТРОКОММЕРЦ-УКРАЇНА	93 083	-50 406	42 677	45 519	-5 336	40 184	3 965	0	0	1 772	88 597	
87	АКЦЕНТ-БАНК	28 669	-1 527	27 141	20 679	-8	20 672	-50	0	0	583	48 345	
88	МІСТО-БАНК	85 280	-53 012	32 269	12 036	-1 314	10 722	6 831	7	0	777	50 605	
89	"ЗОЛОТІ ВОРОТА"	96 450	-80 288	16 162	22 329	-1 313	21 017	8 558	0	0	1 270	47 007	
90	СХІДНОЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК	57 631	-39 545	18 086	25 095	-3 639	21 456	5 854	28	0	290	45 714	
91	"СИНТЕЗ"	48 556	-26 338	22 218	11 173	-5 626	5 547	15 211	0	0	288	43 264	
92	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА ЗАОЩАДЖЕНЬ	87 900	-58 347	29 553	4 370	-846	3 524	10 813	9	0	4 453	48 352	
93	ПІВДЕНКОМБАНК	70 712	-39 860	30 852	27 580	-10 681	16 899	2 389	0	0	1 261	51 401	
94	"НАЦІОНАЛЬНИЙ СТАНДАРТ"	65 376	-46 666	18 710	11 673	-4 570	7 102	15 657	0	0	224	41 694	
95	"НАЦІОНАЛЬНИЙ КРЕДИТ"	73 287	-35 621	37 666	22 043	-1 791	20 252	2 346	0	0	318	60 581	
96	УКРАЇНСЬКИЙ БІЗНЕС БАНК	53 140	-38 231	14 909	22 614	-1 631	20 983	4 068	0	0	6 497	46 456	
97	"АРМА"	58 945	-31 704	27 241	5 970	-631	5 339	15 231	0	0	732	48 543	
98	ПАРТНЕР БАНК	28 666	-17 290	11 376	10 598	-2 914	7 684	1 682	0	0	664	21 405	
99	ТАС-БІЗНЕСБАНК	34 114	-17 961	16 153	8 049	-106	7 943	581	0	0	1 914	26 591	
100	"МЕТАЛУРГ"	72 964	-40 803	32 161	22 752	-547	22 205	1 954	0	0	1 863	58 184	
101	АРТЕМ БАНК	56 263	-39 525	16 739	14 167	-4 338	9 829	-2 872	0	0	221	23 916	
102	ЗЕМЕЛЬНИЙ БАНК	45 962	-26 478	19 484	9 025	-1 817	7 209	2 501	0	0	260	29 453	
103	"АВТОКРАЗБАНК"	48 595	-34 664	13 930	11 629	-2 045	9 584	1 299	0	0	177	24 991	
104	"ЛЬВІВ"	34 364	-18 362	16 003	5 670	-379	5 292	1 010	15	0	437	22 756	
105	АГРАРНИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	40 072	-25 491	14 582	5 988	-2 636	3 352	4 746	0	0	2 325	25 005	
106	"УКРАЇНСЬКИЙ ФІНАНСОВИЙ СВІТ"	58 198	-37 017	21 182	6 908	-446	6 462	282	0	0	2 907	30 833	
107	ФОРТУНА БАНК	51 420	-29 731	21 690	5 370	-478	4 893	1 102	0	0	393	28 078	
108	ЧОРНОМОРСЬКИЙ БАНК РОЗВИТКУ ТА РЕКОНСТРУКЦІЇ	38 831	-24 219	14 612	10 961	-341	10 620	1 212	0	0	1 169	27 612	
109	"КАМБІО"	57 771	-39 427	18 344	9 849	-2 536	7 313	3 610	0	0	458	29 725	
110	УКРГАЗПРОМБАНК	47 320	-23 812	23 509	3 745	-234	3 512	1 016	47	0	182	28 265	
111	СОЦКОМБАНК	51 969	-32 485	19 484	11 486	-4 042	7 444	1 820	0	0	426	29 174	
112	"СТОЛИЦЯ"	42 115	-16 235	25 881	20 148	-107	20 041	1 707	0	0	246	47 875	

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-14 272	-13 468	0	-4 978	31 863	-10 083	0	21 779	-6 000	15 779	0	15 779
	-34 595	-56 145	0	-23 412	26 273	-17 845	0	8 428	-6 324	2 104	0	2 104
	-20 265	-30 483	0	-12 119	3 477	6 218	0	9 695	-1 647	8 048	0	8 048
	-15 326	-25 553	0	-14 788	14 266	-4 255	0	10 012	-1 413	8 599	0	8 599
	-35 132	-79 962	0	-30 981	40 399	-30 958	0	9 441	-6 733	2 708	0	2 708
	-18 022	-34 565	0	-11 367	9 357	-6 330	0	3 028	-1 190	1 838	0	1 838
	-19 937	-29 246	0	-8 402	22 661	-15 181	0	7 480	-3 760	3 720	273	3 993
	-14 509	-22 471	0	-8 571	42 769	-24 777	0	17 992	-4 347	13 645	0	13 645
	-11 751	-22 642	0	-4 471	32 166	-15 850	0	16 316	-4 328	11 988	0	11 988
	-4 188	-2 965	0	-6 705	29 718	-24 593	0	5 125	-387	4 738	0	4 738
	-15 330	-40 685	0	-16 200	4 193	8 140	0	12 333	-4 097	8 236	0	8 236
	-25 266	-42 549	0	-21 200	101 187	-90 728	0	10 459	-3 195	7 264	0	7 264
	-7 696	-12 755	0	-6 896	17 194	-8 516	0	8 678	-2 976	5 702	0	5 702
	-24 305	-37 977	0	-7 811	8 508	5 407	0	13 916	-1 779	12 137	0	12 137
	-28 089	-80 627	0	-7 061	29 635	-467	0	29 168	-7 654	21 514	0	21 514
	-23 101	-13 440	0	-15 298	54 581	-22 141	0	32 440	-7 465	24 975	0	24 975
	-16 051	-22 297	0	-16 891	25 386	-8 007	0	17 379	-5 823	11 556	0	11 556
	-19 441	-33 405	0	-9 672	21 771	-8 865	0	12 905	-3 846	9 060	0	9 060
	-13 508	-18 426	0	-5 128	24 478	-3 836	0	20 642	-5 996	14 646	0	14 646
	-912 977	-1 561 015	-11	-537 354	1 648 492	-897 895	0	750 597	-227 881	522 716	14 678	537 394
	-17 837	-30 726	0	-7 634	17 101	-8 003	0	9 098	-4 051	5 047	0	5 047
	-16 203	-29 534	0	-10 313	12 138	-8 701	0	3 437	-1 481	1 956	0	1 956
	-11 261	-19 778	0	-5 955	17 391	-2 928	0	14 462	-4 268	10 195	0	10 195
	-12 087	-22 728	0	-10 363	47 306	-38 845	0	8 461	-1 800	6 661	0	6 661
	-18 697	-25 133	0	-9 158	18 850	-4 189	0	14 661	-3 813	10 848	0	10 848
	-11 980	-18 000	0	-6 317	30 755	-12 432	0	18 323	-6 233	12 090	0	12 090
	-3 620	-6 452	0	-2 493	37 935	-28 431	0	9 504	-1 196	8 308	0	8 308
	-9 268	-24 149	0	-9 016	7 404	-4 282	0	3 121	1 678	4 799	0	4 799
	-8 494	-15 781	0	-7 915	22 458	-10 762	0	11 696	-2 924	8 772	0	8 772
	-9 919	-11 361	0	-4 740	13 634	-7 588	0	6 046	-1 238	4 808	0	4 808
	-7 899	-21 210	0	-12 024	30 915	-29 092	0	1 823	-1 516	307	0	307
	-7 635	-14 456	0	-4 859	21 252	-9 294	0	11 958	-3 920	8 038	0	8 038
	-9 623	-12 986	0	-9 383	9 189	-2 217	0	6 973	-1 850	5 122	0	5 122
	-12 017	-22 452	0	-6 475	13 462	-1 604	0	11 858	-2 525	9 333	0	9 333
	-3 118	-6 855	0	-2 938	26 274	-10 754	0	15 520	-486	15 034	0	15 034
	-11 490	-16 370	0	-8 531	12 853	-2 617	0	10 237	-2 918	7 319	0	7 319
	-14 069	-18 297	0	-2 309	12 044	-727	0	11 317	-3 736	7 580	0	7 580
	-20 441	-27 731	0	-11 876	28 549	-13 599	0	14 950	-8 756	6 194	0	6 194
	-2 640	-4 660	0	-458	40 587	-41 439	0	-852	4 242	3 390	0	3 390
	-13 922	-18 508	0	-4 186	13 989	-9 191	0	4 798	-732	4 066	0	4 066
	-12 605	-12 411	0	-12 643	9 348	-4 625	0	4 722	-1 312	3 411	0	3 411
	-13 399	-17 083	0	-3 890	11 342	-4 420	0	6 922	-1 249	5 673	0	5 673
	-9 207	-13 668	0	-8 141	12 248	-4 329	0	7 920	-2 002	5 918	0	5 918
	-15 858	-20 862	0	-11 247	385	479	0	864	0	864	0	864
	-7 931	-12 367	0	-11 211	19 892	-3 937	0	15 955	-1 566	14 389	0	14 389
	-6 831	-12 366	0	-5 362	17 135	-11 260	0	5 874	-1 169	4 706	0	4 706
	-13 885	-29 155	0	-5 540	12 001	-2 628	0	9 373	-3 287	6 086	0	6 086
	-10 327	-16 806	0	-10 198	9 125	-4 303	0	4 822	-71	4 751	0	4 751
	-8 453	-13 185	0	-7 592	19 313	-10 304	0	9 009	-2 530	6 479	0	6 479
	-4 567	-12 868	0	-2 193	1 777	-1 243	0	534	-15	519	0	519
	-5 053	-10 839	0	-2 279	8 420	-1 900	0	6 521	-593	5 928	0	5 928
	-12 238	-23 535	0	-5 648	16 763	-14 911	0	1 852	-570	1 282	0	1 282
	-5 606	-4 511	0	-6 108	7 691	-703	0	6 988	-1 931	5 057	0	5 057
	-3 660	-7 720	0	-3 758	14 316	-7 507	0	6 808	-1 772	5 036	0	5 036
	-6 307	-8 188	0	-4 492	6 004	-2 290	0	3 713	-733	2 980	0	2 980
	-4 921	-7 827	0	-1 742	8 268	-1 829	0	6 439	-2 099	4 340	0	4 340
	-3 623	-10 010	0	-1 269	10 102	-4 353	0	5 749	-1 118	4 631	0	4 631
	-3 528	-3 968	0	-3 821	19 516	-12 155	0	7 360	-460	6 900	0	6 900
	-6 109	-10 364	0	-1 505	10 100	5 908	0	16 007	-4 718	11 289	0	11 289
	-11 762	-8 911	0	-3 413	3 527	-2 192	0	1 335	-454	881	0	881
	-8 023	-8 085	0	-4 534	9 082	-6 799	0	2 284	-767	1 517	0	1 517
	-6 622	-9 513	0	-2 743	9 387	1 361	0	10 748	-2 616	8 132	0	8 132
	-7 719	-6 201	0	-3 505	11 748	-1 862	0	9 886	-2 196	7 690	0	7 690
	-6 999	-11 955	0	-3 218	25 702	-13 197	0	12 505	-3 413	9 092	0	9 092

БАНКИ УКРАЇНИ

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
113	ФІНБАНК	42 521	-32 192	10 329	4 958	-283	4 675	1 145	0	0	3 936	20 085
114	"ІНТЕГРАЛ"	44 547	-22 477	22 071	11 601	-1 239	10 362	1 662	0	0	2 594	36 688
115	УКРКОМУНБАНК	38 671	-25 708	12 963	32 148	-2 342	29 806	1 078	0	0	2 169	46 016
116	"КОНТРАКТ"	39 399	-27 423	11 976	7 412	-2 298	5 114	3 732	0	0	172	20 994
117	"УКРАЇНСЬКИЙ КАПІТАЛ"	31 863	-17 894	13 968	4 908	-359	4 548	657	0	0	655	19 828
118	ОДЕСА-БАНК	44 103	-22 159	21 944	5 006	-961	4 045	8 345	0	0	6 106	40 440
119	ПРОМЕКОНОМБАНК	42 673	-29 297	13 376	14 399	-928	13 471	2 152	0	0	4 964	33 964
120	"НОВИЙ"	45 026	-31 381	13 646	22 818	-6 377	16 442	1 402	0	0	1 072	32 561
121	ФІНЕКСБАНК	25 202	-13 551	11 651	25 062	-8 056	17 006	520	0	0	130	29 308
122	"ГРАНТ"	38 923	-32 517	6 406	12 659	-543	12 116	1 257	3	0	97	19 880
123	УКРАЇНСЬКА ФІНАНСОВА ГРУПА	28 352	-23 906	4 447	27 256	-94	27 162	631	0	0	369	32 609
124	"ПРИКАРПАТТЯ"	26 690	-17 995	8 696	17 497	-570	16 927	1 014	0	0	541	27 178
125	"ПОРТО-ФРАНКО"	27 465	-19 779	7 686	7 903	-1 159	6 745	656	152	0	707	15 945
126	КООПІНВЕСТБАНК	31 976	-19 236	12 740	10 667	-481	10 186	2 211	0	0	0	25 137
127	"ТК КРЕДИТ"	22 588	-15 605	6 983	4 195	-1 123	3 072	352	0	0	4 169	14 576
128	ФІНРОСТБАНК	36 050	-27 378	8 672	2 337	-294	2 043	642	0	0	191	11 548
129	"ПРЕМІУМ"	2 199	-889	1 309	10 960	-6 539	4 421	171	0	0	1	5 903
130	СТАРОКИЇВСЬКИЙ БАНК	31 329	-17 798	13 532	9 226	-803	8 423	1 164	1	0	740	23 859
131	ЄВРОГАЗБАНК	18 396	-7 210	11 186	2 914	-54	2 860	1 758	0	0	53	15 857
132	"ПРИЧОРНОМОР'Я"	41 737	-18 375	23 362	10 582	-1 605	8 977	5 794	0	0	110	38 244
133	ЛЕГБАНК	28 535	-16 135	12 400	6 194	-1 819	4 375	9 366	0	0	2 192	28 332
134	"ТРАСТ-КАПІТАЛ"	28 923	-12 963	15 960	1 005	-432	572	276	0	0	3 322	20 131
135	БАНК РУСКИЙ СТАНДАРТ	39 499	-14 801	24 698	23 464	-3 058	20 406	-49	0	0	34 751	79 806
136	ІНТЕРБАНК	23 618	-20 516	3 102	18 339	-5 256	13 083	4 726	0	0	752	21 664
137	ІНВЕСТ-КРЕДИТ БАНК	20 403	-14 353	6 050	5 060	-437	4 623	1 224	0	0	69	11 966
138	ЄВРОПЕЙСЬКИЙ БАНК РАЦІОНАЛЬНОГО ФІНАНСУВАННЯ	16 409	-2 212	14 197	4 773	-906	3 867	122	0	0	136	18 322
139	ПОЛІКОМБАНК	26 590	-14 478	12 112	6 132	-155	5 977	705	1	0	753	19 547
140	РЕАЛ БАНК	21 354	-10 479	10 875	4 888	-1 065	3 823	2 497	0	0	547	17 742
141	ІНВЕСТБАНК	25 775	-15 728	10 047	5 618	-344	5 274	919	0	0	165	16 406
142	"МОРСЬКИЙ"	21 966	-14 668	7 298	3 430	-217	3 213	773	2	0	87	11 373
143	БАНК БОГУСЛАВ	8 598	-1 411	7 188	414	-33	381	597	0	0	4	8 169
144	"ВОЛОДИМИРСЬКИЙ"	24 492	-12 739	11 752	4 452	-118	4 334	7 259	0	0	18	23 363
145	РЕГІОН БАНК	23 871	-11 571	12 300	7 057	-493	6 564	693	0	0	425	19 981
146	ПРОМИСЛОВО-ФІНАНСОВИЙ БАНК	25 740	-12 249	13 491	7 471	-1 051	6 420	2 761	0	0	2 494	25 165
147	"УКООСПІЛКА"	17 638	-7 049	10 589	5 574	-1 065	4 509	1 118	0	0	112	16 327
148	УКРАЇНСЬКИЙ БАНК РЕКОНСТРУКЦІ ТА РОЗВИТКУ	7 805	-1 192	6 613	66	-19	47	2 460	0	0	103	9 224
149	"КОНКОРД"	17 082	-3 756	13 326	233	-6	227	30	0	0	3	13 586
150	"ЮНЕКС"	15 938	-4 095	11 843	5 996	-547	5 449	1 833	0	0	513	19 638
151	ПРАЙМ-БАНК	9 589	-3 904	5 686	5 751	-1 006	4 745	1 139	0	0	34	11 603
152	ЕРДЕ БАНК	15 617	-3 469	12 148	3 445	-262	3 183	980	0	0	21	16 332
153	"РОЗДРІБНИЙ НЕОБМЕЖЕНИЙ СЕРВІС"	2 120	-758	1 362	445	-18	427	4	0	0	2 206	3 999
154	"ФАМІЛЬНИЙ"	26 723	-15 124	11 598	6 974	-72	6 902	212	0	0	670	19 381
155	ІКАР-БАНК	21 789	-10 636	11 153	4 707	-427	4 281	849	0	0	465	16 749
156	СИГМАБАНК	11 523	-528	10 995	226	-7	220	-67	0	0	-479	10 668
157	"ОЛІМПІЙСЬКА УКРАЇНА"	21 411	-8 138	13 273	522	-28	494	111	0	0	563	14 441
158	ДІАЛОГБАНК	21 716	-6 431	15 285	5 025	-2 130	2 894	162	0	0	290	18 631
159	СХІДНО-ПРОМИСЛОВИЙ КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК	18 032	-9 553	8 479	4 479	-89	4 390	434	0	0	48	13 352
160	КОМЕРЦІЙНИЙ ІНДУСТРІАЛЬНИЙ БАНК	13 074	-3 331	9 742	2 588	-834	1 754	2 761	10 800	0	2	25 060
161	УНІКОМБАНК	6 976	-661	6 316	4 738	-340	4 398	23	0	0	22	10 759
162	"СТОЛИЧНИЙ"	19 740	-5 934	13 805	306	-13	294	46	0	0	127	14 272
163	КРЕДИТВЕСТ БАНК	7 486	-688	6 798	1 476	-67	1 409	1 901	0	0	36	10 144
164	ТММ-БАНК	12 303	-5 115	7 188	1 456	-46	1 410	14	0	0	42	8 654
165	ЄВРОБАНК	10 832	-7 951	2 880	2 746	-71	2 675	118	0	0	176	5 850
166	"ЗЕМЕЛЬНИЙ КАПІТАЛ"	12 523	-4 661	7 861	1 770	-48	1 723	549	0	0	38	10 171
167	УКРБУДІНВЕСТБАНК	9 407	-350	9 056	1 053	-7	1 045	242	0	0	827	11 171
168	"ВЕЛЕС"	8 055	-1 501	6 553	1 358	-329	1 029	172	0	0	61	7 815
169	БАНК "НАРОДНИЙ КАПІТАЛ"	7 645	-1 999	5 646	1 845	-474	1 371	8	0	0	25	7 051
170	РАДАБАНК	8 283	-3 832	4 451	1 232	-49	1 183	80	0	0	390	6 105
171	"АЛЬЯНС"	7 329	-1 876	5 453	660	-8	652	12	0	0	127	6 244
172	"ПРИВАТІНВЕСТ"	6 225	-3 556	2 669	5	-10	-5	-1 042	0	0	1 718	3 340
173	КЛАСИКБАНК	6 284	-1 994	4 290	366	-15	351	302	0	0	18	4 960
Усього по групі		4 317 271	-2 457 083	1 860 188	1 072 194	-146 803	925 390	262 857	11 065	0	135 910	3 195 410
Усього по системі банків		50 842 164	-28 613 368	22 228 796	12 449 588	-1 393 376	11 056 212	2 896 450	332 290	12 450	1 532 476	38 058 674

БАНКИ УКРАЇНИ

	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	-5 937	-5 497	0	-3 549	5 102	-2 426	0	2 676	-340	2 336	0	2 336
	-5 409	-10 885	0	-5 159	15 236	-10 001	0	5 235	-1 182	4 053	0	4 053
	-12 704	-22 438	0	-4 203	6 670	-5 685	0	985	437	1 422	0	1 422
	-3 421	-8 028	0	-1 177	8 368	-5 136	0	3 232	-435	2 796	0	2 796
	-5 280	-7 676	0	-1 964	4 908	-324	0	4 584	-1 396	3 188	0	3 188
	-3 914	-8 787	0	-4 553	23 186	-17 613	0	5 574	-1 337	4 237	0	4 237
	-6 868	-9 677	0	-8 112	9 307	-6 989	0	2 318	-905	1 413	0	1 413
	-6 840	-13 394	0	-3 303	9 023	-4 982	0	4 041	-1 086	2 956	0	2 956
	-3 741	-7 568	0	-1 694	16 305	-11 106	0	5 199	-1 266	3 933	0	3 933
	-7 951	-8 201	0	-1 484	2 244	-875	0	1 369	-421	948	0	948
	-6 215	-7 492	0	-8 515	10 386	-8 188	0	2 198	-682	1 516	0	1 516
	-5 563	-11 460	0	-2 149	8 007	-4 703	0	3 304	-1 236	2 068	0	2 068
	-4 693	-5 611	0	-2 153	3 489	-2 775	0	714	-661	53	0	53
	-6 287	-8 839	0	-2 770	7 241	-4 467	0	2 775	-954	1 820	0	1 820
	-2 616	-5 820	0	-4 567	1 573	-24	0	1 548	127	1 675	0	1 675
	-2 546	-3 501	0	-1 865	3 636	-2 043	0	1 592	-490	1 102	0	1 102
	-2 035	-1 007	0	-565	2 296	-1 980	0	315	-14	301	0	301
	-7 539	-6 828	0	-1 626	7 866	-1 532	0	6 334	-1 000	5 334	0	5 334
	-4 302	-4 521	0	-3 076	3 958	-1 633	0	2 325	-395	1 930	0	1 930
	-4 090	-7 090	0	-2 833	24 230	-12 701	0	11 529	-2 931	8 599	0	8 599
	-4 966	-10 726	0	-4 063	8 577	-4 063	0	4 514	-1 482	3 032	0	3 032
	-4 532	-1 823	0	-1 368	12 407	-9 186	0	3 221	-1 293	1 928	0	1 928
	-11 444	-35 882	0	-8 481	23 999	-22 928	0	1 070	-847	223	0	223
	-6 394	-7 236	0	-2 122	5 912	-2 073	0	3 839	-234	3 605	0	3 605
	-3 255	-4 347	0	-2 188	2 177	-380	0	1 798	-118	1 680	0	1 680
	-5 002	-3 884	0	-895	8 541	2 488	0	11 030	-2 488	8 541	0	8 541
	-6 618	-8 607	0	-2 214	2 109	-1 748	0	361	-97	264	0	264
	-4 890	-7 268	0	-3 905	1 679	265	0	1 944	-680	1 264	0	1 264
	-4 415	-4 011	0	-635	7 346	-5 483	0	1 863	-496	1 367	0	1 367
	-4 287	-5 002	0	-855	1 229	-916	0	312	-889	-577	2 000	1 423
	-1 205	-1 038	0	-331	5 594	-4 634	0	960	-268	692	0	692
	-5 592	-7 373	0	-2 834	7 564	-5 115	0	2 449	-377	2 072	0	2 072
	-4 118	-6 566	0	-796	8 501	-618	0	7 883	-2 093	5 790	0	5 790
	-6 613	-7 378	0	-5 073	6 101	-1 568	0	4 533	-1 309	3 224	0	3 224
	-3 602	-7 557	0	-1 311	3 857	-586	0	3 271	-1 010	2 261	0	2 261
	-1 203	-4 361	0	-1 590	2 070	-9	0	2 061	-232	1 830	0	1 830
	-540	-1 567	0	-457	11 021	-8 983	0	2 038	-293	1 745	0	1 745
	-4 254	-5 716	0	-1 441	8 227	-1 668	0	6 558	-2 108	4 450	0	4 450
	-4 356	-5 112	0	-1 967	168	1 241	0	1 409	-219	1 191	0	1 191
	-1 946	-1 122	0	-1 456	11 808	-10 109	0	1 698	-569	1 130	0	1 130
	-1 113	-1 888	0	-618	381	-356	0	25	-7	18	0	18
	-3 667	-7 441	0	-2 528	5 746	-4 678	0	1 068	-368	700	0	700
	-3 814	-7 325	0	-561	5 049	-3 499	0	1 550	-1 194	355	0	355
	-566	-573	0	-1 826	7 703	-6 831	0	872	-125	746	0	746
	-1 413	-1 815	0	-1 672	9 540	-6 314	0	3 226	-746	2 479	0	2 479
	-1 025	-2 803	0	-310	14 494	-11 052	0	3 443	-1 002	2 441	0	2 441
	-2 246	-5 169	0	-1 506	4 431	-92	0	4 340	-1 139	3 201	0	3 201
	-4 461	-5 750	0	-924	13 925	-319	0	13 605	-1 123	12 483	0	12 483
	-1 434	-3 379	0	-845	5 102	24	0	5 126	-1 331	3 795	0	3 795
	-1 999	-2 497	0	-1 596	8 180	-7 768	0	412	-245	167	0	167
	-1 713	-3 584	0	-1 920	2 927	-2 393	0	534	-261	272	0	272
	-1 342	-1 240	0	-205	5 867	-1 194	0	4 672	-1 168	3 504	0	3 504
	-1 170	-3 180	0	-587	914	-505	0	409	-194	215	0	215
	-1 701	-4 296	0	-380	3 794	-1 675	0	2 119	-983	1 136	0	1 136
	-2 019	-3 585	0	-2 234	3 333	-1 153	0	2 180	-659	1 521	0	1 521
	-1 724	-869	0	-2 408	2 813	-2 220	0	593	-394	199	0	199
	-1 116	-2 262	0	-1 719	1 953	-1 181	0	772	-7	765	0	765
	-1 222	-1 621	0	-500	2 762	1 593	0	4 356	-1 051	3 304	0	3 304
	-2 135	-898	0	-1 260	1 951	-808	0	1 143	-346	797	0	797
	-1 257	-2 109	0	-1 280	-1 305	5 417	0	4 112	-3 794	317	0	317
	-1 553	-2 149	0	-2 244	-985	1 663	0	677	-375	302	0	302
	-653 331	-1 024 892	0	-399 421	1 117 766	-580 294	0	537 473	-133 948	403 525	2 000	405 525
	-6 924 207	-11 597 806	-49 822	-3 642 740	15 844 098	-7 256 669	-135	8 587 294	-2 044 615	6 542 679	77 010	6 619 689

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено співробітниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології, банківського регулювання та нагляду НБУ.

ЕКСКЛЮЗИВ/

Основні показники діяльності банків України на 1 лютого 2008 року

№ п/п	Назва показника	01.01. 2002 р.	01.01. 2003 р.	01.01. 2004 р.	01.01. 2005 р.	01.01. 2006 р.	01.01. 2007 р.	01.01. 2008 р.	01.02. 2008 р.
1	Кількість зареєстрованих банків	189	182	179	181	186	193	198	198
2	Вилучено з Державного реєстру банків (з початку року)	9	12	8	4	1	6	1	0
3	Кількість банків, що перебувають у стадії ліквідації	35	24	20	20	20	19	19	19
4	Кількість діючих банків	152	157	158	160	165	170	175	176
4.1	Із них: з іноземним капіталом;	21	20	19	19	23	35	47	47
4.1.1	у тому числі зі 100-відсотковим іноземним капіталом	6	7	7	7	9	13	17	17
5	Частка іноземного капіталу в статутному капіталі банків, %	12.5	13.7	11.3	9.6	19.5	27.6	35.0	34.4
Активи, млн. грн.									
1	Загальні активи (не скориговані на резерви за активними операціями)	50 785	67 774	105 539	141 497	223 024	353 086	619 004	623 637
1.1	Чисті активи (скориговані на резерви за активними операціями)	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	599 396	603 347
2	Високоліквідні активи	7 744	9 043	16 043	23 595	36 482	44 851	63 587	62 448
3	Кредитний портфель	32 097	46 736	73 442	97 197	156 385	269 688	485 507	491 953
3.1	У тому числі:								
	кредити, надані суб'єктам господарювання;	26 564	38 189	57 957	72 875	109 020	167 661	276 184	282 262
3.2	кредити, надані фізичним особам	1 373	3 255	8 879	14 599	33 156	77 755	153 633	157 807
4	Довгострокові кредити	5 683	10 690	28 136	45 531	86 227	157 224	291 963	299 401
4.1	У тому числі довгострокові кредити, надані суб'єктам господарювання	5 125	9 698	23 239	34 693	58 528	90 576	156 355	160 707
5	Проблемні кредити (прострочені та сумнівні)	1 863	2 113	2 500	3 145	3 379	4 456	6 357	7 064
6	Вкладення в цінні папери	4 390	4 402	6 534	8 157	14 338	14 466	28 693	28 406
7	Резерви за активними операціями банків	3 194	3 905	5 355	7 250	9 370	13 289	20 188	20 873
	Відсоток виконання формування резерву	85.4	93.3	98.2	99.7	100.05	100.1	100.04	100.04
7.1	У тому числі резерв на відшкодування можливих втрат за кредитними операціями	2 963	3 575	4 631	6 367	8 328	12 246	18 477	19 086
Пасиви, млн. грн.									
1	Пасиви, всього	47 591	63 896	100 234	134 348	213 878	340 179	599 396	603 347
2	Власний капітал	7 915	9 983	12 882	18 421	25 451	42 566	69 578	70 952
2.1	У тому числі:								
	сплачений зареєстрований статутний капітал	4 575	6 003	8 116	11 648	16 144	26 266	42 873	43 548
2.2	частка капіталу в пасажах	16.6	15.6	12.9	13.7	11.9	12.5	11.6	11.8
3	Зобов'язання банків	39 676	53 913	87 352	115 927	188 427	297 613	529 818	532 394
3.1	У тому числі кошти суб'єктів господарювання	15 653	19 703	27 987	40 128	61 214	76 898	111 995	111 278
3.1.1	із них строкові кошти суб'єктів господарювання	4 698	6 161	10 391	15 377	26 807	37 675	54 189	54 042
3.2	Кошти фізичних осіб	11 165	19 092	32 113	41 207	72 542	106 078	163 482	167 277
3.2.1	із них строкові кошти фізичних осіб	8 060	14 128	24 861	33 204	55 257	81 850	125 625	129 918
Довідково									
1	Регулятивний капітал, млн. грн.	8 025	10 099	13 274	18 188	26 373	41 148	72 265	74 001
2	Адекватність регулятивного капіталу (H2)	20.69	18.01	15.11	16.81	14.95	14.19	13.92	13.97
3	Доходи, млн. грн.	8 583	10 470	13 949	20 072	27 537	41 645	68 185	7 123
4	Витрати, млн. грн.	8 051	9 785	13 122	18 809	25 367	37 501	61 565	6 402
5	Результат діяльності, млн. грн.	532	685	827	1 263	2 170	4 144	6 620	721
6	Рентабельність активів, %	1.27	1.27	1.04	1.07	1.31	1.61	1.50	1.41
7	Рентабельність капіталу, %	7.50	7.97	7.61	8.43	10.39	13.52	12.67	12.09
8	Чиста процентна маржа, %	6.94	6.00	5.78	4.90	4.90	5.30	5.03	4.50
9	Чистий спред, %	8.45	7.20	6.97	5.72	5.78	5.76	5.31	4.63

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками управління аналізу діяльності системи банків департаменту методології банківського регулювання та нагляду Національного банку України.

Основні монетарні параметри грошово-кредитного ринку України у січні 2008 року

Розміри діючої облікової ставки Національного банку України в 2004–2008 рр.

Дата введення у дію	Розмір діючої облікової ставки	Відсотки річні
09.06.2004 р.	7.5	
07.10.2004 р.	8.0	
09.11.2004 р.	9.0	
10.08.2005 р.	9.5	
10.06.2006 р.	8.5	
01.06.2007 р.	8.0	
01.01.2008 р.	10.0	

Обсяги кредитів, наданих Національним банком для підтримання ліквідності банків України у січні 2008 р. (в розрізі інструментів)

Показники	Січень 2008 р.	Відсотки
Обсяги рефінансування банків, усього	100.00	
У тому числі через:		
— кредити "овернайт", надані через постійно діючу лінію рефінансування	99.22	
— кредити рефінансування, надані шляхом проведення тендера	0.78	
— кредити рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	—	
— операції своп	—	
— операції прямого РЕПО	—	
— стабілізаційний кредит	—	

Середньозважена процентна ставка за кредитами, наданими Національним банком для підтримання ліквідності банків України у січні 2008 р.

Показники	Січень 2008 р.	Відсотки
Середньозважена процентна ставка за кредитами рефінансування, усього	14.6	
У тому числі за:		
— кредитами "овернайт", наданими через постійно діючу лінію рефінансування	14.6	
— кредитами, наданими шляхом проведення тендера	15.5	
— кредитами рефінансування під заставу майнових прав на кошти банківського вкладу (депозиту), розміщеного в НБУ	—	
— операціями своп	—	
— операціями прямого РЕПО (розрахунково)	—	
— стабілізаційним кредитом	—	

Процентні ставки банків за кредитами та депозитами у національній валюті у січні 2008 р.*

Показники	Січень 2008 р.	Відсотки річні
На міжбанківському ринку:		
за кредитами, наданими іншим банкам	2.5	
за кредитами, отриманими від інших банків	2.6	
за депозитами, розміщеними в інших банках	5.6	
за депозитами, залученими від інших банків	5.5	
На небанківському ринку:		
за кредитами**	13.9	
за депозитами	8.9	

* За щоденною звітністю банків; з урахуванням вартості пролонгованих кредитів (депозитів).

** Без урахування ставок за кредитами "овердрафт".

Темпи зростання грошової маси у січні 2008 р.

Агрегати грошової маси	01.01.2008 р.	01.02.2008 р.
Готівка. Гроші поза банками		
M0, % до початку року	100.0	94.9
M0 + переказані кошти в національній валюті		
M1, % до початку року	100.0	95.5
M1 + переказані кошти в іноземній валюті та інші кошти		
M2, % до початку року	100.0	98.7
M2 + цінні папери власного боргу банків		
M3, % до початку року	100.0	98.8

Примітка. Починаючи з 01.10.2006 р. встановлено такі нормативи обов'язкового резервування для формування банками обов'язкових резервів (постанова Правління Національного банку України від 15.09.2006 р. № 364): за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у національній валюті — 0.5; за строковими коштами і вкладками (депозитами) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті — 4; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у національній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 1; за коштами вкладів (депозитів) юридичних і фізичних осіб у іноземній валюті на вимогу та коштами на поточних рахунках — 5.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріали підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

Ринок державних цінних паперів України у січні 2008 року

Результати розміщення облігацій внутрішніх державних позик у січні 2008 року									
Номер розміщення	Дата проведення розрахунків за придбані облігації	Пропозиція				Результати розміщень			
		Встановлені обмеження на загальний обсяг розміщення облігацій, шт.	Номинал облігацій, грн.	Розмір купона на одну облігацію, грн.	Термін погашення облігацій	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до державного бюджету від розміщення облігацій, тис. грн.	Встановлений рівень дохідності облігацій, %	Середньоозважений рівень дохідності облігацій, %
1	14.01.2008 р.	—	1 000	20.00	05.05.2010 р.	130 000	135 907.20	6.50	6.50
2	14.01.2008 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
3	16.01.2008 р.	—	1 000	—	05.05.2010 р.	—	—	—	—
4	16.01.2008 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	50 000	53 395.00	7.50	7.50
5	21.01.2008 р.	—	1 000	—	09.01.2013 р.	—	—	—	—
6	21.01.2008 р.	—	1 000	—	07.01.2015 р.	—	—	—	—
7	23.01.2008 р.	—	1 000	—	05.05.2010 р.	—	—	—	—
8	23.01.2008 р.	—	1 000	23.75	28.09.2011 р.	40 000	42 777.20	7.50	7.50
9	30.01.2008 р.	—	1 000	20.00	05.05.2010 р.	74 000	75 852.22	7.60	7.60
10	30.01.2008 р.	—	1 000	—	28.09.2011 р.	—	—	—	—
Разом						294 000	307 931.62		

Обсяг розміщення облігацій внутрішніх державних позик за січень 2008 року*

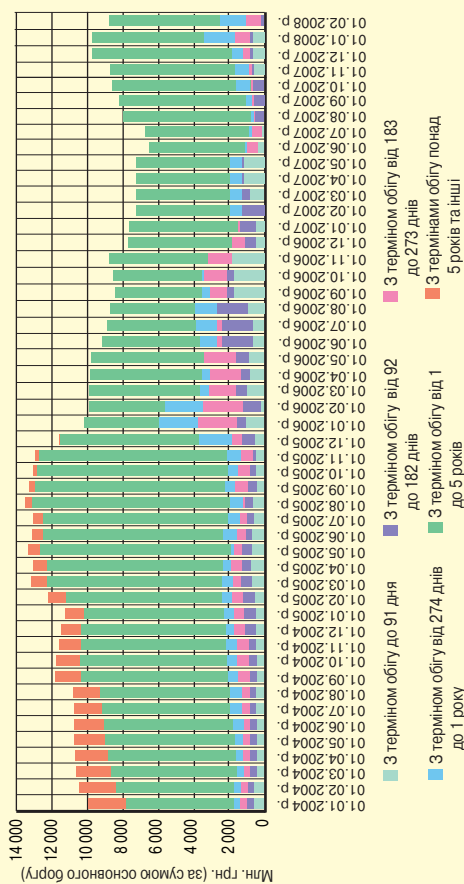
Період	Обсяг розміщених облігацій, шт.	Залучено коштів до держбюджету, тис. грн.
Січень	294 000	307 931.62
Лютий		
Березень		
I квартал	294 000	307 931.62
Квітень		
Травень		
Червень		
II квартал	294 000	307 931.62
І липня		
Серпень		
Вересень		
III квартал		
Жовтень		
Листопад		
Грудень		
IV квартал		
Усього з початку року	294 000	307 931.62

* За станом на 01.02.2008 р.

На замовлення "Вісника НБУ" матеріал підготовлено працівниками департаменту монетарної політики Національного банку України.

ФОНДОВИЙ РИНОК

Обсяг облігацій внутрішніх державних позик, які перебувають в обігу (на 1 лютого 2008 року)

АННОТАЦИИ

Владимир Мищенко, Сергей Подик. *Особенности определения и управления регулятивным капиталом.*

Рассматривается методология определения регулятивного капитала банка, анализируются его основные функции, методы учета банковских рисков.

Ирина Краснова, Марина Жукова. *Роль и значение внутреннего аудита в центральном банке.*

Прослежена эволюция аудита, проанализирована деятельность служб внутреннего аудита центральных банков СНГ и стран Балтии.

Ольга Кот. *Прогнозирование финансового состояния банков с целью предупреждения их банкротства.*

Предложена современная комплексная методика анализа и прогнозирования финансового состояния банков с целью недопущения их банкротства. Банк рассматривается в системе координат стойкости и эффективности. Также предложен матричный (графический) метод анализа ликвидности баланса банка.

Сергей Круглик, Алексей Ерёмченко. *Международный валютный фонд перед новыми вызовами.*

Анализируется деятельность МВФ, рассматриваются проблемы, с которыми сталкиваются страны экономического сообщества, и пути их решения.

Юрий Иваненко, Андрей Мамышев. *Агентство по вопросам управления государственным долгом: опыт Португалии и Великобритании.*

Проблема эффективного управления государственным долгом — важный вопрос экономической безопасности страны. На основе изучения опыта Португалии и Великобритании предлагается создать в Украине Агентство по вопросам управления государственным долгом.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “Василь Стус”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной украинскому правозащитнику, поэту Василию Семеновичу Стусу (1938—1985). Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение юбилейной монеты “Лев Ландау”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание юбилейной монеты номиналом 2 гривни, посвященной выдающемуся теоретику-физику, лауреату Нобелевской премии (1962), одному из основоположников школы советской теоретической физики, руководителю теоретического отдела Украинского физико-технического института, заведующему кафедр теоретической физики Харьковского университета и Харьковского инженерно-механического института Льву Давидовичу Ландау (1908—1968). Фотоизображение аверса и реверса монеты.

О выпуске в обращение памятной монеты “Скіфське золото”.

Официальное сообщение о выпуске в обращение и нумизматическое описание памятной монеты номиналом 2 гривни, посвященной образцу скифской культуры — пластине-аппликации IV ст. до н.э. с изображением богини Апи — праматери скифов. Фотоизображение аверса и реверса монеты.

Задолженность по долгосрочным кредитам в иностранной валюте от нерезидентов (по состоянию на 31.12.2007 г.).

Общий внешний долг Украины по состоянию на 31.12.2007 г.

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины один раз в месяц (за январь 2008 года).

Официальный курс гривни к иностранным валютам, устанавливаемый Национальным банком Украины ежедневно (за январь 2008 года).

Изменения и дополнения к Государственному реестру банков, внесенные в январе 2008 г.

Александр Яковенко, Дмитрий Баюл. *Моделирование стоимости банковского бренда на основе анализа влияния процентной политики.*

Предложена методика оценки стоимости банковского бренда; приведены результаты ее использования в сравнении с ранее опубликованным рейтингом брендов российских банков.

Структура активов, обязательств, собственного капитала, финансовые результаты деятельности банков Украины по состоянию на 01.01.2008 г. (в разрезе банков).

Основные показатели деятельности банков Украины на 1 февраля 2008 года.

Анатолий Мороз. *Новое слово в банковской науке.*

Рецензия на учебное пособие “Управління банківськими ризиками” под общей редакцией Л.А.Примостки.

Игорь Лютый. *Фундаментальный учебник по деньгам и кредиту.*

Рецензия на учебник “Гроші та кредит” под общей редакцией М.И.Савлука.

Основные макроэкономические показатели развития Украины в январе 2002—2008 годов.

Мария Лапишко, Александр Пономарив. *“Проценти чи відсотки?”*

Излагается мнение М.Лапишко о том, что украинские слова “проценти” и “відсотки” различаются по смысловому оттенку. Доктор филологических наук А.Пономарив считает, что украинские слова “проценти” и “відсотки” являются не синонимами, а дублетами, то есть по существу имеют одно и то же значение.

Государственные награды Украины.

Сообщение о присвоении Президентом Украины почетных званий работникам НБУ и банковской системы Украины.

Основные монетарные параметры денежно-кредитного рынка Украины в январе 2008 года.

Учетная ставка НБУ, объемы кредитов, предоставленных Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, средневзвешенная процентная ставка по кредитам, предоставленным Национальным банком для поддержания ликвидности банков Украины, процентные ставки банков по кредитам и депозитам в национальной валюте, динамика роста денежной массы по состоянию на 01.02.2008 г.

Рынок государственных ценных бумаг Украины в январе 2008 года.

ANNOTATIONS

Volodymyr Mischenko, Serhii Podyk. *Peculiarities of regulatory capital calculation and management.*

Given is the methodology for bank's regulatory capital calculation, discussed are its main functions and methods for bank risk assessment.

Iryna Krasnova, Maryna Zhukova. *The role and meaning of internal audit in a central bank.*

Discussed are audit evolution and the activity of internal audit services of the central banks of CIS countries and Baltic States.

Olha Kot. *Forecasting of banks financial performance for prevention of their bankruptcy.*

Given are modern complex methods for analyzing and forecasting of banks financial performance in order to prevent their bankruptcy. A bank is considered in the system of axes of firmness and effectiveness. Offered is the matrix (graphic) method of analyzing the liquidity of bank balance.

Serhii Kruhlyk, Oleksii Yeremenko. *New challenges which were launched against the International Monetary Fund.*

Discussed are IMF activities. Considered are the problems which EEC countries were faced with and ways of their solving.

Yurii Ivanenko, Andrii Mamyshev. *Agency on public debt management: Portugal and Great Britain experience.*

The effective public debt management is a very important question of country's economic security. The authors suggest that the Agency on Public Debt Management based on the experience of Portugal and Great Britain should be created in Ukraine.

Putting into circulation the commemorative coin "Vasyl Stus".

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to Ukrainian poet and civil activist Vasyl Stus. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin "Lev Landau".

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to Lev Landau (1908-1968), the outstanding physicist-theoretician, Nobel prizewinner (1962), one of the founders of the Soviet theoretical physics school, head of the theoretical division of the Ukrainian Physical and Technical Institute, head of the theoretical physics chair of the Kharkiv University and Kharkiv Engineering and Mechanical Institute. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Putting into circulation the commemorative coin "Scythian Gold".

Official report on putting into circulation the 2 hryvnia commemorative coin dedicated to the specimen of Scythian culture – application in the form of plate with the image of Api, the Scythian goddess. Obverse, reverse and numismatic description of the coin are enclosed.

Debts on foreign currency long-term loans granted by non-residents.

Total external debt of Ukraine at 31 December 2007.

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established monthly by the National Bank of Ukraine (in January 2008).

Official exchange rate of hryvnia against foreign currencies established daily by the National Bank of Ukraine (in January 2008).

Amendments to the State Register of Banks made in January 2008.

Oleksandr Yakovenko, Dmytro Baiul. *Modeling of bank brand cost based on the analysis of interest policy influence.*

Offered are methods for bank brand cost estimation. Given are the results of their use in comparison with the previously published rating of Russian banks brands.

Pattern of assets, liabilities, equity capital, and financial results of Ukrainian banks' activities as of 1 January 2008.

Main indicators of activities of Ukrainian banks as of 1 February 2008.

Anatolii Moroz. *A new word in banking.*

Review of the new textbook *Bank Risks Management* under the editorship of L.A. Prymostka.

Ihor Liutyi. *A fundamental textbook on money and credit.*

Review of the textbook *Money and Credit* under the editorship of M.I. Savluk.

Major macroeconomic indicators of the development of Ukraine in January 2002 – 2008.

Maria Lapishko, Oleksandr Ponomariv. *Percent or interest?*

Given are the point of view of Maria Lapishko who considers that Ukrainian words translated as percent and interest vary by sense, and that of Andrii Ponomariv, PhD, who considers that those two words are not synonyms but doublets with the same sense.

State awards of Ukraine.

Information about conferring honored ranks on NBU and banking system of Ukraine employees.

Major monetary parameters of the monetary market of Ukraine in January 2008.

Volumes of NBU credits for support of banks' liquidity, average weighted interest rates on NBU credits for support of banks' liquidity, interest rates of banks on national currency credits and deposits, dynamics of money supply growth as of 1 February 2008.

Government securities market in Ukraine in January 2008.